

Biblioteca Centrală Universitară
București

COTA 119061

Sublet

INVENTAR 146391

V. ALECSANDRI

*

POESII LIRICE

INTĂIA EPOCĂ (1840-59)

CASA ȘCOALELOR

BIBLIOTECA PEDAGOGICĂ

~~No 14260~~

VĂLENIÎ-DE-MUNTE

TIPOGRAFIA «NEAMUL ROMĂNESC»

1909.

146391

1956

RC288/11

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Cota 11906 / Dublet
Inventar №6391

B.C.U. "Carol I" Bucuresti

C146391

PREFAȚA

O nouă ediție a Poesiilor lui Alecsandri era numai decît necesară.

În adevăr, acesta nu e un poet care să se poată tipări ușor.

A început într'o vreme cînd limba literară nu era încă pe deplin statornicită, cînd moldovenismul, înfățișat mult timp și apărut cu înviersunare de o personalitate literară și culturală ca Asachi, se ținea încă bine, cînd, deci, fără a da un caracter dialectal operei sale un poet putea scrie în roie: aū la singular în loc de a, galbine în loc de galbene, avò în loc de avea, dizmierdător, în loc de dezmierdător, joc în loc de joc. Aceste forme, care se află în cele d'întăiū ediții ale poeziilor lui Alecsandri, trebuie înlăturate, neavînd niciun rost și nicio îndreptățire. A le păstra ar fi să se strice limba literară uniformă — căci alegerea mai deasă și mai cu iubire a unor cuvinte ce se întrebuintează numai în Ținutul de obîrșie al poetului nu e o notă de provincialism — și a se da un exemplu rău.

Al doilea, Alecsandri n'avea în tinereța sa — și n'a cōpătat nici pe urmă — o cultură

largă și fină; chiar cînd pare a doreți învătătură, el gîcia mai mult decît știa. Astfel, el nu putea să aibă acel simț al punctuației adevărate, precise, complinitoare a înțeleșului care deosebeste scrisul unui Kogălniceanu. La retipăriri, el schimba adesea semnele de punctuație, cam pe gîcite, nemerind une ori mai bine, stricînd alte ori mai rău. Și, la el, mai ales la el, un netăgăduit clasic, trebuie introdusă odată o punctuație rațională, care să poată rămînea definitivă.

Al treilea, și aceasta e și cea mai însemnată observație, Alecsandri, aflîndu-se în Paris, după mișcarea de la 1848, și hotărîndu-se a-și strînge cîntecele de tinereță, — care ieșiră, aproape în același timp, acolo, între pîbegi, și la Iași, în frumoasa ediție elzeveriană din 1853, — s'a lăsat înrîurit de curentul stăpînitor al poeziei lui Bolintineanu și a prelucrat versurile sale.

Astfel el introducea într'insele elemente care nu fuseseră la început, el prefăcea și adăugia într'o stare sufletească deosebită de aceea în care odinioară avuse inspirația poetică, stare sufletească veche în care nici nu-și dădea osteneala să se strămute. Astfel a căzut ușor în nemereala cu diminutivele — sinîșor și altele de același fel —, în abuzul notei forțate, în ironii care nu sînt la locul lor, în nepotriviri și greșeli de gust. Exemplele se pot găsi în notele adause de noi, după retipăriri, la textul primitiv, spon-

taneu, expresiv și adevărat, care acum întâia oară iese iarăși la iveală. „Mindruliță“ e o dezmierdare; „puiculiță“, un prost compliment de mahală; „flori albe“ prind mai bine în cosița „mindruliței“ decît „flori galbene“: „doina dulce ca o floare“ zice mai mult decît cea „dezmierdătoare“; „Craiū-Noū, Craiū slăvite“ e altă invocare decît „Craiū-Noū strălucite“; „al bălții nesfirșit“ înneacă mai bine o vrăjitoare decît „băltoiuul mucezit“, etc., etc.

De aceste trei puncte de vedere ne-am călăuzit în ediția noastră. Dăm un text autentic și contemporan, un text literar, un text bine punctuat.

Pentru orice privește autorul și opera lui, „Istoria literaturii românești în veacul al XIX-lea“, de editor, e deschisă doritorilor de informație și critică.

N. IORGA.

I. DOINE

(1840-48.)

PREA IUBITULUI MEU PĂRINTE

Vornic[ul] V. ALECSANDRI

Închin aceste Doine cu iubire
și recunoștință.

1853.

I.

DOINA

Doina, doiniță !

De-aș avea o mîndruliță ¹
Cu flori albe prin cosiță ²,
Cu flori roșii pe guriță ;

De-aș avea o ibovnică,
Cu ochișori de porumbrică
Și cu suflet de voinică ;

De-aș avea o bălăioară,
Naltă, veselă, ușoară
Ca un pui de căprioară ;

Face-m'aș privighitoare,
Și-aș cînta noaptea 'n răcoare
Doina dulce ca o floare ³ !

Doina, doiniță !

De-aș avea o pușculiță
Și trei glonți în punguliță,
Și-o surioară de bărdiță ;

¹ Schimbat în edițiile următoare: puiculiță.

² Schimbat: galbene 'n cosiță,

³ Schimbat: cea dezmierdătoare. În versul precedent: «de-aș cînta...».

De-aș avea, viteazul că¹,
Un cal aprig ca un leu,
Negru ca păcatul greu ;

De-aș avea vre-o șapte frați,
Toți ca mine de bărbați,
Și pe zmei încălecați ;

Face-m'aș un vultur mare
Și-aș² cînta, ziua, la soare,
Doina cea de răzbanare !

Doina, doiniță !

Și i-aș zice : Mîndruliță,
Mă jur pe-astă cruciliță
Să te țin ca un băditiță !

Și i-aș zice : Voinicele,
Să te'ntreci cu rîndunele
Peste dealuri și vâlcele !

Și li-aș zice : șapte frați,
Faceți cruce și jurăți,
Vii în vecl să nu vă dați !

Hal, băieți³, cu voinicie,
Să scăpăm biata moșie
De păgîni și de robie !

1842.

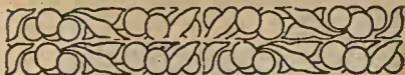
(*Propășirea*, p. 264.)

*

¹ Schimbat : pe gîndul meu.

² De-aș.

³ Schimbat : copii.

11.

BABA CLOANȚA

*Baba-î calul dracului
(vorbă veche).*

Șede baba pe călcaie
În tufarul cel uscat,
Și tot cată nencetat,
Cînd la luna cea bălaie,
Cînd la focul cel din sat.

Și tot toarce, știrba, toarce,
Din măsele clănțănind
Și din degete plesnind;
Fusu-l răpede se 'ntoarce,
Iute 'n aier sîrînd.

«Fugi, urîte !», baba zice,
«Peste codrul cel frunzos,
În pustiū întunecos;
Fugi, s'alerge-acum aice
Dragul mîndrei Făt-frumos.

«De-a veni el după mine,
Să-l iubesc eū, numai eū,

Dare-ar¹ Doamul Dumnezeu
Să-l se'ntoarcă tot în bine,
Cum se 'ntoarce fusul mieu.

«Iar, de n'a vrea ca să vie,
Dare-ar duhul necurat
Să fie 'n vecl' fermecat
Și de-a ladului urgie
În vecl'² să fie-alungat.

«În cap ochii să-l se'ntoarcă,
Și să-l fie graiul prins,
Iar Satan, c'un fier aprins.
Din piept inima să-l stoarcă
Și s'o ardă 'n foc nestins.

«Fiară-Verde să-l gonească,
Cît va fi cîmp de gonit
Și lumină de zărit;
Iară noaptea³ să-l muncească
Sînge-Roș și Hraconit.»

Toarce baba mai turbată:
Fusu-l zboară nevăzut,
Căci trei stele au căzut⁴,
Pe lună s'a pus o pată,
Și 'n sat focul a scăzut.

¹ La început: doar.

² Schimbat: veșnic.

³ Schimbat: noaptea încă.

⁴ Schimbat: Căci o stea lung' a căzut.

«Dragă puiule, băiete,
Trage-ți mîna din cel joc
Ce se'ntoarce lingă foc
Și-ochi-l de la cele fete
Ce-aũ ochi mari făr' de noroc.

«Vin' la mine, voinicèle,
Că eũ noaptea ți-oiũ cînta,
Ca pe-o floare te-oiũ căta ;
De deochi, de soarte-rele
Și de șerpi te-olũ descînta !

«Ah, din ziua cea de vară,
Cînd, prin luncă rătăcit,
Cîntai doina de iubit,
Cu-a mea inimă amară
Sufletu-mi s'a învrăjbit.

«Adă-mi fața ta voioasă
Și-ai tăi ochi de dezmierdat,
Că mă jur în ceas curat,
Să-ți torc haine de mătasă,
Haine mîndre de'mpărat.

«Tricoliciul¹ se lățește
Sus pe lună ca un nor ;
Vin', ca paserea, 'ntr'un zbor,
Păr' ce viața-mi se sfirșește,
Ca și lîna din fuior.»

Baba-Cloanța geme, plînge,
Căci fuiorul s'a sfirșit,

¹ Schimbat : Vircolaciul.

Însă mîndrul ¹ n'a venit;
Mînile grozav ² își frînge
Și strigă ³ spre răsărit:

«Sai din hău făr' de lumină,
Tu, al cerului dușmân,
Tu ce'n veacurî schimbi un an
Pentr'un suflet ce suspină, —
Duhul Răului..., Satan!

«Tu ce stingi cu-a ta aripă
Candela de pe mormînt,
Unde zac moaște de sfînt,
Cînd încunjurî într'o clipă
De trei ori acest pămînt.

Vin', ca'n ceasul de mînie ⁴
Cînd zborî noaptea, blestemînd,
Ca să-mî faci dup'al ⁵ mieu gînd,
Că de-acum pe veșnicie
Ție sufletul îmi vînd.»

Abia zice, și, de-odată,
Valca, muntele vuiesc,
În nori corbii croncăiesc,
Și pe-o creangă ridicată
Doi ochi dūșmanî strălucesc.

¹ Schimbat: Iar voinicul,

² Schimbat: cumplit.

³ Schimbat: crunt strigînd.

⁴ Schimbat: urgie.

⁵ Schimbat: tu pe-al.

«Eü pe mindru-ți l-oiü aduce»,
Zbiar'un glas ce dä fiori,
«Printre șerpi și printre flori,
La cea baltă de mi-I duce.
Și 'mprejuru-I de trei ori!»

Baba-Cloanța se pornește
Fără grijă de păcat,
Cu Satan încălecat,
Ce din dinți grozav scrișnește
Și tot blastămă turbat.

196391
Aleargă baba ușoară¹,
Cu sufletul după dor,
Ca porumbul² la izvor,
Și 'n urmă-I se desfășoară
Toată lina din fuior.

Fuge baba despletită,
Ca virtejul fioros,
Sus, pe malul lunecos,
Și'n tăcerea adlocită
Satan urlă furios.

Mii de duhuri ies' la lună,
Printre papură zburînd.
Și urmează tot rîzînd³
Baba-Cloanța cea nebună,
Care fuge⁴ descîntînd.

¹ Schimbat: Saltă baba, fuge, zboară.

² Schimbat: Ca o buhnă!

³ Schimbat: Și urmează suierînd.

⁴ Schimbat: care-aleargă.

Codrul sună, clocoteste
De-un lung hohot păr' în fund;
Valea, dealul îi răspund
Prin alt hohot ce'ngrozește,
Iar pe ' dinsa n'o pătrund'.

Ea n'aude, nici nu vede,
Că tot fuge nencetat,
Ca un duh înspăimîntat,
Și nădejdea ' o răpède
Către țelul depărtat.

Zece pasuri încă grele,
Și mîndru-și ' va dezmiarda;
Ca pe-o floare l-a căta,
De deochi, de soarte-rele
Și de șerpi l-a descînta.

Doi pași încă... Vai!... În luncă
Cîntă cocoșul trezit,
Și ' Satan, afurisit,
Cu-a sa jertfă se aruncă
În al bălții nesfîrșit '...

Zbucnind apa'n groaznic ' valuri,
Mult în urmă clocoti,

¹ Schimbat: dar.

² Schimbat: Căci Satana.

³ Schimbat: Mîndrul că-și.

⁴ Schimbat: iar.

⁵ Schimbat: În băltoiu! mucezit!

⁶ Schimbat: nalte.

În mari cercuri se 'nvlrti,
Și de trestii și de maluri
Mult, cu vuiet, se izbi.

Însă 'n ¹ urmă, liniștită,
Ca 'nnainte iar dormia ²,
Și 'n tăcere oglindia ³
Fața lunii înălbită,
Ce din ceruri apunea ⁴...

Cînd pe malu-i trece noapte
Călătorul, șuierînd,
Printre papuri, cînd și cînd,
El aude triste șoapte
Și-un glas jalnic, suspinînd:

«Vin' la mine, voinicele,
Că eă noaptea țî-oiă cînta,
Ca pe-o floare te-oiă căta,
De deochi, de soarte rele
Si de șerpî te-oiă descînta.»

(Propășirea, pp. 22-4.)

1842; Mircești.

¹ Schimbat: iară'n.

² Schimbat: Dulce unda-și alina.

³ Schimbat: Și în taină legăna.

⁴ Schimbat: ce cu ziua se'nglăna.

SORA ȘI HOȚUL

Sus în deal, la mănăstire,
Plînge sora 'ntr'o grădină,
Plînge noaptea și suspină
Dup'a lumii fericire:

«De cînd eram e¹ copilă,
Sînt de toți ai mei uitată
Și de părinți²; fără milă
În pustiuri lepădată!

«Fără vină, din născare
Mă-văzui³ eu pedepsită,
Și de-a lumii dezmiardare
Mă simții⁴ în veci lipsită.

«De cînd eram³ încă mică,
Ochi-mi plîng, sufletu-mi geme,
Și, ca pomul ce jos pică,
Viața-mi fuge⁴ fără vreme!

¹ Schimbat: e^u eram.

² Schimbat: rude,

³ Schimbat: în amar trăind de mică.

⁴ Schimbat: cade.

«Ah! sfișească-se îndată
Astă viață de durere;
Vie moartea așteptată
Ca o dulce mîngiere!»

— «Ce spui, dragă surioară?
— Zise hoțul din pădure, —
Cu-ai tăi ochi ca două mure,
Tu, gingașă¹ lăcrămioară.

«Tu să mori... tu..., o minune²!
Și de Domnul nu ți-i frică?...
Surioară frumoasă³,
Fă trei cruci și-o rugăciune!

«De vrei ochii să-ți lucească
Ca cea stea ce-acum lăvie⁴,
Și, ca floarea din cîmpie,
În piept inima să-ți crească, —

«Ha! cu mine 'n codru verde,
S'auzi doina cea de jale
Cînd plăiașul merge 'n vale⁵,
Pe cărarea ce se pierde.

«Să vezi șoimul de pe stîncă
Cum se 'nnaltă, se izbește
Peste corbul ce zărește
În prăpastia adîncă.

¹ Schimbat: frumoasă.

² Schimbat: dulce minune.

³ Schimbat: Dragă soră tinerică.

⁴ Schimbat: ca un raț de veselie.

⁵ Schimbat: plăieșii trec în vale.

«Iar ciocoiul cum se pleacă,
Cînd mă vede la potică,
Cum, smerit, în genunchi pică
Și de fală se dezbracă!

«Am doi zmei de bună cale...
Doi!... nici vîntul nu-i întrece;
Am tovarăși doisprezece
Și la briu patru pistoale.

«Am la piept o cruciuliță
Cu lemn sfînt, cu moaște sfînte,
Și 'n piept inimă fierbînte
Ca fierbîntea ta guriță.

«Am o piatră nestimată
Care noaptea strălucește¹,
Precum ochiu-ți ce pîndește
Fericirea depărtată.

«Lasă tot: tristă² chilie,
Comanac, metanii, rasă;
Și, de vrei să fii³ voioasă,
Ca o zi de voinicie,

«Vin', în lumea fericită,
Cu voinicul ce te chiamă,
Căci cu dînsul nu e teamă
De-a mai fi călugărită!»

.
.

¹ Schimbat: viū lucește.

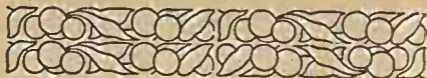
² Schimbat: neagră chilie.

³ Schimbat: a fi.

De-a mers sora, nu e știre;
Iar de-atunce prin grădină
Nici nu plinge, nici suspină
Nime 'n deal la mănăstire.

(*Propășirea*, p. 48.)

1842. — Hangu.

CRAIŪ-NOŪ

Cind iese CraiŪ-NoŪ
In cer, fetele romince
sar vesel pe iarbă, bă-
tind in palme și cerind
de la el tot ce dolesc.

Eres popular.

Pe cind la cuibu-î pasărea zboară
C'un țipăt jalnic ca un suspin
Și, puind ¹ capul supt aripioară,
Pe creanga mică adoarme lin,

Zamfira tristă din cort ieșise
Și cu ochi umezi sus ² se uita
La cornul lunii ce se ivise,
Vârșind pe frunte-î lumina sa.

De cind in lume gingășa fată
Zlmbia ca floarea de pe cîmpii.
Numai de soare fu sărutată
Pe sinu-î fraged, pe-ai săi ochi vii.

¹ Schimbat: plecînd.

² Schimbat: lung.

Părul său negru ca nori de ploaie
De-alung pe trupu-i¹ neted cădea ;
Ades' copila mîndră, vioaie,
De soare 'n păru-i se ascundea.

Iar, cînd pe fruntea-i ducea coștă
Cu apă rece de la pîrău²,
Cînd era umed'a sa gurită
Și-i sălta floarea pe sinul său³, —

Toți trecătorii simțiau de-odată
O sete mare în pieptul lor ;
Beau multă apă, cătînd la fată,
Și-și⁴ urmau drumul, ostînd de dor.

Ea cînta dulce ca ciocirlia
Ce vesel vara saltă 'n văzduh⁵,
Și suna gingaș atuncî cîmpia
Ca de ostatul a' unui duh⁶.

Ades, bătrînii, stînd împreună,
Și ascultînd-o pe lîngă foc,
Trăgeau cu sorții, noaptea, la lună,
Și vestiau fetel mare noroc.

¹ Schimbat : umeri.

² Schimbat : izvor.

³ Schimbat : pe stîșor.

⁴ Schimbat : Și urmau.

⁵ Schimbat : Ce ciripește vesel în zori.

⁶ Schimbat : un freamăt de Zburători.

Iar¹, într'o seară, sus, pe movilă,
O Babă-Cloanță, din bobl' trăgînd,
I-a zis cu spaîmă: «Să fugi, copilă
De străin mîndru cu glasul blînd!».

De-atunci Zamfira, în multe rînduri,
Vedea o umbră zburînd prin nori
Și noaptea 'ntreagă sta ea² pe gînduri,
În doruri tainici, în dulci fiori.

Acum ea, tristă, din cort ieșise,
Și cu ochi umezi sus³ se uita
La cornul lunii ce se ivise...
Iar glasul jalnic așa cînta:

«Craiū-Noū, Craiū slăvite⁴!

«Plînsă m'ai găsit,
«Cu gînduri mîhnite,
«Cu chipul cernit.

«Inima-mi jălește,
«Dar nu știu ce vrea;
«Nu știu ce dorește
«Inimioara mea.

«Căci aude noapte
«Freamete de zbor,
«Și-apoi dulce⁵ șoapte
«Ce-I șoptesc din nor.

¹ Schimbat: Dar.

² Schimbat: toată noaptea stătea pe gînduri,

³ Schimbat: lung se uita.

⁴ Schimbat: Craiū-Noū strălucite.

⁵ Schimbat: blînde șoapte.

«Și, cînd luca ¹ rază
«Se ivește ² sus,
«Mult apoi visează
«Visul ce s'a dus.

«Craiū-Noū ! vin' cu bine,
«Cu bine te dū,
«Dar mîhnirea 'n ³ mine
«Să nu o ⁴ lași, nu !

«Să mă lași cu salbă
«De galbeni frumoși,
«Cu năframă albă
«Și cu papuci roși.

«Să mă lași ferice,
«Cu doru 'mplinit,
«Fugînd ⁵ tu de-aice,
«O Craiū-Noū slăvit ⁶ !»

Iată că'n valea cea 'ntunecată
Un străin mîndru atunci trecu :
Auzi glasul, veni îndată,
Și'n preajma ⁷ fetei pe loc stătu.

¹ Schimbat : Iar a zilei rază.

² Schimbat : Cînd lucește sus.

³ Schimbat : jalea din mine.

⁴ Schimbat : mi-o.

⁵ Schimbat : Zburînd.

⁶ Schimbat : Craiū-Noū mult iubit.

⁷ Schimbat : Și 'n calea.

Blinzi erau ochii, blind¹ era fața,
Blind era glasul celui străin:
Căci fugi¹ noaptea, și dimineată
Găsi copila fără suspin.

.

Trei zile 'n urmă, ea avea salbă,
Salbă de galbeni pe-al său grumaz;
Avea pe frunte năframă albă,
Iar flori.... niciuna pe-al său obraz.

Trei zile 'n urmă, Craiū-Noū se duce,
Și cu el mindrul străin fugi²;
Sărmana fată în drum se puse,
Și, mult îl plîse, mult îl bocî³.

Trei zile 'n urmă, colò. pe vale
Rămase singur tristu-î⁴ mormînt,
Și, multă vreme⁵, un glas de jale
S'auzi 'n lume pe-al noptii⁶ vînt⁶:

«Tu ce spui vesel, sus, pe movilă,
«La cornul lunii tainicu-ți gînd;
«Cînd vine noaptea, fugi, fugi, copilă,
«De străin mindru cu glasul blind!».

(*Propășirea*, pp. 127-8.)

*

¹ Schimbat: trecu.

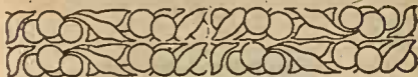
² Schimbat: peri.

³ Schimbat: dori.

⁴ Schimbat: un biet mormînt.

⁵ Schimbat: ades' de-atunce.

⁶ Schimbat: Șoptind s'aude astfel prin vînt.

MAGHIARA

Cu ce jale, ce amar
Pling doi ochi peste hoțar !
Cît se bate, cît suspină
O inimă de dor plină
Colo 'n țara cea vecină !

Mîndri-s ochii ca din raiu,
Dulci ca soarele din Maiu ;
Inima e mîndră iară,
Căci ea saltă ca o fiară
În sin falnic de Maghiară.

De-ai fi pasăre sau vînt,
S'alergi lumea pe pămînt,
Ca Maghiara scumpă floare
N'ai vedea lucind la soare,
Nici în luncă, la răcoare !

Alb i-e stînul, dulce crin,
Dar hrănește-amar suspin !
Negri-s ochii, cu văpaie,
Dar pe fața ei bălaie
Se topesc ca nori de ploaie,

Căci un Domn român vestit
Peste munți a năvălit
Și-a luat cu vitejie
Multe suflete 'n robie
Și Maghiarii nemeși o mie !

A plecat Domnul român ;
Robii după al lor stăpîn
Așa ieșit plîngînd din țară,
Și-a rămas trista Maghiara
Cu ochi plînsi, cu jale-amară !

De trei zile plînge-acum ;
De trei zile cătă 'n drum ;
Dar nimică nu zărește,
Căci iubitul ce jălește
Pe drum nici că se ivește.

Unde-î mîndrul tău iubit ?
În ce cale-î rătăcit ?
Unde-î, Doamne, de nu vine
De trei zile lîngă tine ?
Cine-a spune unde-î, — cine ?

Vai ! cu jale, cu amar
Plînge el peste hotar ;
Ca și tine el suspină
Cu inima de dor plină
Colo 'n țeara cea vecină !

Iar, de vrei tu să-l mai vezi,
Peste munți să te răpèzi

Intr'a Zimbrului Domnie,
Unde zac mulți în robie,
Și Maghiarii nemeși o mie :

Peste codri, peste munți,
Peste ape fără punți,
Unde-s florile frumoase,
Unde-s fetele voioase,
Unde-s Doinele dăioase.

Să te duci spre Răsărit,
La cel loc nebiruit,
Unde-s paloșele crunte,
Unde cresc stejari la munte,
Unde nasc voinicii de frunte!...

Iată 'n zori c'a și plecat,
Pe-un cal alb ne 'ncălecat,
Maghiarina, mindra fată,
În bărbat mindru schimbată
Și cu paloș innarmată.

De-ai fi pasăre saă vint,
N'ai ajunge-o pe pământ ;
Căci ca vântul ea nu zboară,
Nici ca pasărea ușoară,
Dar ca dorul ce omoară!

Șesuri, văi, norii din cer
În urmă-l departe pier :
Cine-o vede, — o zărește
Ca o stea care lucește
Și 'n văzdub se mistuiește...

În codri merei, pustii,
Unde urlă fiare miî.
A intrat fata voinică
Şi se duce fără frică
Pe-o strimtoare de potică.

Umbră nopţii s'a lăţit,
Groaza 'n lume s'a pornit,
Vîntul suflă, vîjjeşte,
Codrul urlă, clocoteşte,
Tunetul în cer vîjjeşte.

Dar ea 'ndeamnă tot mereu
Calul ce răsufală greu
Şi mult drum în urmă-î lasă;
Că cine doru-î apasă,
Nici de moarte chiar ¹ nu-î pasă!

Iată sosit în ceas rău,
Pe malul unui pirău,
Pirău mic şi fără nume,
Ce curgea tainic în lume,
Printre flori revărsînd spume.

«Haî, voinice, la cel mal»,
Zis'a fata către cal.
Dar pe loc calul s'opreşte,
În pămînt ochii ţinteste
Şi cu groază sforăieşte.

«Haideti, haî cu Dumnezeu»,
«Să găsim pe dragul mieu,

¹ Schimbat : De furtuni cereşti.

«Că de mult amar de vreme
«După el sufletu-mi geme !
«Hal, voinice, nu te teme...»

Calul trist a rîncezat
Și 'n pîrău năval'a dat.
Apa-l crudă ca o fiară !.,.
Iar pe mal, din unde-afară,
N'a ieșit biata Maghiară !

Cînd luci lumina 'n zori,
Zăcea trupu-l printre flori,
Lîngă malul alb de spume...
Și de-atunci pîrău'n lume
Poart'al Maghiarinei nume.

(Ediția Paris și Iași, 1853.)

1843. — Slatina.

TREI ARCAȘI
SAŪ
ALTARUL MĂNĂSTIRII PUTNA

6974, Iulie 10.

Domnul Ștefan, viteaz mare ce-a dat groaza
[prin păgini,

Lăcaș sfânt Creștinătății astăzi vrea să facă dar,
Și pe malurile Putnei, cu vitejii săi Români,
Însuși merge să aleagă locul sfântului altar.

Mare obștie-l urmează și pe culme se lățește,
Precum aburii pe baltă cînd lumina se ivește¹,

Căpitanii, hotnogi², cu lance³ și cu platoșe de
[fier,

Pe-ai lor cai sirepi stau mîndri ca la semnul
[de război.

Al Moldovei steag de slavă⁴ filiiie falnic în cer;
Buçiumul vuieste 'n munte, sună valea de
[cimpoi.

¹ Schimbat: asfînteste.

^{2,3} Schimbat: ostași; zale.

⁴ Schimbat: fală.

Iată că lâng'o movilă Domnul Ștefan s'a oprit.
Totul tace... Ochiul țintă, stă poporul neclintit.

Trei ostași cu arce 'n mine, pe movil'acum se
[urcă,
Dol, ca zimbrul, agerî, mîndri, naltî ca bradul
[de la munte,
Pe-ai lor umeri poartă glugă, la briu palos, și
[pe frunte
Cu-a' lor lungi și negre plete se coboar'o neagră
[țurcă.

Ei ades, cu-a lor săgeată răpezită sus, în nor,
Printr'a' fulgerelor focuri au oprit vulturu 'n
[zbor.

Multe flare din cel codri, mulți dușmânî tinerî,
[semeți,
Drept în inimî, drept în frunte au simțit a' lor
[săgeți;
Căci ei sînt arcașii vrednici ai lui Ștefan Domn
[cel-mare
Ce-și gătește-acum săgeata s'o izbească 'n de-
[părtare.

— «Copil, trageți!... Eu vreau astăzi să mă'n-
[trec în arc cu voi.» —

Astfel zice Domnul Ștefan; iar voinicii amîn-
[dol
Se plec, arcele-și încoardă, trag... săgețile lor
[zboară,
Spintecă răpede vîntul, ce dă foc și vîljieste.

Se tot duc, se duc ca gândul, și de-abia ochiul
[zărește
Pe câmp departe, departe, locul unde se co-
[boară.

Ura 'n ceruri se ridică! Urlă dealul, cloco-
[tește!
— «Să trăiți, copii!» — li zice Ștefan, ce-acum
[se gătește.

Zbrnție coarda din arcu-î, fulgeră săgeata 'n
[vînt,
Piere, trece mai departe și 'ntr'un paltin vechi
[s'a frînt¹.

— «Acolò si-va altarul!» — strigă² salnicul
[monarc,
Ce se 'nchină și se pleacă pe războinicul său
[arc.

— «Să trăiască Domnul Ștefan!», miș de gla-
[surî-ll urează,
Și poporul, jos pe vale, umilit în genunchiază³.

(Calendarul Kogălniceanu pe 1845,
pp. 195-6.)

1843. — Bucovina.

*

¹ Fusese: și se 'nfige în pămînt.

² Schimbat: zice.

³ Fusese: Ura 'n ceruri se ridică,
și poporul, jos pe vale, umilit în genunchi pică.

A N D R E I Ū - P O P A
1818.

Cine trece 'n Valea-Seacă
Cu hangerul fără teacă
Și cu pieptul dezvălit?
Andreiū-Popa cel vestit!

Șapte ani cu voinicie
Și-a bătut joc de Domnie
Și tot pradă nencetat
Andreiū-Popa, hoț bărbat!

Zi și noapte, de¹ călare
Trage bir din drumul mare,
Și din țeară peste tot:
Fug neferiți cit ce pot.

Căci el are-o pușcă plină
Cu trei glonți la rădăcină,
Și-are-un murg de patru ani,
Care mușcă din dușmăni;

Și-are frați de cruce șapte.
Cari-aū supt sînge cu lapte.
Și nu-l pasă de nimic,
Andreiū-Popa cel voinic!

¹ Schimbat : tot călare.

Căpitane, frăţioare,
Ce se vede de spre soare?
Se zăresc vre-o patru cai...
...N'ai auzit¹ de-un MihaI?

Căpitane, te găteşte,
MihaI mndru' te goneşte:
Iată-l vine ca un zmeu;
Fă trei cruci la Dümnezeu.

Cum îl vede 'n depărtare,
Popa strigă 'n gura mare:
«Vine-o oaie cu trei miei²:
HaI să-l tundem, fraţii miei³!»

A zis... Tipă, se aruncă,
Trece şes, piraie, luncă,
Cu fugaru-î sprintenel,
Şi cu hoţii după el.

MihaI mndru' vine iară,
Falnic ca un stilp de pară,
Pe-un cal alb ce n'are loc
Şi din ochi aruncă foc.

Fug cum fuge-o rindunică,
Fug ca fulgerul când pică,
Şi se due voinicii, due,
Cu urgie de haiduc.

¹ Schimbat: N'auzişi tu de-un MihaI? — Cozoni. — N. A.

² Schimbat: HaI la goană de neferi.

³ Schimbat: HaI la horă de muierl.

Piept în piept !... cîmpul răsună,
Toți, de tot, daū, împreună ;
Toți la luptă-s încleștați,
În sînge toți¹ încruntați.

Ura, frați ! caii nechiază,
Sus văzduhul scînteiază.
Ura !... moartea s'a ivit ;
Vulturul 'n zbor s'a oprit !

Zi de vară păr' în sară
Daū vitejii de s'omoară²,
Și cu fierul ascuțit,
Și cu pumnul amorțit.

Sîngele jos³ gilgîește,
Glasul 'n gură se sfîrșește...
Zece-s morți..., doi încă vii :
Mihail mindru' și Andrii.

Andreiū fuge fără o mină,
Prinde murgul la sîntină,
Sare cu pieptul pe sa⁴,
Și din gură zice-așa :

«Fugi băiete, băiețele⁵,
«Să mă scapi de chinuri grele,

¹ Schimbat : Toți în sînge încruntați.

² Schimbat : Daū voinicii de să piară.

³ Schimbat : Sîngele 'n rîni gilgîește.

⁴ Schimbat : Dă pieptis, sare pe sa.

⁵ Schimbat : Zbori, copile sprintenele.

«Că, mă jur, de mi-l scăpa,
«Ca pe-un frate te-oiu căta.»

Murgul sprinten se răpède:
În zădar!... Mihaï II¹ vede!
«Stăi, hoț-Popa, dragul mieu,
«Să-ți arăt cine sînt eu...»

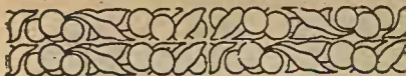
Și, cum zice, mi-l chitește,
Drept în frunte mi-l lovește.
Iar vulturul dintre nori²
Răcni falnic de trei ori.

(*Propășirea*, p. 240.)

1843. — Ocna.

¹ Schimbat: mi-l vede.

² Schimbat: Ura! vulturul din nori.

DOINĂ

Frunză verde de alună,
Trece voinicul pe lună,
Și codrul voios răsună.

Trece hoțul șuierînd,
Pe cărare coborînd
Și din frunze împușcînd.

Ha! voinice, voinicële,
Iea-ți tăiușul de plăsele
Și cea durdă de oțele,

Că se primblă jos, în vale,
Trei desagi plini de parale,
Și nu li stă nime 'n cale.

Frunzuliță de brad mică,
Iese hoțul din potică,
Fără grijă, fără frică,

Și li zice: «cale bună,
«Unde mergeți împreună,
«Dragii miei, noaptea pe lună?»

«Decît în curtea domnească
«Său în punga ciocoîască,
«Mai bine 'n cea volnicească.»

Frunză verde stejar mare,
Hoțul intră 'n lunca tare
Cu desagiî de-a spinare...

(Din *O preumblare prin munți*;
Propășirea, p. 63.)

S O A R T A

Aşa-i legea crudelî soarte :
Azi plăcere,
Mîni durere :
Azi e viață, mîni e moarte.

(Din *Istoria unui galbăn* ;
Propășirea, p. 119.)

GROAZĂ¹ HOȚUL

Galbăn ca făclia de galbănă ceară
Ce'n mână-l² ardea,
Pe-o scândură veche, aruncat afară,
De somnul cel veșnic Groaz'acum dormea³;
Iar după el nime, nime nu plîngea!

Poporu 'mprejuru-l trist, cu 'nșiorare,
La el se uita.

Unii făceau cruce; alții, de mirare,
Cu mîna la gură, capul clătina',
Si 'ncet lîngă dînsul se⁴ șoptiau așa:

«El să fie Groază? Cel vestit în țară
«Și 'n singe 'ncruntat!

«El să fie Groază, acea crudă⁵ fiară,

«Ce n'a avut frică⁶ de negrul păcat

«Și-a⁷ stins zile multe și lege-a călcat!»

¹ Schimbat: Groza.

² Schimbat: Ce-aproape-l.

³ Schimbat: zăcea.

⁴ Schimbat: își șoptiau așa.

⁵ Schimbat: cel ce ca o fiară.

⁶ Schimbat: Fără nicîo grijă.

⁷ Schimbat: A stins.

Un moșneag atunce, cu o barbă lungă,

La Groază mergînd.

Scoase doi bani netezi din vechea sa pungă,

Lingă mort îl puse, mîna-I sărutînd,

Maî făcu o cruce, și zise plîngînd :

«Oamenî bunî ! an iarnă, bordeiu-mî arsese

«Și, pe-un ger cumplit,

«Nevasta, copiîl golî tmî¹ rămăsese ;

«N'aveam nici de hrană, nici țol de 'nvălit,

«Și nicîo nădejde² !... Eram prăpădit !

«Nu așteptam altă din mila cerească

«Decît a muri,

«Cînd creștinul ista, Domnu-l odihnească,

«Pe-un cal alb ca iarna în deal se ivi

«Și-aproape de mine calul își opri.

«Nu plînge», tmî zise, «n'al grijă, Romîne,

«Fă piept bărbătesc :

«Na !... să-ți cumperi casă, și haine³, și pîno...

...«Și de-atunci copii-mî, ce-l tot pomenesc,

«Oamenî bunî ! de-atunce fericiți⁴ trăiesc.»

Și, sărutînd mortul, bătrînul moșneag

Oftă și se duse cu-al său vechiū toiag.

Iar poporu'n zgomot strigă, plin de jale :

«Dumnezeū să-I ierte păcatele sale !»

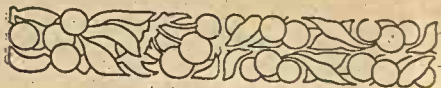
(Calendar pe 1842, pp. 105-6 ; cf.
Russo, Opere, p. 315 și urm.)

¹ Schimbat : Nevasta-mî cu pruncii pe cîmp.

² Schimbat : putere.

³ Schimbat : haine și casă.

⁴ Schimbat : în tîcnă trăiesc.

U R S I Ț I I

Ici în vale la fântină,
Două fete spală lână...
(Cătecul lui Bujor.)

Colo 'n vale, la fântină,
Două fete spălaă lână,
Spălaă lână și rîdeaă,
Iar din gur' așa grăiaă :

«Cînd a bate vînt de seară
«Prin ogorul de săcară,
«De trei ori să descîntăm
Și 'n fântină să cătăm :

«Dac'a fi să ni se prindă,
«Om vedea ca'ntr'o oglindă
«De-om avea sorți cu noroc,
«Ursiți tineri și frumoși ».

Cum bătu vîntul de sară
Prin ogorul de săcară,
De trei ori aă descîntat,
În fântină aă cătat,

1 Schimbat : Și ursiți cu ochi de foc.

Și pe-a sa limpede față,
Ca prin vi: de dimineață,
Aū văzut ele, zimbînd,
Două chipuri strălucînd.

Cele umbr'eraū bălaie ¹,
Cu ochi mari, plini de văpaie ²,
Și plutiaū ³, se legănaū.
Și pe fete le 'nginaū....

Iată că pe-a apei față ⁴,
Ca prin vis de dimineață,
Alte două s'aū ivit,
Chipuri mîndre la privit.

Iar aceste umbre nouă
Nu eraū, ca cele două,
Albe ca floarea de crin,
Blînde ca cerul senin,

Ci eraū de vînt pișcate,
Cu păr negru, sprinceni late,
Și cu ochii șoimuleți,
La ochire mult semeți.

«Vezi tu, soro ⁵, ce minune»,
— Aū zis ⁶ fetele nebune —

-
- ¹ Schimbat: Cele umbre bălăioare,
 - ² Schimbat: Cu gurița zimbîtoare.
 - ³ Schimbat: Plutiaū lin.
 - ⁴ Schimbat: pe apă 'n față.
 - ⁵ Schimbat: Iar vezi, soro.
 - ⁶ Schimbat: Zis-aū.

«Vezi, ursiții s'aũ ivit¹ :
«Cît sînt mîndri de privit² !

«Vezi tu cele umbre mute ?
«Par'cã vreaũ sã ne sãrute,
«Vezi cum bratele-sî întind ?
«Fugi degrabã, cã te prind³ !

N'aũ sîrșit bieteles fete,
Și pe frunte și pe plete
Nu știũ cine li-a furat
Cîte-un dulce sãrutat !

.
.

Fetele pe⁴ la fîntinã
De-atunci nu mai spalã lînã,
Cãci în codri și la drum
Își petrec zilele-acum.

Acum știũ ce fel s'aruncã
În dușmãni glonții, din luncã,
Și-ades' ele aũ văzut
Ce-î fuga de Arnãut.

Cãci⁵, de cînd pe frunți, pe plete,
Aũ primit bieteles⁶ fete

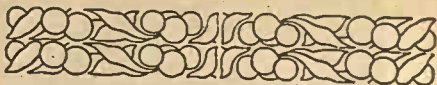
-
- ¹ Schimbat : Dorul nostru-I implinit...
² Schimbat : Mult e mîndru la privit !
³ Schimbat : Parcã vreaũ sã ne cuprind' !
⁴ Schimbat : Cele fete.
⁵ Schimbat : Cã.
⁶ Schimbat : simțit mîndrele.

Cite-un dulce sărutat,
Ele 'n codri aū urmat

Dol voinici cu sprincenī late,
Cu fețe de vint pișcate,
Și cu ochii șoimuleți,
La ochire mult sumeți.

(Albumul pe 1844, pp. 197-8.)

*

STRIGOIUL

În prăpastia cea mare,
Unde vîntul cu turbare
Sufică trist, infricosîat,
Vezi o cruce dîrîmată
Ce de vînt e clătînată,
Clătînată nencetat ?

Împrejur iarba nu crește,
Și pe dînsa nu-șî oprește
Nicio pasăre-al ei zbor ;
Că supt dînsa 'n orice vreme
Cu durere jalnic geme,
Geme-un glas îngrozitor.

Cînd e noaptea fără stele,
Mil de flacări albăstrîle
Se vîd tainic fluturînd,
Și, prin ele, crunt, de-odată,
O fantasmă se arată,
Se arată blăstîmînd.

Călător nenorocite,
Fugi de-acele căi pocite,
De țî-e calul de bun soiū,

Că 'n mormintul fără pace
Și supt cruce-acolo zace,
Zace singur un Strigoiu!

Într'o noapte 'ntunecată,
Dulce șoaptă 'nnamorată
Prin văzduh încet zbura;
Două umbre stău în vale,
Ce, cuprinse'n dulce jale,
Amor veșnic își jura'.

Iar pe-o culme 'n depărtare
Se vedea mișcînd la zare
Un cal alb, copil de vînt;
Coamele-I erau zburlite,
Și-a' lui sprintene copite
Săpau urme pe pămînt.

«Nu te duce, nu, bădită!»,
— Zicea blînda copilită
Cu ochi plînsi, cu glas pătruns, —
«Ah! te jur pe sfînta cruce!
«Stă! cu mine, nu te duce...»:
Dar voinicul n'a răspuns,

Ci, stringînd-o cu 'nfocare,
Dup' o dulce sărutare
Răpede s'a depărtat,
Și, sărînd cu veselie
Pe-al său cal de voinicie,
În văzduh s'a afundat.

Cine-aleargă pe câmpie
Ca un duh de vijelie
Într'al nopții negru sin ?
Cine fuge, cine trece
Pe la ceasul două-prezece ?...
Un cal alb cu-al său stăpîn !

Vîntul bate, vijiește,
Falnic calul se izbește,
De se'ntrec ca doi voinici ;
Dar prin neguri iată, iată
Că lucesc pe cîmp de-odată
Mîi de focurêle mici.

Ele zbor', se depărtează,
Zboară calul, le urmează,
Pășind iute către mal.
Stăi, oprește !... De pe stîncă
În prăpastia adîncă
Aș picat stăpîn și cal !

Și de-atunci în fund s'aude
Gemete, blăstămuri crude,
Care trec pe-al nopții vînt,
Și de-atunci ades s'arată
O fantasmă 'nfricoșată,
Care iese din mormînt !

(În colaborare cu C. Negri; întâi, *ibid.*)

1815. — Mînjina.

CEASUL RĂU

Pe cel deal, pe coaste,
Trece-o mîndră oaste,
Oaste de Romîni!
Tot voinicii de frunte,
Cari merg să 'nfrunte
Oarde de păgîni.

Iar pe-o culme verde,
Ce 'ntro muntî se pierde,
Staû de mi-l privesc
Două surioare,
Albe lăcrimioare,
Care mi-l jălesc :

— «Vezi tû, surioară,
Oastea se coboară
Colo, pe costiş ;
Vezi-o cum pătrunde
Pe rînd şi s'ascunde
Colo 'n stejăriş !

«Val! nu se mai vede!
Cine, cine-a crede
Grija ce duc eă ?

Oastea că-i purtată
De bătrînul tată
Și de dragul micu ?

«El se duc în vale,
Unde țara 'n jale
Geme cu amar,
Căci a intrat iară
Sabie în țară,
Paloș de Tatar.

«De pe munți în poale,
Cu armele goale
El mi se cobor',
Și, prin cea urdie,
Dragă, [v]a să fie
Mare, mult omor !

«Că tata bătrînul
Nu crută păgînul,
Cînd s'aruncă 'n foc :
El e Român tare
Ca Ștefan-cel-Mare,
Și om cu noroc.

«Pentru el n'am teamă ;
Dar imi fac de seamă
Cînd stau de gîndesc
La dragul Lisandru, —
Că-i un copilandru,
Și mult îl iubese !

«El n'a vinat încă
Deci șoimi de stîncă,
Cerbî cu coarne mari;
Și-acu 'ntăia oară
Face, surioară,
Goană de Tatarî.

Și-așa mult mi-e frică
Ș'inima-mi se strică
Cînd gîndesc la el,
Că mult, mult îi place
Vitejii a face,
Scumpul tinerel!»

— «Taci, biată copilă!
Nu-î plînge de milă
Iubitului tău,
Căci ferească Sfîntul
Să-ți fie cuvîntul
Zis într'un ceas rău!

«Ha! la mănăstire,
Ca să dăm de știre
Pustnicului sfînt,
Să arză tămîie
Ca să nu rămîie
Tatar pe pămînt.»

Oastea 'nvingătoare
A stîns dela soare
Aprigul dușmân;

Ea se 'ntoarce 'n munte,
Avînd chiar la frunte
Vechiu-î căpitan.

Iar sărmaņa fată
În zădar, vai! cată
Pe iubitul său!
El în foc căzuse,
După ce făcuse
Vitejii de Zmeu!...

Din bătrîni se spune
Că sînt ceasuri bune
Și că rele sînt:
Vai de-acei și-acele
Cari 'n ceasuri rele
Zic vre un cuvînt!

(Ibid.)

STRUNGA

În pădurea de la Strungă
Sînt de cei cu pușca lungă,
Cari dau chiorș la pungă;

Sînt de cei ce 'mpușcă 'n lună,
Cari noaptea 'n frunze sună, —
Feciorî de lele nebună!

Fă-te 'n laturi, măi creștine,
Dacă vrei să mergi cu bine,
Să rămîi cu viața 'n tine!

La ¹ potica fără soare
El pîndesc pe mic și mare,
Să-I și prade, să-I și-omoare ² !...

În dumbrava cea vecină,
Unde bufnița ³ suspină,
Vezi cea zare de lumină?

Opt voinici cu spete late
Și cu mincei suflecate
Stau cu puștile 'ncărcate.

¹ Schimbat : în potica fără soare.

² Schimbat : El te-așteaptă la strimtoare, Să
te prade, să te-omoare.

³ Schimbat : buhna greă.

Trei sărut'o cruce sfântă,
Trei se luptă greū la trîntă,
Unul drege, unul cîntă :

— «Oliolio, ciocoîu bogate,
Iei de-ai trece din păcate,
Să-ți arunc doi glonți în spate !

«Oliolio, mîndră fetică,
De-ai veni colea 'n potică,
Să te fac mai frumușică.

«Că mi-l pușca hultuită,
Și mi-l ghioaga țintuită,
Și mi-l inima 'ncolțită.

«Oliolio, măi Taie-babă !
Căci nu șuierl mai degrabă,
Să sărim voinicl la treabă !

«Că pușca-mi se ² ruginește,
Ținta 'n ghioagă se tocește,
Murgul sare, și răcnește ³.

«În pădurea de la Strungă,
Ce-ți ⁴ slujește pușca lungă
Dacă nu dai peste ⁵ pungă !»

(Propășirea, p. 88.)

¹ Poreclă haiducească. — Nota lui Al.

² Schimbat târziu : Pușculița-mi ruginește.

³ Schimbat : nechezește.

⁴ Schimbat : ce.

⁵ Schimbat : Fără luptă, fără pungă.

IARNA VINE, VARA TRECE

(CÎNTEC HAIDUCESC)

Iarna vine, vara trece,
Și pădurea s'a rărit ;
Ziua-î vicol, noaptea-î rece :
Greul vieții a sosit.

Citu mi-î ¹ iarna de mare,
Ce-o să facem, vai de noi,
Fără codru, fără soare,
Făr' de banî, făr' de ciocol ?

Sal pe creanga cea uscată,
Dragă corbe, corbișor,
Vezi, în calea depărtată
Nu zărești ² vr'un călător, —

Călător cu punga plină
Și cu sal la cap legat,
Să-mi mai-cere astă rugină,
Și să-mi fac banî de iernat !

¹ Schimbat : Cit mi-a fi iarna.

² Schimbat : Nu-î zări.

Daleū! codre frăţioare,
Ce-ţi făcuşi frunzişul des.
Unde pîndiam ¹, la răcoare,
Şi 'n frunze cîntam ades ²?

Vara trece, iarna vine.
Şi tu, codre, te-ai uscat!
Trece vara, şi, ca tine,
În rea soartă am intrat ³.

A venit ⁴ vremea de muncă
Şi de scos arma din ⁵ brîu.
De lăsat potica 'n lupcă
Şi de dat capul supt friu!

Daleū, dragă primăvară,
De-ai veni cînd aş vrea cū,
Să mai ies voinic prin ţară,
Să fiu iar la largul mieu;

Să-mi pui cuşma pe-o ureche
Şi să-mi las pletele 'n vînt,
Şi 'n potica mea cea veche
Să mă'ntind iar la pămînt;

Să simt iar durda pe spate
Şi să-mi văd ici că lucesc

¹ Schimbat: Unde 'n pîndă.

² Schimbat: Stam sunînd din frunziş ades.

³ Schimbat: Florile mi-am scuturat.

⁴ Schimbat: Ne-a ajuns.

⁵ Schimbat: De scos arma de la brîu.

Cinci pistoale ferécate,
Și ¹ hangerul haiducesc.

Și pe coarda-I cea pletoasă
Să-mi dezmierd murgul voinic,
Și 'n pădurea 'ntunecoasă ²
El să zboare, eă să-I zic :

— «Fugî ca vîntul, fugî ca gîndul,
Măi viteze ³ Năzdrăvan !
Căci acum ni-a venit rîndul,
A sosit vremea de an :

«Să ținem codrii și valea
Tineri, slobozi ⁴ amîndoi,
Poterii ⁵ să 'nchidem calea,
Să dăm groaza prin ciocoi !

(Calendarul pe 1843, p. 90.)

*

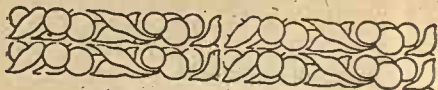
¹ Schimbat : Cu hamgerul.

² Schimbat : pe zarea luminoasă.

³ Schimbat : voinice Năzdrăvan.

⁴ Schimbat : Noi vitejii.

⁵ Schimbat : La neferi.

FĂT - LOGOFAT

— O! Făt-Logofete
Cu netede plete,
Cu părul de aur!
Stăl' de te-odihnește¹,
Că 'n deal te pindește
Grozavul² bălaur.

— Gingășă³ fetiță
Cu neagră⁴ cosiță,
Cu alb peștiman⁵,
De el nu mi-e frică⁶,
C'am mină voinică⁷
Și ist⁸ buzdugan.

— Tinere⁹ sumețe,
Cu blinde mindrețe,

-
- ¹ Schimbat: Stăl, te odihnește.
² Schimbat: Un negru bălaur.
³ Schimbat: Frumoasă fetiță.
⁴ Schimbat: lungă cosiță.
⁵ Schimbat: Cu mîndru colan.
⁶ Schimbat: De dînsul n'am teamă.
⁷ Schimbat: Căci am pe-a lui seamă.
⁸ Schimbat: Al mieu buzdugan.
⁹ Schimbat: O! tînăr semețe.

Cu ochi ca focul ¹!
Balauru-l mare
Și-a să te omoare ²...
Nu-ți cerca norocul ³!

— Ingeraș ⁴ din stele,
C'ochi de porumbrele ⁵,
Cu ⁶ fața de crin!
Toți Zmeii din lume,
L'al mieu vestit nume ⁷,
Tremur' și se'nchin'.

— Vestite viteaze ⁸,
Cu coiful de raze ⁹,
Cu părul în vînt ¹⁰,
El peste munți calcă:
În ¹¹ cer are-o falcă,
Și-una pe pămînt.

-
- ¹ Schibat: Cu ochi de foc.
² Schibat: Și milă nu are.
³ Schibat: Stăi, ah! stăi pe loc.
⁴ Schibat: Luceafăr din stele.
⁵ Schibat, târziu: Cu dulci porumbele.
⁶ Schibat, târziu: Pe fața.
⁷ Schibat: Se'nchin' l'al mieu nume.
⁸ Schibat: Viteze vestite.
⁹ Schibat: Cu arme-aurite.
¹⁰ Schibat: Cu dulce cuvînt.
¹¹ Schibat: Ș'in.

— Pasăre¹ de munte
Cu salbă pe frunte,
Cu salbă de flori,
Calul² mieu cînd sare,
Trece peste Mare
Și zboară prin nori.

— O ! Făt-logofete
Cu lucioase³ plete,
Cu glasul ceresc, —
Nu te dă de-aice,
Nu te dă, voinice, —
Că eu te iubesc !

— Gingășă⁴ fetiță,
Cu neagră⁵ cosiță,
Cu sin fecioresc ;
Pentru-a ta iubire
Slavă⁶ sau peire
Vreau să dobîndesc !

(Propășirea, p. 272.)

*

¹ Schimbat : Păsărea.

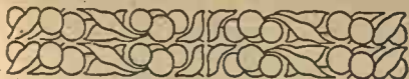
² Schimbat : Murgul mieu cînd sare.

³ Schimbat : Cu netede plete,

⁴ Schimbat : Frumoasă fetiță.

⁵ Schimbat : Cu lungă cosiță.

⁶ Schimbat : Fală sau peire.

H O R A

Iaca¹ hora se pornește
Sunt stejar la rădăcină,
Iaca hora se'nvîrtește,
Vină, puico, vină!

Lingă mine vin', drăguță,
Să te pot strînge de mină,
Ca ieri seara, la flintină,
Mărio, Măriuță!

Duh-de-spaimă, Piel-nălucă,
Sună bine'n cobză, sună,
Să nu-ți fac spetele strună
Și chiea măciucă.

Și tu, Fes-roș, Giubea-lungă²,
Din arcuș trage mal'tare,
Căci în gard am un par mare
Și mulți bani în pungă!

Tot așa plu' în desară,
Că³ frumoasă-mi e puicuța,

¹ Schimbat: Iată.

² Schimbat: Tu, Fes-roș cu giubea lungă.

³ Schimbat: Mult frumoasă-mi.

Ca o zi de primăvară,
Mărfa, Măriuța!

Tot așa, tot voinicește!
Nu mă dați, măi, de rușine,
Că¹ gurița ce-mi zimbește
Viră dracu 'n mine.

Mi-am pus flori la pălărie,
Mi-am pus flori, mi-am pus mărgele,
Să se uite cu mîndrie
Fetița² la ele.

Am cămeșă cu alțiță,
De argint³ și de mătasă:
Să-mi trăiasc' a mea fetiță⁴,
De nime nu-mi pasă!

Nici de vornic, nici de dracul,
Nici de tatăl său cel mare⁵,
Nici de Turc, nici de Cazacul...
Dați, voinici, mai tare⁶!

Bateți toți într'o lovire,
Să huiască 'n fund pămîntul;
Toată lumea⁷ să se mire,
Și Dumnezeu sfîntul!

¹ Schimbat: Căci.

² Schimbat: Puicuța.

³ Schimbat: Tot de fir.

⁴ Schimbat: Am pe spate-o durdulită.

⁵ Schimbat: de vrajă ciocoiască.

⁶ Schimbat: Țara să trăiască.

⁷ Schimbat: Lumea 'ntreagă.

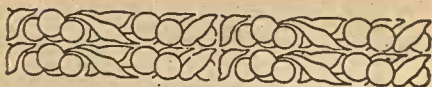
Îs¹ sătul de biruri grele
Si de plug, și de lopată,
De ciocol, de zapciële
Și de sapa lată !

Azi is scrinciobele² pline !
Crăpe-mi sura opincută,
Și să mor în joc cu tine,
Mărlo, Măriută !

(Calendarul pe 1813, pp. 87-9.)

¹ Schimbat : Sint.

² Schimbat : Astăzi horele sint.

ZBURĂTORUL

— Dragă, dragă surioară,
Nu știi cîntecul ce spune?
Că, prin frunzi cînd se strecoară
Raza zilei ce apune,
Zburătorul se aruncă
La copila care vine
Să culeagă fragi în luncă,
Purtînd flori la sin, ca tine?

«Florile din sin îi fură
Cu-a sa mină nevăzută,
Și pe frunte și pe gură
El o mușcă și-o sărută.
Soro, buza ți-e mușcată!
Fragii, poți să li duci dorul.
Spune: 'n lunca 'ntunecată
Nu 'ntîlniși pe Zburătorul?»

— «Iar și tu răspunde, dragă¹!
Cîntecul încă mai spune²
C'acel Duh ades' se leagă⁴,

¹ Schimbat: Fragii el din poală-î fură.

² Schimbat: Dragă surioară, dragă,

³ Schimbat: Mai spune încă.

⁴ Schimbat: De-acel Duh, c'ades se leagă,

Pe cînd soarele apune ¹,
De copila mîndră, albă,
Ce culege viorele,
Ca și tine purtînd ² salbă,
De bănuți și ³ de mărgele.

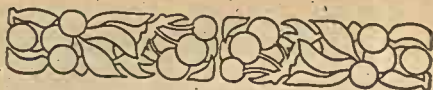
«Salba el, rizînd, i-o strică
Cu-o plăcută dezmierdare,
Și de fleșce mărgică
Las'o dulce sărutare.
Pe sin. dragă, ești mușcată!
Salba, poți ca să-I duci dorul.
Spune, 'n lunca 'ntunecată
Nu 'ntilniși pe Vrăjitorul ⁴?»

Așa ⁵, vesel pe-o cărare
Glumiaș tinerele ⁶ fete,
Iar în luncă staș la zare
Doi voinici cu negre plete,
Și, cîntînd în poienită,
Aninaș ei cu mindrie ⁷,
Unu-o salbă 'n punguliță ⁸,
Altul flori la pălărie.

(Albumul științific și literar din
București, p. 6.)

1845. — București.

-
- ¹ Schimbat: Cînd o umbra mai adîncă.
² Schimbat: Purtînd pe ea scumpă salbă.
³ Schimbat: Scumpă salbă de mărgele.
⁴ Schimbat: Zburătorul.
⁵ Schimbat: Astfel vesel pe-o cărare.
⁶ Schimbat: Glumiaș gingasele fete.
⁷ Schimbat: Aninaș cu veselie.
⁸ Schimbat: Unu-o salbă 'n chinguliță.

TATARUL

CÎNTEC VECHIŪ

Măi Tatare, ține-ți calul,
Măi Tatare, stringe-l friul,
Măi Tatare, lasă malul :
Nu cerca a trece riul, —
Că, pe crucea sîntei lege,
De-al tău cal voinic și tare ¹
Nimic, zău, nu s'a alege,
Măi Tatare, măi Tatare!

Măi Tatare, dă-ni pace,
Măi Tatare, stăi, nu trece,
Măi Tatare, nu mă face
Să-ți fărîm capul în zecel
Că, de sus de pe movilă
De-oiu zvrîli ghioaga cea mare,
Singur ți-oiu plînge de milă ²,
Măi Tatare, măi Tatare!...

.....

¹ Schimbat: De voi doi, peste hotare.

² Schimbat: Zău ți-oiu plînge chiar de milă.

Măi Tatare-unde ți-e fala ¹?
Măi Tatare-unde ți-e calul?
Măi Tatare-unde ți-e pala ²?...
Nu ți-am spus ³ să nu treci malul?
Nu știași, dragă ⁴ vecine,
Ce-î Romînul în turbare?
Corbul ⁵ mușc' acum din tine,
Măi Tatare, măi Tatare!

(Propășirea, p. 168.)

*

¹ Schimbat : pala.

² Schimbat : fala.

³ Schimbat : Nu spuseiū să nu treci malul.

⁴ Schimbat : tu, măi vecine.

⁵ Schimbat : Corbi.

CINEL - CINEL

Tinărul ¹ zise : Cinel-cinel
Copilei mindre ² de lângă el :

— «Două stelute cu raze line,
Lăsând lăcașul ³ plin de lumine,
Pe fruntea-ți albă ⁴ ele-aū căzut :
De nu-î geci, să le sărut ⁵.»

Nu geci 'ndată
Gingășa fată,
Și pe ochi dulce fu sărutată.

Tinărul zise iarăși ⁶ : Cinel,
Feticăi albe ⁷ de lângă el :

— «O vezi închisă, — rumână floare ;
Cînd ⁸ se deschide, — vezi lăcrimioare ;

¹ Schimbat : Păstorul.

² Schimbat : june.

³ Schimbat : Lăsat-a cerul.

⁴ Schimbat : Și pe-a ta frunte.

⁵ Schimbat : Geci, draguliță, că le sărut.

⁶ Schimbat : Păstorul zise încă : Cinel.

⁷ Schimbat : Copilei blînde.

⁸ Schimbat : Cum.

Și pe-a ta față ea s'a născut :
De nu-l gici, să o sărut ¹ .»

Nu gici 'ndată
Frumoasa ² fată,
Și pe guriță fu sărutată.

Tinărul ³ zise iarăși : Cinel,
Rumenei fete ⁴ de lingă el :

— «Albe, rotunde, dou'aripioare
Nencetat cearcă ⁵ la cer să zboare,
Și tu'n robie le-ai tot ținut :
De nu-l gici, să le sărut ⁶ .»

Nu gici 'ndată
Vesela ⁷ fată.
Și pe stu fraged fu sărutată.

(*Propășirea*, p. 104.)

*

-
- ¹ Schimbat : Gici, drăguliță, că o sărut.
 - ² Schimbat : Vesela fată.
 - ³ Schimbat : Păstorul.
 - ⁴ Schimbat : Copilei mindre.
 - ⁵ Schimbat : saltă, la cer să zboare.
 - ⁶ Schimbat : Gici, drăguliță, că le sărut.
 - ⁷ Schimbat : Rumena.

MINDRULIȚA DE LA MUNTE

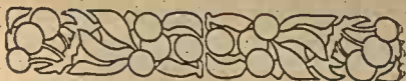
Mindrulițo de la munte,
Ce nu treci pe mica ¹ punte,
Să te strâng la pieptul micuț?
Că te-aș face, zău, puicută,
Să urăștii a ta căsuță,
Și să uiți pe Dumnezeu!

De-a tot toarce, nu ți-e lene?
Lasă-ți furca 'n buruiene,
Și-mi saf iute cel pirău, —
Să culegem împreună,
Tu, la fragi ² de prin pășună,
Eu, la flori ³ pe sinul tău.

Ici, în lunca înverzită,
Este-o iarbă înflorită
Unde soare n'a pătruns ⁴;
Ha! să cerci de-î iarbă moale ⁵,
Și de-î bună pentru boale ⁶, —
Că mă arde-un dor ascuns ⁷.

(Propășirea, p. 80.)

- ¹ Schimbat: colea, pe punte.
² Schimbat: fragi roși,
³ Schimbat: Eu crini albi pe sinul tău.
⁴ Schimbat: Ce se'nglău c'un izvor.
⁵ Schimbat: Vină'n iarbă, mindruliță,
⁶ Schimbat: Eu să-ți cînt doina-doinită.
⁷ Schimbat: Tu să plîngi de dulce dor!

DORUL ROMÎNCEI

De-ar vrea bunul Dumnezeu
Să-mi asculte dorul mieu,
De-aş avea un copilaş,
Dragul mamei Ingeraş :

Cit e ziuă, cit e noapte,
I-aş şopti cu blinde şoapte ;
Cit e noapte, cit e zi,
Tot la sinu-mi l-aş păzi !

L-aş păzi, l-aş dezmierda,
Mi-l de sărutări i-aş da,
Şi i-aş zice 'ncetisor :
Nani, nani, puisor !

De-ar fi cerul cu priinţă
Să 'mplinească mea dorinţă,
De mi-ar da un băietel,
Dragul mamei voinicel, —

N'ar fi prunc mai fericit
Şi pe lume mai iubit,
Alt copil n'ar fi ca el
Mititel şi frumuşel !

Obrăjelu-I ca de spume
N'ar avea samăn pe lume,
N'ar fi ochii nimăru
Dulci ca ochişorii lui!

Iar eă, mndră măiculită.
Pe-al săi ochi, pe-a sa guriță
Nencetat l-aş săruta,
Săruta şi aş¹ cînta :

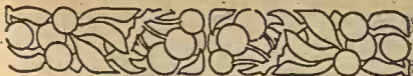
Şi i-aş face-o descîntare
Să ajung'un viteaz mare,
Un viteaz ce-ar străluci
Cum n'aă fost, niel n'ar mai fi!

Şi l-aş pune să se culce
Pe-al mieă stn, legănat dulce,
Şi i-aş zice 'ncetisor :
Nani, nani, puisor!

(Volumul Paris şi Iaşi, 1853.)

*

¹ Schimbat : i-aş.

CÎNTECUL OSTAȘILOR CALĂREȚI ¹

Romîn verde ca stejarul,
Rid de dușmanî și de moarte:
Să-mî trăiască harmasarul
Și prin glonți să mă tot poarte!

Sai, voinice, și nechează,
Ager, mîndru ² ca un zmeu,
Că ³ am inima vitează
Și nădejde ⁴ 'n Dumnezeu!

Cit oiū si cu lancea 'n mină,
Cit în ceruri voiū vedea
Strălucind steaua romînă, —
N'aibă grijă țara mea!

Cu-a mea lance, cu-a mea pală
Și cu tine, dragul mieū,
În dușmanî vom da năvală, —
Și ne-om bate tot mereū:

¹ Schimbat: Cîntec ostășesc.

² Schimbat: salnic.

³ Schimbat: Căci.

⁴ Schimbat: credință.

Și-om luptă cu mari și mici,
Păr' ce, plin de răni și spume,
Vom cădea ca doi voinici, —
De s'a duce vestea 'n lume. †

(Calendarul pe 1843, p. 89.)

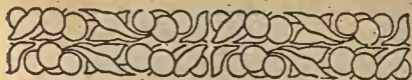
*

† Schimbat : Cit mi-a sta mîna voinică
Pe-a mea pală ostășească,
N'aibă grijă de nimic
Țara mea cea Românească !

Sal, voinice, și nechează
Ager, falnic ca un zmeu,
Căci am inimă vitează
Și credință 'n Dumnezeu :

Cu-al mieu suflet, cu-a mea pală,
Cu-al mieu soim albit de spume,
În dușmânî vom da năvală,
De s'a duce vestea 'n lume !

Sal, voinice, și nechează,
Ager, falnic ca un zmeu,
Căci am inimă vitează
Și credință 'n Dumnezeu !

D O R U L

CÎNTEC DE LUME.

Ah! mi-I dor, mi-I dor de tine,
Îngerăș cu dulcî lumine!
Ah! mi-I dor și plîng de jale,
Tot privind în a ta cale.

Zi și noapte, cu durere,
Duios sufletu-mî te cere,
Și cu dulcî, cu blînde șoapte
Te chem veșnic, zi și noapte!

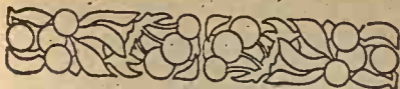
Scump odor, dulce iubită,
Unde-I fața ta slăvită?
Unde-I glasu-țî ce pătrunde?
Unde ești, draga mea, — unde?

De-ar fi cerul cu iubire,
Mi-ar aduce-a ta zîmbire;
De-ar fi cerul cu 'ndurare,
Mi-ar aduce-o sărutare.

Dar, vai mie, vremea zboară,
Zile, veacuri se strecoară,

Și-ai miel ochi nu văd lumină,
Și durerea-mi nu s'alină!

Dorul arde ca un soare
A junei dulce floare;
Dorul stinge, veștejește
Inima care iubește!

DOINA IUBIRII

Trece vara cea 'nflorită,
Trece vara cea iubită,

Și cu dînsa 'n altă lume
Se duc florile din lume.

Se duc toate 'n pribegie...
Rămîne țara pustie!

Numai două nu se duc,
Nici se duc, nici se usuc' :

Una-i floare de zăpadă,
Una-i floare de livadă;

Una-i floarea crinilor,
Un'a trandafirilor;

Și-amîndouă-s răsădite,
Și-amîndouă-s înflorite,

Una 'n cîmpul raiului,
Alta 'n cuibul graiului!

Mindrulițo, draga mea,
A căzut din cer o stea,

Și mi-a zis, într'un ceas rău,
C'am să mor de dorul tău ;

Și mi-a zis, într'un ceas blînd,
Că, de'l face pe-al meu gînd,

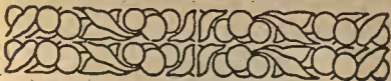
Să mă lași a săruta
Două flori pe fața ta,

Una 'n cîmpul raiului,
Alta 'n cuibul graiului, —

De murit, eu n'oiu muri,
Ci cu tine m'oiu iubi

Cît or crește flori în lume
Și s'or duce 'n cea-lume !

(Volumele citate.)

MĂRIOARA FLORIOARA

Legendă dedicată

DOAMNEI M*** CANTACUZIN.

I.

La Moldova cea frumoasă
Viața-I dulce și voioasă;
L'al Moldovei dulce soare
Crește floare lângă floare;
Multe păsărele 'n zbor
Fură minți cu glasul lor;
Multe fete și neveste
Fură inimi fără de veste;
Dar imblare-ai, frățioare,
Nouă ani întregi cu soare,
Sus în munte, la muntenii,
Jos în vale, la vălenii,
Și, de-ai călca nouă țeri,
Și de-ai trece nouă mări,
Florică n'ai găsi,
Păsărică n'ai zări,
Nici nevestă mîndruliță,
Nici copilă drăguliță

Ca Mărtoara,
Florioara,
Zinișoara muntilor,
Surișoara florilor !
Albă ca o lăcrimioară,
Dulce ca o primăvară,
Era sprintenă, ușoară
Ca un pui de căprioară.
Trupușoru-i gingășel
Părea tras printr'un iel:
Nici micuță, nici năltuță,
Numai bună de drăguță, —
S'o tot strîngi la piept cu foc,
Și să-ți fie de noroc !
Ochișorii săi căprii
Treziău lumea 'n veselii;
Porușoru-i aurel,
Ca mătasa suptirel,
Trăgea ochii tot la el,
Și pe frunte-i strălucia,
Și 'n mic valuri se 'ncreția,
Ca valuri de-a' grîtul
La suflarea vîntului !
Și-apoi, frate, mai avea
Pe gurii 'o floricea,
Și 'n gurită măgărele,
Și pe față-i drăgănele,
Și la stî doi crinișori,
Și pe crini doi frăgușori...
Să-i dezmierzi și-apoi să mori !
Ea pe cîmp de se ivia,
Florile se 'nveselia',

Inimile-și deschidea',
Mirosele-și¹ răspindea'
Și voios i le'nchina',
Și voios se legăna',
Și din cale-o întorcea',
Și cu toate-așa-i zicea':
«Bună-ziua, surioară,
«Mărioară, Florioară!
«Spune nouă ce vreiști?
«De la noi ce mai dorești?
«Vrei tu miros de sulcină,
«Care patimile-alină?
«Vrei miròs de busuioc,
«Ce oprește mîndru'n loc?
«Vrei miròs de lăcrimioare
«Ce dă visuri iubitoare?
«Vină, dragă, 'n veselie
«Să ne-adunî de pe cîmpie,
«Și ne-ascunde 'n sinul tău,
«Să-l ferim de deochiū rău;
«Sinul tău să-l răcorim,
«Și, do este să murim,
«Lingă tine să perim!»

Mărioara le-asculta,
Și pe rînd le săruta,
Și cu ele se'ngîna,
Și în plete le-anina,
Și în stî le legăna,
Încît oricine-o vedea,
De dor mare s'aprindea,

¹ Schimbat : Sufletele-și.

Și din cale-I se 'ntorcea
Și, cu glas uimit, zicea :
«Iată Zina florilor,
«Florilor, surorilor ;
«Iată Zina cea frumoasă,
«Aura primăvăroasă ».

Iar la munți cind răsăria,
Munții vechi intineria'
Și cu mușchiu' s'acoperia',
Și copaci-sî Inverzia',
Și apele-sî limpezia',
Și păsările-sî trezia',
Și-apoi astfel îl grăia' :
«Bună-ziua, Zinișoară,
«Mărioară, Florioară !
«Spune nouă ce vreiști ?
«Dela noi ce mai dorești ?
«Vrei tu apă nencepută
«Pentru fața ta * plăcută !
«Vrei tu puî de căprioare,
«Păsărele cîntătoare,
«Fag de miere 'ndulcitoare
«Și vr'o doină jălitoare ?»

Marioara-I asculta,
La izvoare se culca,
Fața albă își spăla,
Fag de miere ea gusta,
Căprioare dezmierda

* Suprimate apoi aceste două versuri.

* Schimbat : cea.

Și cu drag ea asculta
Cîntecul păsărilor
De pe vîrfurile crengilor,
Și sunetul doinelor
De prin fundul codrilor;
Încît oricine-o vedea,
De dor mare s'apriadea,
Și din cale-l se 'ntorcea,
Și cu glas uimit zicea:
«Iată Zîna munților,
«Munților cărunților!
«Iată Zîna șoimulie,
«Crinul alb din Romănie!».

Orîși unde s'arăta,
Vorbe dulci întîmpina,
Și trăia în veselie
Ca albina pe cîmpie.
Numai însă cîte-odată
Sta pe gînduri tulburată,
Că-l părea că auzea
O șoaptă care-l zicea:
«Ale! dragă Zînișoară,
«Mărioară, Florioară!
«Mult ești dalbă și frumoasă
«Și la inimă voioasă!
«Multe minți ai fermecat,
«Inimî multe-ai tulburat!
«Dar gîndit-ai, n'ai glodit
«Că ți-l vremea de iubit?
«Că ți-a dat Dumnezeu sfîntul

1 Suprimate apoi aceste versuri fără gust.

«Ochi să luminezi pământul,
«Sin rotund de dezmiardat,
«Buze dulci de sărutat ?
«Și știi, dragă, ori nu știi,
«C'al să mori, și-ai să învi,
«Și-o să ai în cer a da
«Seamă de inima ta ?...
«Cite flori pe-acest pământ,
«Se duc toate la mormint ;
«Numai floarea lacului
«Stă la poarta raiului
«De judecă florile,
«Ce-aū făcut miroasele !»

II.

Iată, frate, frățioare,
Că'ntr'o zi voios la ' soare,
Mărioara se'nțilnia
C'un străin care venia
Pe-un fugar sirep de munte
Cu steluță albă'n frunte,
Și, pe loc, cit îl zăria,
Făr' de voie se opria,
Ochiul la pământ țintea,
Inimioara-î se bătea.
Cel străin în cale-î sta
Și din gură cuvînta :
— «Cale bună, mîndruliță !»
— «Mulțămim ție, bădiță !»
— «Mîndruliță, drăguliță,
«Spune mie-adevărat,

1 Schimbat : cu dulce.

«Ești tu fată de împărat,
«Saă vr'un vis ce am visat ?
«Că, de cind mă simt bărbat,
«Multe țeri eū am călcat,
«Fete multe-am dezmiertat¹,
«Dar ca tine, chip și stat,
«Alta'n lume n'am aflat!».

— «Străine², bădițul micū,
«De vrei să știi ce sint eū,
«Întreabă tu florile,
«Florile surorile.»

— «Ești tu fată de muntean
«Saă copilă de vălean ?
«Viță de om pămîntean
«Saă de vr'un Zmeū năzdrăvan ?

— «Străine, bădițul mieū,
«De vrei să știi ce sint eū,
«Întreabă cei muuți cărunți,
«Izvoarele fără punți,
«Păsările cîntătoare
«Și puii de căprioare.»

— «Alei! mindra mindrelor!
«Tu ești Zina munților,
«Surioara florilor,
«Vestitoarea zorilor!
«Și tu ești ursita mea,
«Care spusu-mi-a o stea
«C'am să mă iubesc cu ea!»

Mărioara se uimia,
Fetele-I se rumenia³;

¹ Fusese : admirat.

² Apoi : străinel.

Iar străinul, ca și ea,
Sta pe gânduri și tăcea :
Numai calul nechezia,
Glasul văilor trezia.

Cînd de-odată se ivia
Și la ei ușor venia
Un bujor de copilită
Cu ris vesel pe gurită,
Cu ¹ cămeșă cu altită
Și cu fluturi în cosită.
Ea venia dintr'o livadă
Și la sinu-I de zăpadă
Purta snopi de floricele
Și crenguți cu vișinele,
Și, pe iarbă cum sălta,
Ea din gur'asa cluta :

«Frunză verde de sulciună :
«Am la sinu-mi o grădină
«Cu flori albe drăgăstoase :
«Cine-a vrea să le miroase,
«Să-l pătrundă doru'n-oase !
«Am fragi dulci și vișinele :
«Cine mi-a ² gusta din ele,
«Să-I fie zilele-a' mele !
«Măi bădiță, nu dorești
«Vișinèle rădășești ³,

¹ Schimbat : în.

² Schimbat : va.

³ Din Rădășeni (Suceava), sat vestit pentru poame. — (N. E.).

«Sufletul să-ți răcorești ?
«Ia privește, frățioare,
«Mai văzu'-ai tu la soare
«Așa poame 'ndulcitoare ?»

Și, cum sta, și cum cluta,
Cămeșuica-și depărta,
Sinișoru-l arăta,
Sinu-l plin de floricele
Și de roșii¹ vișințele.
Cît străinul le vedea,
Iute mîna-și întindea ;
Dar Mărioara mi-l opria
Și cu glas uimit grăia :
«Nu culege de la ea,
«Că-ți dau grădinuța mea,
«Grădinuța sinului
«Cu floarea sufletului !».

Mult străinul s'aprindea
Și în brațe-o cuprindea,
Și cu drag îi tot zicea :
«Zina mea, ursita mea !
«De azi calea-mi părăsesc,
«Murgușoru-mi priponesc,
«Și la tine mă opresc,
«Cu tine să mă iubesc !».

Mărioara-l asculta,
Sinul gingaș îl sălta,
Fața i se luminea,
Ochi'n lacrimi își scâlta.

¹ Fusesse : dalbe.

Iar fugaru'n loc zburda
Falnic coama-și încorda
Și stăpinei lui o da,
Gingaș de o dezmierda.

III.

Umbra nopții se'ntindea,
Peste munți se răspindea
Și prin văi se adîncea,
Cînd de-odată se ivia,
Sus pe munte strălucia
Țintă mică de lumină,
Ce creștea mereu și lină,
Pln' se făcea lună plină,
Lună plină și voioasă
Ca o frunte de mireasă !
Ea pe deal mi se opria,
Și cu drag, de sus, privia
Jos, în valea tînuită,
Pe o prisp'acoperită,
Două umbre adunate
Și cu drag îmbrățișate,
Care lung se sărutău
Și cu gura se'mbătau
Și lumea 'ntreag'o uitau !
Iar, cît luna le vedea,
De foc dulce s'aprîndea
Și stelelor ' semn făcea :
Stelele viū străluciau.
Pe rînd toate se iviau

¹ Schimbat : la stele.

Și de sus voios priviaŭ
Cele umbre adunate
Cum staŭ dulce 'mbrățișate,
Și cu drag se sărutaŭ
Și cu gura se'mbătaŭ
Și lumea 'ntreag'o uitaŭ !...
Dar, cînd fuse¹ miez de noapte,
Umbrele, cu blînde șoapte,
Nevăzute se făcea' :
Atunci luna se ducea,
Peste munții naltîi trecea
Și-apoi lin, tacet, scădea,
După muntîi se ascundea.
Iar stelele viŭ² scipia'
Și 'ntre ele-așa grăia' :
«Surioare călătoare,
«Floricele arzătoare,
«Cu văzutul aŭl văzut
«Pe pămîntul cel tăcut
«Zînișoara munților,
«Surioara florilor,
«Cît de gingaș ea oŭta³,
«Cît de drag se săruta
«Cu ursitul ei iubit,
«Cîncît uici că ne-a zărit ?
«Și-acum ei s'aŭ tăinuit
«Și din față ni-aŭ pierit !
«Surioare călătoare,
«Unde s'aŭ ascuns ei oare ?

¹ Schimbat : tirziŭ în.

² Schimbat : stelutele.

³ Schimbat : suspina.

«Floricele lucitoare,
«De vrei să fim așătoare,
«Hai să trecem mai în sus
«Drept fereastra din apu
«Și printr'însa să privim,
«Taina s'o descoperim.»

Stelele curînd plecau,
Spre Apus ele-apucau,
Și drept ferestuiică staū,
Și 'nlăuntru se uitaū;
Și, cum staū și cum cătaū,
De foc dulce s'aprindeaū
Și pe cer se răsplîdeaū
Ou-a' lor suflete curate
Cu-a' lor raze 'mpreunate.

Iar, cînd fuse¹ de spre zori,
Noaptea pe la² cîntători,
Mărioara se trezia,
Ca din vis se dezmetia.
Și, trezînd, ea se³ vedea
Cu ursitu-î lîngă ea,
Care 'n brațe-î o stringea
Și cu drag o dezmierda,
Mil de sărutări îi da,
Cînd pe fețe rumeioare,
Cînd pe buze 'ndulcitoare,
Cînd pe unda părului,
Cînd pe valul pieptului,

¹ Schimbat: în urmă.

² Schimbat: La glas vii de.

³ Schimbat: trezîndu-se vedea Pe.

Și-apoi sta de mi-o privea
Și din lă'imă-î zicea :
«Ale! dragă Zinișoară,
«Mărioară Florioară!
«Mult ești mândră, mult ești dalbă
«Ca o porumbiță albă!
«Mult ești dulce și frumoasă
«În beția drăgăstoasă!
«Ochișori-ți strălucesc,
«Obrăjei-ți rumenesc,
«Crinișori-ți infloresc,
«De mă'mbăt și mă uimesc!
«Stăi, ah! stăi să te privesc,
«Părul tău să-l netezesc,
«Și, pe sinu-ți fecioresc,
«De zile să mă sfirșesc!».

Mărioara-l asculta,
Sta puțin, și iar nu sta,
Și cu lacrimi ea rîdea,
Și 'n cosițe-î s'ascundea,
Și-apoi iar le depărta,
Chipu-î vesel arăta,
Și cu glas duios cînta ¹,
Sufletul de încînta ².

Mărioar' apoi tăcea,
În văzduh un semn făcea,
Și li s'arăta de-odată
O mesuță mult bogată,

¹ Schimbat : Și zicea vorbe din raiu.
² Schimbat : Cu voiosu-î dulce graiu.

Tot cu poame 'mpodobită,
Cu năfram' acoperită.
Amîndoi, est o zăriaă.
Lîngă ea voios săriaă,
Și mincaă și veseliaă,
Cu păharele 'nchinînd,
Și cu dragoste zicînd:
«Să trăim, să ne iubim,
«C'amîndoi ne potrivim,
«Și la dalbe tinerete,
«Și la suflete mărețe,
«Și la gînduri trecătoare,
«Și la inimă iubitoare!».

IV.

A doua zi se scula,
Fața palidă-sî spăla,
Păr de aur pieptăna,
Și frumos se oglindia,
Și la soare-apoi ieșia
Spre Răsărit se 'ntorcea,
Un semn tainic de făcea,
Și de 'ndată s'arăta
Și spre el înainta
O teleagă sprinteioară,
Aurită, dălbioară,
Ca un cuib de Zlănișoară,
Iar, est Zlăna o zăria,
Iute'n cuibu-l și săria
Cu străinu-alătura,

1 Schinbat: În cuib răpede.

Și-apoi murgulul zicea ¹ :
«Murguleț cu părul cret,
«De-ai Mărioarei drăguleț!
«Lasă-ți coama vîntului
«Și umbra pămîntului,
«Și pe fața cîmpului
«Să zbori zborul gîndului!»

Murgușorul nechezia,
La fugă se răpezia
Și fugia, mări, fugea...
Nici umbra nu-l ajungea!
Și trecea, mări, trecea
De-a lungișul munților,
Curmezișul cîmpilor,
Prin mijlocul florilor,
Iar, cit muntii o zărea'
Cu străinu-alătura,
De verziș se despoia',
Frunzele-și îngălbenia',
Și apele-și tulbura'
Și de frunzi se scutura'!
Florile înc'o vedea'
Cu străinu-alătura,
Și capetele-și pleca'
Și de jale se usca'!

Iar cea mindră Zinișoară
Mărioară Florioară,
Nici la muntii se mai uita,
Nici la flori nu mai căta!

¹ Fusesse : grăia.

Căci de-avea nchi de privit,
De-avea suflet de iubit,
Sufletu-î și ochii săi

Eraă pentru dragul ei!

Fugia murgul sprinteior
Cu aripi de dulce dor,
Și-î ducea numa'ntr'un zbor
Pe malul unui izvor.

Mărioara mi-l opria
Și pe mal ușor săria
Și 'n izvor se cufunda
Și voios mi se scâldea :

Apa lin o dezmierea,
Ca pe-o floare-o legăna
Și pe plete-î se juca,
Și cu drag îi anina

De tot firul cite-o rouă,
Și pe sinu-î cite două.

Iar, din apă cînd sălta,

Și la soare s'arăta,

Soarele în cale-î sta,

Trupușoru-î săruta.

Și cea rouă de pe ea

Cu-a lui raze o sorbea,

Nouraș o prefăcea,

Și la ceruri o trăgea ;

Apoi el o 'nceununa.

Și-astfel dulce-î cuvînta :

«Aleî dragă Zînișoară,

«Mărioară Florioară!

«Mult ești mindră, iubitoare.

«Și de lume uitătoare!

«Dar gîndit-ai, n'ai gîndit
«Că norocu-l mărgenit,
«Și că visul fericit
«Are-ades' amar sfîrșit?
«Și știi, dragă, ori nu știi
«Că la munți și la cîmpii
«Florile s'aũ vestejit,
«De cînd tu le-ai părăsit?
«Știi că toate, într'un gînd,
«S'aũ întors în cer pe rînd,
«Și la Domn s'aũ jăluit
«Că tu viața li-ai răpit?
«Mărioară, draga mea,
«Facă Domnul ori ce-a vrea!
«Deie-ți bine, deie-ți rău...
«Tu, ascultă dorul tău,
«Căci în viața trecătoare
«Și în lumea peritoare
«O zi dulce de iubire
«E un veac de fericire!»

V,

Cînd norocu-și schimbă pasul
N'aduc anii ce-aduce ceasul!...
A treia zi Mărioara
Își tulbură inimioara
Și pe gînduri se punea,
Și 'n tăcere lin plîngea:
Ce plîngea și ce jelea
Cu iubitul-alătura?

Plingea cum pling florile,
Plingea cum pling zorile!...

Era ziua mult senină,
Munții plutiau în lumină,
Văile 'n tăcere lină,
Păsările 'n umbră sta',
Nici zbură', nici nu cîntă',
Numai umbra se mișca,
Cu lumina se luptă
Și 'n păduri se cufunda.
Iar Mărtoara 'ncet ofta,
Pe ursitu-i săruta,
Și-astfel blind îi¹ cuvînta :
«Cîntă-ți dulce² cîntecul,
«Să-mi mai dreagă sufletul».
El de sinu-i o lipea
Și-apoi astfel începea :
«Frunză verde viorele !
«Scumpe-mi sînt zilele mele,
«De cînd mîndra, ca o stea,
«S'a ivit în calea mea !
«Dalb luceafăr aurit,
«Crin ceresc și mult iubit,
«Cîntă cerul pentru mine,
«Să uit lumea pentru tine!...»

Iată, mări, cum cînta,
Mîndra cum îl asculta,
Că din sat se ridica

¹ Schimbat : ea.

² Schimbat : frate.

Glas de mumă plingător,
Bocet lung, pătrunzător;
Ce prin văi amar suna
Și 'n văzduh se'mpreuna
Cu alt glas răsunător,
Glas de clopot jălitor...

Lumea se înflora !
Mărioara tremura,
Împrejuru-î se uita,
Și spre munți în vîrf căta.
Cînd de-odată, vai de ea !
Sus la munte ce vedea ?
Un nor negru ca un Zmeu,
Ce venia, venia, mereu,
Aripi negre întinzînd
Și tot cerul cuprinzînd.
Mărioara 'ngălbenia,
De ursitu-î se lipia,
Bratele-și încolăcea
Și cu groază 'ncet zicea :
«Dragul mieu, ursitul mieu !
«Iată vine, vine-un Zmeu
«De la Sfîntul Dumnezeu.
«Frăţioare, iată-l vine
«De la munte drept la mine,
«Să-mă iea de lîngă tine,
«Căci, de cînd noi ne-am iubit,
«Florile s'aû vestejit
«Și la Domn s'aû jăluit
«Că de tot le-am părăsit!».

Și, cum sta, și cum vorbia
Lacrimile-o 'mpodobia'
Însă norul sus vuia
Și pe cer se tot suia,
Tunetul grozav tuna,
Munții și văi se răsuna',
Fulgerete s'aprindea',
Ploile potop cădea'.
Iar Mărioara, vai de ea,
Ochișori-și ascundea,
Căci de-odată negrul Zmeu
O cuprinse'n brațul se
Și, cu ea zburînd, s'a dus
În cel muntî de spre Apu.
Și, curînd, în urma lor,
Se topia grozavul nor,
Și văzduhu ¹ 'nsenina,
Și cerul se luminea.

VI.

Unde-î, unde-î Zînișoara,
Mărioara Florioara,
Vestitoarea zorilor,
Surioara florilor?
În ce țar'a pribegit
Pe ce țerm ea s'a oprit?
Mers-a peste nouă țări,
Nouă țări, și nouă mări?
Orî s'a dus în nalte plaiuri,
Colo sus, pe cîmpî de raiuri,

¹ Schimbat: Aierul se 'nsenina.

În grădina Zinelor,
În lăcașul stelelor?...
Nu se știe, nu se spune
Unde-î gingașa minune.
Dar, pe cînd e luna plină,
Cînd e noaptea mult senină,
Se aud, în miez de noapte,
De spre munți duiioase șoapte
Și-un glas blînd ca un suspin,
Care cîntă 'ncet și lin :

«Frunză verde lăcirmioară,
«Val de biata-mî inimioară!

«Orice vînt răcoritor
«Îi aprinde foc de dor!

«Bate vîntul printre flori?
«Îi dă dor de la surori.

«Bate vîntu 'n stejărel?
«Îi dă dor de voinicel.

«O, străine, dragul mieu.
«Mult amar te jălesc eu!

«Vin', aleargă lîngă mine,
«Să mă mai iubesc cu tine.

«Că-î neagră ¹ străinătatea!
«Și-î crudă ² singurătatea!

¹ Schimbat: Neagră e.

² Schimbat: Crudă e.

«Voinicele, ursițele.

«Fă pe gândurile mele,

«Că mă bate vînt de vară

«Și-mi insuflă dor de țară.

«Și-mi aduce nencetat

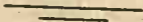
«Dor de visul ce-am visat ;

«Dar nu-l foc de dor mai rău

«Ca focul de dorul tău !»

.

1852. — Paris.

LĂCRIMIOARE

(1845-59.)

I.

STELUȚA

DEDICAȚIE (E. N. 1).

Tu care ești pierdută în neagra veșnicie,
Stea dulce și iubită a sufletului meu!
Și care-odinioară luciai atât de vie,
Pe când eram în lume tu singură și eu!

O, blândă, mult duiosă și tainică lumină!
În vecl printre stelute te căută al meu dor,
Și-adese ori la tine, când noaptea e senină,
Pe plaiul nemuririi se 'nnalță c'un lung zbor.

Trecut-aș anii de lacrimi, și mulți vor trece încă
Din oara de urgie în care te-am pierdut!
Și doru-mi nu s'alină, și jalea mea adâncă
Ca trista veșnicie e fără de trecut!

Plăceri dulci a' ² iubirii, plăceri încântătoare!
Simțiri! mărește visuri de salnic viitor!
V'ați stins într'o clipeală, ca stele trecătoare
Ce las' un întunec adânc în urma lor.

¹ Adaus târziu. Elena Negri.

² Schimbat: ale.

V'atî stîns ! și de atunci, în cruda-mî rătăcire,
N'am altă mîngiere mai vie pe pămînt
Decît să 'nnalț la tine duiosă mea gîndire,
Steluță zîmbitoare dincolo de mormînt !

Căci mult, ah ! mult în viață eū te-am iubit pe
[tine,

O, dulce dezmierdare a sufletului mieū !
Și multă fericire ai revărsat în mine,
Pe cînd eram în lume tu singură și eū !

Frumoasă îngerelă cu albe aripioare !
Precum un vis de aur în viață-mî ai lucit.
Și 'n ceruri cu grăbire, ca un mirōs¹ de floare,
Te-ai dus, lăsîndu-mî numai un suvenir iubit.

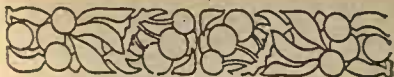
Un suvenir, comoară de visuri fericite,
De scumpe, și fierbinte, și dulce sărutări,
De zile luminoase și îndumnezeite,
De nopți venețiane și pline de 'ncîntări.

Un suvenir poetic, corona vieții mele,
Ce mîngie și 'nvie duios¹ inima mea,
Și care se unește cu harpele din stele
Cînd mă închin la tine, o, dragă, lină stea !

Tu, dar, ce prin iubire, la al iubirii soare,
Ai deșteptat în mine poetice simțiri,
Primește 'n altă lume aceste lăcrămioare,
Ca un răsunset dulce de-a' noastre dulcel iubiri !

*

¹ Schimbat : parfum.

II.

LĂCRIMIOARE

Multe flori lucesc în lume,
Multe flori mirositoare !
Dar ca voi, miei lăcrimioară,
N'are 'n lume nicio floare
Miros dulce, dulce nume !

Voi sînteți lacrimi de îngeri
Pe pămînt din cer, picate,
Cînd, prin stele legănate,
A' lor suflete, curate
Zbor' vîrsînd duioase plîngerî.

Sînteți fragede¹ și albe
Că iubita vieții mele !
Cu voi, scumpe strugurêle,
Albe mîrgăritărele,
Primăvara-și face salbe.

¹ Schimbat : Fragede sînteți.

Dar, de-odată, vîntul rece
Fără vreme vă cosește :
Astfel soarta crunt răpește
Tot ce 'n lume ni zîmbește...
Floarea piere, viața trece !

*

III.

8 M A R T

Întinde cu mândrie aripile-ți ușoare,
O, sufletul mieu vesel, o, suflet fericit !
Înnaltă-te în ceruri, și zbori clătind la soare
Căci soarele iubirii în cer a răsărit,
Și 'n cale-mi s'a oprit !

Veniți, năluciri scumpe, dorinți, visuri mărețe,
Ca păsări călătoare la cuibul înflorit.
Veniți de 'nginați vesel a' mele tinerete.
Căci steaua fericirii în ochi-mi a lucit...
Iubesc, și sint iubit !

Sint oare fericite, sint tainice plăceri,
Ce 'n cumpăna vieții plătesc ani de dureri !
Atunce falnic omul ridică a sa frunte
Și 'n ceruri cu mândrie așintă ochiul său.
Ființa lui se 'nnaltă ca vulturul de munte,
Iubirea lui îl schimbă, și-l face Dumnezeu ;
Atunci mai dulce steaua lucește 'n miez de
[noapte,
Și 'n zori seninul pare mai vesel, mai curat ;

Și-a' zilei miș de glasuri, și-a' nopții miș de
[șoapte
El proclamează 'n fală al lumii împărat!

Sint urme prețioase, sint scumpe suvenire,
Ce 'n suflet tipărite, ca el aū nemurire!
Zădarnic vremea¹ trece c'un zbor neobosit,
În sinul omenirii vărsînd a iernii ghiată;
Lumina lor iubită lucește lin în viață,
Precum un soare dulce, în veci neasfîțit!
Așa nu te vei stinge din minte-mi niciodată,
O suvenir puternic de dragoste 'nfocată,
O timp ferice 'n care minunea ce iubesc,
M'a deșteptat în raiuri cu glasu-l îngeresc!

Era ceasul tainic² al blindelor șoapte,
Cînd nu mai e ziuă, și nu-l încă noapte.

Pămîntul și cerul, ca doi frățiori,
Își dau sărutare prin stele și flori,

Și 'n aier parfumul al florilor dalbe
Plutia cu lucirea steluțelor albe,

Și 'n toată natura cuprinsă de dor
Plutia o șoptire de dulce amor!

Din marginea lumii, a nopții regină
Vârșă 'n calea noastră duiosă-l lumină,

¹ Schimbat: timpul.

² Schimbat: blinda oară.

Și 'n lunca pătrunsă de razele ei
Zburau caii noștri cu aripi de Zmei.

Mergeam noi în cale, ca umbre făcute,
Pe-un covor de frunze, pe cărări pierdute,

Și 'n tăcerea nopții ce ne 'ncunjura,
Sufletele noastre ca și noi zbura',

Zbura' ca doi îngeri, din stele în stele,
Dindu-și sărutare tainic între ele...

De-odată fugarii cu ochii de foc
La capătul luncii s'opriră pe loc.

Iar dulcele inger, pătruns de simțire,
Îmi zise atunce, cu-o dulce zimbire:

— «Acuma e ceasul¹ când geniul sfânt
«Aude și vede minuni pe pământ.

«E oara ferică de sfântă uimire,
«Ce 'n suflet revarsă flori de iubire.

«Spune-mi dar acuma, tu, ce ești poet,
«Ce poezii cîntă inima-ti încet?

— «Dacă vrei să aflu taina acea sfântă²,
«Iată poezia ce inima-mi cîntă:

¹ Schimbat: Acum este oara.

² Schimbat: ce mă'ncintă.

De este vr'o ființă, de este vre un nume
La care să se 'nchine un suflet omenesc,
Cu tot ce e mai nobil, mai iubitor pe lume,
Cu tot ce 'n omenire e mai dumnezeiesc ;

Tu ești acea ființă, tu, gingașă lumină,
Aprinsă 'n a mea cale de însuși Dumnezeu,
Și sufletul mieu vesel la tine se închină,
O, scumpa mea Elenă, o, drag ingerul mieu !

Cînd soarta vru să intru în raiu de fericire,
Cînd ochii miei pe tine, zîmbind, te-au latilnit,
Un fulger, o scînteie de veșnică iubire,
Din ochii tăi pornită, în sinu-mi aș lucit.

Și-atunci, în altă lume, am renviat de-odată,
Și-un soare mai fierbinte în ceru-mi s'a aprins,
Și-o lume fără margini, frumoasă, desfătată,
Ca o cîmpie verde supt mine s'a întins.

Atunci natura 'ntreagă, zîmbindu-mi cu plăcere,
Își puse pentru mine coroana sa do flori ;
Și glasul maicei mele, curmînd a mea durere,
Veni să mă dezmierde din cerul fără nori.

Căci fața ta iubită mi s'arăta oriunde,
În vis, în flori, în stele, în dulcele senin ;
Și inima-mi, cuprinsă de dorul ce pătrunde,
Șoptia cu tine astfel prin tainicu-î suspin :

« Fericite de acela a cărui privire,
« Trezind în al tău suflet un fraged, dulce dor,

«Ar face ca să nască pe gură-ți o zimbire,
«Ca zorî misterioase de vesel viitor!

«Ferice care, vrednic de-o soartă neașteptată,
«Ar face pentru dînsul, în ceas dumnezeiesc,
«A ta inimă scumpă de dragoste să bată
«Și glasu-ți cu 'nfocare să-ți zică: «te iubesc!».

1845. — Di[Inzl] 1.

*

IV.

DE CREZI ÎN POESIE...

De crezi în poezie,
În sfânta armonie
Din boltelo cerești,
Cînd noaptea 'nșeninată
Lucește 'ncoronată
De stele ce iubești;

De crezi în tineretă,
În gingașa frumșetă,
Ce-aprinde dulce dor,
Și 'n tainica uimire
Ce 'nsufl'a ta privire,
O scumpul mieu odor;

De crezi în al tău frate,
În suflete curate,
În cer, în Dumnezeu...,
Precum eu cred în tine
Ca în cerescul bine, —
Crede 'n amorul mieu!

V.

O NOAPTE LA ȚARĂ

Am o inimă în lume,
Care știu că mă iubeste
*Conachi*¹.

Frumoasă e cîmpia cu dulcea-î liniștire
Pentru acel ce fuge de-a lumii amăgire,
Pentru acel ce cată un traiu nelsemnat;
Plăcut, plăcut e ceasul, de grijă nentunecat,
Și dulce este viața ce curge lin, departe
De-al omenirii zgomot, de-a' ei fumuri deșarte !

Cînd inima hrănește o tainică dorință,
Cînd omul simte 'n sinu-î o crudă suferință,
O jale fără margini, un dor fără hotar;
Cînd zîmbetu-î ascunde ades suspin amar,
Și mintea-î se deșteaptă din vis de fericire,
Pierzînd orice credință, oricare nălucire; —

Ferice de acela ce 'n tulburare-î, poate
Pe-un cal să se arunce și prin văzduh să 'n-
[noate,
Pășînd peste-orizonturi, zburînd peste cîmpii;

¹ Tatăl vitreg al Elenei Negri. — (N. E.).

Ferice care poate, departe de cel viu,
Să uite-a sa simțită, să piard'orice simțire,
Să nu mai facă parte din trista omenire!

Era o noapte lină, o mult-frumoasă noapte,
Ce revărsa în lume armonioase șoapte
Și multe glasuri blinde în inimă deștepta,
O noapte de acele ce nu le poți uita,
Care aprind în suflet scinteie de iubire
Și pun pe frunte raze de îndumnezeire.

Eram... parcă sînt încă!... la ceasurile¹-acele
Cînd ochiul rătăcește primblîndu-se prin stele
Și 'n toată steaua vede un chip gingaș, slăvit;
Atunci cînd visul zboară, pe țerm nemărgenit,
Cînd dorul trist unește a' lui duiioase plîngerî
Cu sfînta armonie a cetelor de ingerî.

Ca lampă aninată la poarta de vecie
Domniă în dulcea taină a umbrelor făclie,
Vărsînd văpaie lină, ce lumea coperea.
Lumină mîngăioasă! în ceruri ea părea
Menită ca să ducă pe căi necunoscute
Dorințele-omenirii în lung deșert pierdute!

De-odat'un glas de inger, o sfîntă armonie,
Plutînd ușor în aier, ca vîntul ce adie,
Se coborî prin stele din leagănul cîresc:
Duios era și gingaș acordul ingeresc,
Căci inimile noastre săltară mai fierbînte
La dulcele său cîntec, l'aceste-a' lui cuvinte:

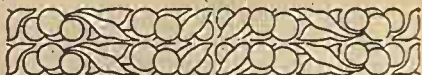
¹ Schimbat : oarele acele.

«Ferice de acela ce, cu-o simțire vie,
«Slăvește armonia și 'nnalta poezie
«Ca dezmierdări plăcute de glas prietenesc ;
«El poartă pe-a sa frunte un semn dumnezeiesc,
«Și geniul său gustă plăceri încântătoare,
«Zburind la nemurire ca vulturul în soare ;

«Dar mai ferice încă sfința de iubire
«Ce simte cu 'nfocare a dragostii pornire
«Și nencetat e gata cu drag a se jertfi !
«Că ' dulce-I pentru altul și 'n altul a trăi,
«Și dulce-I de a zice, cînd inima jălește :
«Am o sfință 'n lume ce știu că mă iubește !».

Mînjina. — Mart 1845.

*

VI.

VEZI TU VULTURUL...

Vezi tu vulturul falnic, o, scumpa mea iubită,
Cum saltă, se ridică și zboară către nori?
Așa sufletu-mi vesel în fața ta slăvită
Se 'nnaltă către ceruri, plutind în dulci fiori.

Vezi, printr'a' nopții stele, ce rază luminoasă
Revarsă, 'n a sa cale luceafărul ceresc?
Așa când vii, iubito, cu inima voioasă,
De gingașă simțire așa ochi-mi lucesc!

Auzi tu glasul tainic ce cîntă 'n miez de noapte
Și prin văzduh plutește cu-al florilor miros?
Așa răsună 'n mine melodioase șoapte
Cînd sufletu-mi te simte, Ingerul mieu frumos!

Căci vulturului cerul a dat aripă să zboare,
Și stelelor lumina, și nopților suspin.
Iar ție ți-a dat farmec, plăceri încîntătoare,
Și mie mi-a dat suflet ca ție să-l închin!

1845. — Bl[înz].

VII.

DESPĂRȚIREA

Te duci, iubită scumpă, în țermuri depărtate,
Lăsând frumoasa țară, surorii, prietenii, frate,
Lăsând în al meu suflet un mult amar suspin !
În oara de pornire cu toții împreună
Doresc l'a' tale pasuri călătorie bună
Pe-o cale înflorită și supt un cer senin.

Mergi dar fără mîhnire, te dă, și fii voioasă,
Căci ingerul iubirii și inima-mi duioasă
Te vor urmări orîunde cu tainicul lor zbor ;
Și, cît vei și departe, ca mine te gîndește,
Că tu ești a mea viață, că soarta ne iubeste,
Că cerul ni păstrează ferice viitor.

Gîndește că în lume nimic nu e mai mare,
Mai gingaș, mai puternic, mai sflat, mai cu
[nfocare,

Decît simțirea vie ce tu mi-ai înufflat :
Că orice fericire, că orice dulce bine
Din ochii tăi derează¹, în vine de la tine,
Precum lumina vine din cerul înuăltat.

¹ Porneste, arhaism (și la Miron Costin). —
(N. E.).

Oriunde tu vei merge, iubită-ți ad'aminte
De-a' noastre ceasuri ¹ pline de dragoste fier-
[binte,

Comori neprețuite de scumpe dezmierdări;
De-acele vremi în care a noastră fericire
Schimba întreaga lume în leagăn de iubire
Și vremea trecătoare în lanț de sărutări!

Mergi, dragă, cîntînd ² vesel ca pasărea ușoară,
Ce 'n faptul dimineții din cuib la ceruri zboară,
Lovind a sa aripă de rouă și de flori;
Căci sufletu-mi, în taină șoptind inimii tale,
Va depărta de tine orice gânduri de jale,
Va alunga din ochi-ți oricari negri nori.

Și cînd va fi lumină, și cînd, în miez de noapte,
Vei asculta cu lacrimi a'ngerilor șoapte,
Zi, draga mea, atunce, precum oiă zice eu:
«Nu e ființă 'n lume ca mine de iubită!
«Amorul mă 'ncunună cu-o rază strălucită,
«Veneția m'asteaptă, zîmbind la visul meu!»

Iași. — Maiă 1846.

*

¹ Schimbat: oare.

² Schimbat: plutind.

VIII.

DULCE ÎNGER...

Dulce Inger de blîndețe,
Tu ce 'n cale vesel zbori,
Pe-ale mele tinerete
Aruncînd frumoase flori,
Mergi, supt alba-ți aripioară
Să ferești de soartă rea
Pe-a ta dulce surioară,
Pe Ninița, draga mea !

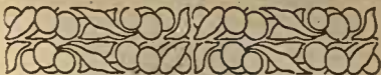
Mergi să furi de printre stele
Un luceafăr luminos,
Și pe fruntea scumpei mele
Să-l anini, cîntînd voios ;
Mergi de 'ntînde verzi covoare
Supt piciorul ei de crin ;
Schimbă dorul meu în floare
Și-l depune pe-al ei sin.

Mergi, pe-aripe-ți să se culce,
Adormind încetîșor,
Și îngîn'al ei somn dulce

Cu dulcî visuri de amor !
Iar, cu dinosa cînd prin lume
Veî zbura, iager iubit,
Ah ! șoptește-î al mieu nume,
Spune-î dorul mieu cumplit !

Iulie 1846. — Brusa ¹.

¹ Asia-Mică. — (N. E.).

IX.

CÎNTEC DE FERICIRE

Gîndul mieu la tine zboară
Ca o pasăre ușoară
Cătră cuibu-î înverzit,
Și la sinul tău pătrunde
Ca un flutur ce s'ascunde
Într'un leagăn înflorit.

Dorul mieu în a ta cale,
Urînd pasurilor tale,
Te dezmiardă nencetat,
Și pe dulcea ta gurită,
Dragă, draga mea Niniță,
Fur'un dulce sărutat.

Ochii miei, ce 'n vecl la tine
Atîntesc a' lor lumine,
Înnotînd în tainic foc,
Văd lucind pe-a ta zimbire
Îngerea-șea ta simțire,
Îngerescul mieu noroc.

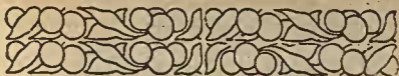
Tot ce 'n lume-I drag și place,
Tot ce 'nnaltă și preface
Pe un om în Dumnezeu,
Mi le-ai dat cu-a ta iubire,
O, frumoasă nălucire,
Scumpa mea, ingerul meu !

De-acum vie cruda moarte,
Susle vintul relei soarte
Pe pământul îngrozit ;
Eu aștept cu nepăsare
A furtunelor suflare, —
Căci iubesc, și sint iubit !

Sufletu-mi e o grădină,
Unde'n gingașă lumină
Cînt'o pasăre din raiu ;
Viața mea de veselie
Trece lin în veșnicie
Ca o dulce zi din Maiu !

Căci amorul e un soare,
Și-a mea inimă o floare,
Și-a mea viaț'un dulce vis ;
Căci iubita mea Niniță,
Cu-o zimbire, cu-o gurită,
Mie cerul mi-a deschis !

Constantinopol. — August 1846.

X.

PESCARUL BOSFORULUI

De-ar vrea înaltul Prooroc,
Mohammed strălucit,
Să-mi fie ziua cu noroc
Și dorul împlinit;
De-aș prinde-acum în mreaja mea
Pe-al Mării Împărat,
Ce poartă 'n frunte-o mare stea,
Un talisman bogat,

Eă, care sînt un biet pescar,
Purtat din val în val,
Eă care dorm la Iuschiudar¹,
În iarba de pe mal,
Eă, Abdullah, cel mai voinic
Vislaș de pe Bosfor,
Ce n'am decit un biet caic
Și-un suflet plin de dor!

Allah! atunci orice-am dorit,
Allah! orice-aș vrea eă,

¹ Scutari de Asia. — (N. E.).

Dela Apus la Răsărit
Ar fi îndat'al micu:
Castane, şaluri de Caşmir,
Cu late, scumpe flori,
Iuţi armăsarî de la Misir,
Ca vîntul de uşori.

Şi-un lung caic de abanos,
În aur prelucrat,
Cu imnuri din Coran, frumos
Pe margine săpat,
Şi treizeci de vislaşi osranî,
Ce vesel ar zbura
Mai răpezi decît elcovanî¹
Pe 'ntinsa Marmarâ.

Dar n'aş vrea nici stofe cu fir
Şi cu mărgăritar,
Nici largi castane de Vizir,
Nici falnic armăsar;
N'aş vrea nici săbil de Taban,
Deprinse la omor,
Nici lung covor de Ispahan,
Ce saltă supt picior,

Allah! mă jur că, de-aş avea
Al Mării talisman,
N'aş vrea să fiu Vizir, n'aş vrea
— Nici Pađisah-Sultan;

¹ Pasări de Mare. — (N. E.).

N'aş vrea comori, n'aş vrea să am
Nici chioşcuri, nici saraiū,
Nici să dezmierd în Bairam¹
Huriile din Raiū ; —

Ci 'n mreaţă dulce prefăcînd
Duios' inima mea,
M'aş duce 'ncet şi tremurînd
Să prind norocu 'n ea ;
Să prind copila lui Topal,
Frumoasa Biulbiuli²,
Ce clată noaptea lin pe mal,
Pe mal la Candili³ !

Constantinopol. — Iunie 1846. —

¹ Paştile turceşti. — (N. E.).

² «Privighitoare.» — (N. E.).

³ Sat, pe malul anatic. — (N. E.).

XI.

AȘTEPTAREA

Pe malul Mării de spume-albită,
Ce 'nnaltă gemăt îngrozitor,
Ca pe un inger te-aștept, iubită,
Cuprins de jale, muncit de dor!

Fugind de lume, gândind la tine,
În lume singur trec pe pământ,
Și-a' mele lacrimi, dorinți, suspine,
Cu glasul Mării se pierd în vânt.

Veșnic s'afundă a mea privire
În orizontul întunecat,
Dar nicio rază de fericire
În ochi-mi încă nu a lucit!

Veșnic în noapte tristă, adiacă,
Ascult al vremii pas necurmat,
Dar de plăcere niciun `ceas încă
Pentru-al mieu suflet nu a sunat!

Nimic în lume nu mă încântă,
Nu varsă 'n pieptu-mi dulce flor,

Frunza șoptește, pasărea cîntă :
Inima-mî plînge la glasul lor.

Stău ca o piatră în nemîșcare,
Pierdut pe gînduri, adese ori,
Privesc la ceruri, privesc la Mare.,
Pe Mare, valuri, în ceruri, — nori!

Ah! vină, dragă stelută lină,
De strălucește pe sinul mieu ;
Alungă noaptea cu-a ta lumină,
Stinge c'un zimbet amarul greu!

Destule zile de despărțire,
Destule lacrimi, destul amar!
Vină de pune cu-a ta iubire
Durerii crude veșnic hotar.

Te-aștept, iubito, în a ta cale,
Precum așteaptă robul mlînit
Să bată oara scăpării sale,
Să-și simtă trupul din lanț ieșit.

Te-aștept, iubito, precum așteaptă
Pe-al dimineții zimbet voios
Sărmanul bîlnav ce se deșteaptă
În sinul nopții întunecos.

Ah! l'a mea jale, l'a mea chemare
Dac'al tău suflet e simțitor,
Vin' să-ți dau numai o sărutare
Și-apoi din lume vesel să zbor!

Trieste. — Septembrie 1846.

XII.

VENETIA

11 SEPTEMBRE 1816.

I.

Cînd ochii miei înnoată în gingaşa lumină
Ce tainic izvorăşte din ochii tăi frumoşi,
Atunci orice durere în stîul meu s'alină,
Ca Marea tulburată ce-adoarme şi suspină
Supt ale¹ nopţii blînde luceferi mîngioşi;

Căci Ziditorul Lumii, în dulcea lor privire
Vărsînd văpaie lină şi farmec de slăvit,
Li-a dat a sa putere şi-a sa dumnezeire,
Ca să-mi arăte 'n lume un drum de fericire,
O cale luminoasă supt cerul înnegrit!

II.

Cînd fruntea mea în pace cu' drag e legănată
Pe stîul tău, ce saltă, aprins de dulce dor,
Fiinţa mea ferice, de visuri dezmiertată,
În lumi necunoscută se simte înălţată
Şi-urmează ta flinţă în tainicul ei zbor;

¹ Sic.

Căci sinul tău, în care domnește-a ta iubire,
Precum o lampă sfântă ce arde 'ntr'un altar,
Frumos ca și altarul uimește-a mea simțire,
Trezind în al meu suflet oricare nălucire,
Ștergind din a mea minte oricare gând amar!

III.

Cînd, veselă, sîerbinte, gurița-ți zimbitoare
Mă 'ncintă, mă imbată cu-a' sale sărutări,
În inimă-mi atunce s'aprinde-un dulce soare,
Și viața-mi, ca albina lipită de o floare,
Se leagănă în raiuri pe-a' tale dezmierdări.

Căci Ingerul iubirii, al cărui glas pătrunde
Și care lingă tine din ceruri a zburat,
A strîns pe-a ta guriță aripile-î rotunde
Și-acum, ca într'un leagăn, în ele se ascunde
Cu lira sa duioasă ce cîntă nencetat.

IV.

Cînd, noaptea, în tăcere, la oara ce s'adună
A' dogilor vechi umbre, pe maluri sovăind,
Gondola, leagăn dulce, ne primblă împreună
Pe luciul lin al Mării, în care alba lună
Cu stelele voioase se scaldă strălucind, —

Atunci, din umbra deasă, ce doarme 'ntre ca-
[nături,
Din lampele aprinse în boltele cerești,

Din turnuri, din palaturi, ce triste zac pe ma-
[luri,

O tainic'armonie plutește peste valuri,
Șoptind inimii noastre cuvinte îngerești:

«Iubiți, iubiți!», ni zice Veneția cernită,
«Iubiți! amorul vostru puternic e și sfânt!
«Iubiți! și calea voastră va fi tot înflorită,
«Și 'n sinul nălucirii, păreche fericită,
«Cu-o lungă sărutare veți trece pe pământ;

«Cicl vremea, ce răstoarnă cu coasa-i nempă-
[cată

«Al falei omenirii vechi marturi și măreți,
«Nu poate-avea putere de-a stinge niciodată
«Acea scinteie vie de dragoste 'nlocată
«Ce luminează calea frumoasei tinereți!».

Palatul Benzoni. — Veneția.

XIII.

BARCAROLĂ VENETIANĂ

Pe Marea lină,
Care suspină,
Stelele toate plutesc ușor;
De ce, dragută,
A mea stelută,
Lipsești tu numai din corul lor?

Dintre canaluri,
Și de pe maluri,
Se 'nnaltă-un cîntec melodios;
De ce, Niniță,
A ta gurită
Nu se aude cîntînd voios?

Tainica noapte
Cu blînde șoapte
Te chiamă, dragă, s'o încununî;
Gondola geme,
Căci, multă vreme,
N'a fost cu tine printre lagună.

Ah! te coboară,
Vesel' uşoară,
Dintr'al tău negru palat crăiose¹;
Vin' de zimbeşte,
De străluceşte,
Ca un luceafăr dumnezeiosc.

Cu blinda-I fată,
Plutind prin ceaţă,
Luna din valuri se 'naltă 'n cer;
Ah! vină, vină,
Scumpă lumină,
Să mîngîi dulce pe gondolier.

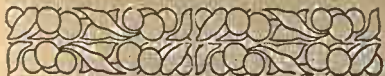
Căci², în gondolă,
Cu-o barecarolă
Visul tău gingaş voiū logina,
Şi noaptea 'ntreagă,
Niniţă dragă,
Încet pe Marea te-oiū legăna!

Septembre 1846. — Veneţia.

*

¹ Schimbat: regesc.

² Schimbat: Fă

XIV.

BIONDINETTA

Intr'o seară, pe Piațetă¹,
Mocenigo cel frumos:
«Biondinettă, Biondinettă!
— Zise 'n calea mea voios —
«Știi tu, dragă Venetiană,
«Că Madonna ta ți-a dat
«Mine mică de patriciană
«Și ochi mari de sărutat?

«Știi tu iar că mie-mi pare,
«Cospetto²! mare păcat
«Să porți apă de vinzare
«Pe-al tău umăr delicat?
«Vin' cu mine, dragă, viaă:
«Că eă vreă³ să te deprinzi
«A domni ca o regină
«În palaturi de oglinzi.»

¹ Piazzetta Venetiei, lângă cele două coloane. —
(N. E.).

² Exclamație italiană de deșidare. — (N. E.).

³ Schimbat: Eă voiesc.

Într'o zi, lângă fântină,
Tiziano-mi zise 'ncet :
«Nu e 'n stare nicio mină
«Ca să cerce-al tău portret ;
«Dar mă jur pe mîndrul soare,
«Dac'al vrea pe loc a sta,
«Să te fac nemuritoare,
«Cercînd numai umbra ta.»

Azi, prin neguri, dimineată,
Noul-Doge mă zări
Și pe-a lui San-Marco piață
Din palat se cobori :
«Venețiană tinerică,
«Biondinetto!» -- zise el --
«Mîni în Mare-Adriatică
«Am s'arunc acest inel.

«Mîni, în purpură și 'n aur
«Am să fiu încoronat,
«Și pe vechiul Bucentaur¹
«Prin Veneția purtat.
«Zi că vrei a-mi fi soție,
«Și eă jur pe Sfîntul Marc
«Să-ți închin, Biondină, ție
«Toată fala de monarc.»

Dar Biondina cea cuminte,
Drumul rîpede urmînd,
La tustrei, cu dulci cuvinte,

¹ Bucentoro, corabia de paradă a Dogilor. —
(N. E.).

Li răspunse-aşa, rîzînd :

«Nu-l oglindă mai curată.

«Nu-l portret mai îngere c

«Decît cel ce mi s'arată

«În sintină clad privesc;

«Nu sînt semne de mărire,

«Nici inele de rubin,

«Cu mai dulce strălucire

«Decît ochii lui Tonin;

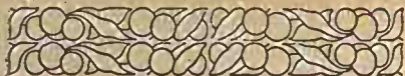
«Ca gondola-l din Piațetă

«Nu e tron mai de dorit,

«Cînd pe draga-l Biondinettă

«El o primblă, fericit!»

Venetța. — Octombree 1846.

XV.

O SEARĂ LA LIDO

Ridică vălul negru ce-acopere-a ta față.
Venețio cernită, Venețio măreață!
Și, cu-o zimbire dulce, sîi martur fericit
L'a noastră veselie și-amor nemărgenit!

În vremile trecute a' libertății tale,
În timpurile-acele de gloriî triumfale,
Cînd, nobil răzimată pe falnicul tău leu,
Vedeai Adriatica săltînd la glasul tău,

Gondole negre multe se depărtau de maluri
Și lunecau în taină pe negrele-îi canale,
Purtînd comori ascunse de gingașe simțiri,
Împărechiete inimî, pierdute 'n fericiri.

Dar spune-mi tu, văzut-ai în gondolă vre-odată
Ființă mai frumoasă, mai dulce dezmiardată,
Un fager de iubire cu suflet mai ceresc
Decît minunca scumpă pe care eî slăvesc?

O, gondolă iubită, noi lumii dăm uitare!
Zbori vesel, zbori în pace, purtîndu-ne pe Mare,
Și leagăna'n tăcere, supt cerul aurit,
Amorul nostru mare ca cerul nesfîrșit.

Și tu, o vis ferice al tinereții mele!
De-ar fi 'n a mea putință să fac precum doresc,
Aș pune pe-a ta frunte un diadēm de stele,
Aș pune supt picioare-ți un tron dumnezeiesc!

Căci te iubesc, Elenă, cu-o tainică uimire,
Cu focul tinereții, cu dor nemărgenit,
Cu lacrimi și credință, cu dulce fericire,
Cu tot ce este 'n mine putere de iubit!

În dragostea cerească visînd cerescul bine,
La tine al mieu suflet înaltă zborul său.
Tot ce-l mai știut pe lume, eă îl slăvesc în tine:
Tu ești lumina, viața și Dumnezeuul mieu!

În tine cred, Elenă, precum credeam odată
În glasul maicei mele, în sfîtatul ei amor;
Precum în soare crede natura 'ntunecată,
Precum geniul¹ falnic în falnic viitor, —

Că² porți un nume dulce și scump inimii mele,
Un nume ce-mă inspiră un cult dumnezeiesc,
Și care mă încîntă ca harpele din stele,
Și care îmi șoptește de maica ce jălesc³.

Iubirea ta-mă însușă un dor de nemurire;
Iubirea mea mă 'nnaltă la tronul Ingeresc;
Și 'n leagăn de gondolă, în veșnică iubire,
Cit lumea, înogă tiuo aș vrea ca să trăiesc!

Veneția. — Octombrie 1846.

*

¹ Schimbat: un geniu.

² Schimbat: Tu.

³ Elena Cozoni; mama, atunci răposată, a poetului. — (N. E.).

XVI.

GONDOLETA

Cu Ninița 'n gondoletă
Cînd mă primblu 'ncetîșor,
Trecătorul din Piațetă
Ne privește-ostînd de dor :
Atunci cerul se 'nsenină,
Lucind vesel l'amîndoi,
Și-Adriatica s'alină,
Se alină pentru noi.

În lagună de ni place
A pluti pe-al Mării val,
Pentru noi Sirocco ¹ tace
Pe-al lui Lido ² verde mal
Și, supt lungă sa lopată,
Gondoleta saltă lin,
Cu Ninița legănată,
Legănată pe-al mieu sîn.

¹ Vîntul de Sud. — (N. E.).

² Insulă lngă Veneția. — (N. E.).

Mină vesel, lopătare,
De la Lido la San-Marc,
Iea de-alung Canalul-Mare¹,
Ce se 'ndoaie ca un arc;
Mergi cit draga mea Niniță,
Stînd la pieptu-mî infocat,
Mi-a da dulcea sa gurită.
Mi-a da dulce sărutat.

Cit va fi în ceruri lună,
Cit va fi senin pe cer,
La Giudècca² spre lagună
Zborî, voinice gondolier;
Du-ne, Toni, 'n liniștire
Păn' ce, stînd gondola ta,
Viața noastră de iubire
Cu iubire va 'nceta!

Veneția. — Octombrie 1848.

*

¹ Artera principală de circulație a Veneției. — (N. E.).

² Insula Evreilor; în Veneția. — (N. E.).

XVII.

BARCAROLĂ SICILIANĂ ¹

Cînd vîntul se scoală
Turbat și răscoală
Al Mărilor val,
Pescarul s'oprește,
La valuri privește, —
Și cîntă pe mal.

Ca dinsul, de rele,
De viscole grele,
Departe să fim !
L'a' Mării talazuri,
L'a' vieții năcazuri,
Ca el să privim !

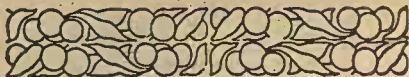
Junia ne 'nvață
Să trecem în viață
Ca pasărea 'n zbor,
Cu fruntea 'n lumină,
Cu inima plină
De dulce amor :

¹ Schimbat : Căntonetă napolitană.

Deci, fie pe Mare
Furtună, turbare,
Și 'n viață amar, —
Noi, veseli pe maluri,
Să ridem de valuri,
Ca bietul pescar !

Januar 1847. — Napoli.

(Întâiă în *Bucovina*, 1849, p. 23.)

XVIII.

VISURILE

Scumpă, albă lăcrimioară!
Vezi tu roua de pe flori
Cum lucește și-apoi zboară,
De se schimbă 'n negri nori?

Astfel gingașa lucire
Din ochi dulci, veselitori,
Trist în lacrimi de mihnire
Se preface-adese ori!

Cite inimi înflorite
La lumină vesel zbor',
Și, de-odată vestejite,
Fără vreme cad și mor!

Cite visuri de iubire,
Dulci a' inimii comori,
Trec, se sting ca nălucire,
Și ca fulgeri trecători!

Asta-i legea crudei soarte,
Lege făr' de mîngîierî
Azi e viață, mîni e moarte,
Azi plăcere, mîni, dureri¹ !...

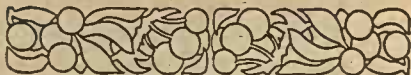
Fericit care 'mplinește
Visul său pe-acest pămînt ;
Fericit care iubeste
Pân' a nu cădea 'n mormînt ;

Căci iubirea din junie
Schimbă lumea 'n vesel raiu
Si cu sufletul renvie
În cerescul dulce plaiu !

Februar 1847. — Villa Delfina. — Palermo.

*

¹ Reproduse versurile dintr'o bucată anterioră, tipărită mai sus.

XIX.

A D I O

De-aș trăi cît lumea 'ntreagă,
Gîndul mieu la tine, dragă,
Veșnic, veșnic va zbura,
Și-orice e mai sfînt în mine,
Dulce inger, pentru tine,
Pentru tine-l voi păstra.

Cea mai blînd'a mea gîndire,
Cea mai gingașă simțire,
Cel mai falnic dor al mieu,
Ție numai, numai ție
Le închin pentru vecie,
Ca la însuși Dumnezeu!

Tu, sîntă de slăvire,
C'un cuvînt, cu o zimbire,
Cu un dulce sărutat,
Mi-ai dat suflet, mi-ai dat viață,
Și a raiului dulceată
Tu în sinu-mi ai vîrșat!

Tu mi-ai dat, cu-a ta iubire,
Acea 'naltă fericire,
Acel simț dumnezeiesc,
Ce puternic ne supune
Și ne'naltă de ne pune
Sus, pe tronul Ingeresc !

Tu, Eleno !... Dar, vai mie !
Într'o noapte de urgie,
Cerul crud ne-a despărțit :
Tu te-ai dus, te-ai dus, iubită...
Fericirea-mi nesfârșită
Într'o clipă s'a sfârșit !

Așa-I soarta ! Așa 'n lume
Tot ce poart'un dulce nume,
Tot ce-I falnic și frumos,
Curînd trece, curînd moare,
Ca un cîntec, ca o floare,
Ca un fulger luminos !

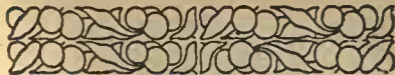
Steaua vine, steaua piere :
Astfel dulcea-mi mîngiere
A perit de pe pămînt ;
A perit, s'a dus cu tine
În lăcașul de lumine...
Și eu plîng pe-al tău mormînt !

Singur, singur cu-a mea jale,
Rătăcit pe-a vieții cale,
Ca un orb nenorocit,

Viata-mi scade, jalea-mi creste,
Si-al meu dor in vecl s'opreste
Pe mormintul tau iubit!

Adio! pe-aceste maluri,
De-ale Bosforului valuri
Ingnate lin, usor,
Te las, fuger de iubire,
Cu a vietii-mi fericire,
Cu-al meu suflet plin de dor!

Constantinopol. — Maiă, 1849.

XX.

P E M A R E A

Ah! viața pentru mine,
Scump inger, fără tine
Nu are niciun bine,
Nu are niciun dar:
În cer se luminează,
Saună nori, saună noapte lină,
Sufletul mișcă suspină,
Suspină cu amar!

Oricare nălucire
L'a omului simțire
Aduce 'nsufletire
Cu glasul încântat,
Se pierde 'n neagra cază
Ce 'ntunec'a mea viață,
Și glasul se îngheață,
De mine depărtat.

Acum cerul zîmbește,
Natura 'ntinereste,
Și tot care trăiește
Se simte fericit;

Dar mie ceru-mi pare
Cuprins de 'ntunecare;
Vad lumea 'n intristare,
Ca sufletu-mi cernit!

Zadarnic cat placere,
Zadarnic mingiere,
S'alin a mea durere,
Sa curm al mieu suspin:
Trecuta fericire
Izvor e de jalire,
Si dulcea-l suvenire
Hranește jalea 'n sin!

O valuri mari de spume,
Purtați-mă prin lume
Ca frunza fără nume,
Ce o plutiți ușor,
Si m'aruncați din Mare
Pierdut, fără suflare,
Pe mal de neuitare¹
Pe malul din² Bosfor³!

Pe Marca Neagră. — Maiu 1847.

*

¹ Schimbat: Pe malul cu uitare.

² Schimbat: Adiaculul Bosfor.

³ Malul ce cuprindea mormintul Elenoi.

XXI.

URSITA MEA

Intr'un castel, departe¹,
Din ceruri avuiū parte
Să văd un ingerel :

Mult trist era castelul,
Mult vesel ingerelul, —
Mult gingaș, tinerel!

Avea cerești blindete,
Pe frunte-i dulci albete,
In ochi-i dulce foc,

Și-o tainică zimbire,
Și-un suflet cu iubire,
Și-o soartă cu noroc.

Eram eū încă june...
Acea scumpă minune
Era ursita mea !

¹ Mlajina. — (N. E.).

Aşa avuiū eū parte,
Într'un castel departe,
A mă 'ntilni cu ea.

Într'un palat, pe Mare,
Într'un oraş ce pare
Din valuri răsărit¹,

Departe de-a mea ţară,
În urmă văzuiū iară
Ursita ce-am iubit :

Şi-acòlo, fără frică,
Pe Mare-Adriatică
Gondòla ne-a primblat;

Şi 'n leagăn de iubire,
Pierdut în fericire,
Tot sufletul i-am dat!

Pe soare şi pe lună
Cu mine împreună
A fost ursita mea...

Aşa avuiū eū parte
Într'un palat departe,
A mă iubi cu ea!

Iubitu-ne-am în lume,
Plutind pe-a' Mării spume,
Călcînd pe verde plaiū,

¹ Venetia. — (N. E.).

Și, lumii dând uitare,
Cu-o lungă sărutare
Trecut-am lin prin raiu.

Dar, într'o noapte lină,
O palidă lumină
Se stinse în eter,

Și Ingeru-mi, cu jale,
Zburînd pe-a stelei cale,
Se 'ntoarse iar în cer.

Eram atunci pe Mare...
În dulcea-I legănare
Muri ursita mea!

Așa avui eu parte
A sta în veci departe:
Și-a plînge după ea!

1850. — Malta.

*

XXII.

LA VENETIA MULT DUIOASĂ

La Veneția mult duiosă
Duios zboară gândul mieu,
Cînd, în noapte'ntunecoasă,
Pe simțirea-mi dureroasă
Se abate dorul greu.

Astfel pasărea rănită
De un șerpe otrăvit
Zboară, zboară obosită
Și s'abate amorțită
Lîngă cuibu-i înflorit.

O, Venețio mult măreață,
Cine a putut gusta
A iubirilor dulceață
În poetica ta viață, —
Veșnic nu te va uita!

Te iubesc în a ta jale,
În veșmintul tău cernit,
Și în gondolele tale
Ce se pierd printre canale,
Ca un vis neisprăvit;

Te iubesc cu dor fierbinte,
În frumosul tău trecut,
Și 'n aducerea-aminte
Ale¹ dragostelor sfinte
Și-a sfinței ce-am pierdut!

*

¹ Sic.

SUVENIRE

(1843-52)

I.

V I S U L

Era o cîmpie lungă și tăcută,
Lungă ca pustiul, ca moartea de mută :

Sus, pe cerul neted, zimbia luna plină ¹,
Revărsînd din fața-i valuri de lumină ².

Eram pe-un cal aprig care 'ntrecea vîntul ;
Negrele lui coame atingeau pămîntul.

În cîmpia lungă calul micu fugea,
Iar a' lui picioare iarba n'atingea³.

Ne duceam în cale precum visul duce :
Ca duhuri ⁴ de spaîmă, ca două năluce.

Zburam noi pe lună, precum gîndul zboară,
Cînd nădejdea ⁴ dulce inima 'mpresoară.

¹ Schimbat : Sus, în taină dulce, pe-al nopții senia.

² Schimbat : Ca un vas de aur, luna plătia lin.

³ Schimbat : genii.

⁴ Schimbat : iubirea.

De-odată fugaru-mi, sforăind, s'opri :
El în depărtare trei umbre zări,

Trei fecioare mindre¹, nalte și frumoase,
Decit steaua lunii, stele mai voioase.

În negura nopții zimbindu-mi juca'²,
Și 'nvirtindu-și hora, vesele cînta'³:

«Tu ce-alergi fără⁴ plăcere
«În cîmpia 'ntunecată,
«Vin' să aflu mîngiere,
«Vin' la Curtea mea logată :
«În palaturi aurite
«Și 'n comori nemistuite
«Ți-oi da zile fericite,
«Și-oi fi roaba ta plecată.

«Tu ce-alergi fără dorință
«În cîmpia părăsită,
«Vin' să'ncing⁵ a ta ființă
«Cu-a mea rază strălucită :
«A ta mîndră pomenire
«Va zbura la nemurire

¹ Schimbat : albe, nalte și frumoase.

² Schimbat : În vesela horă ușoară sălta'.

³ Schimbat : Și glasul lor vesel pe rînd îmi
cînta.

⁴ Schimbat : fără de.

⁵ Schimbat : s'ating.

«Și de falnică mărire
«Va fi 'n vece însufletită!

*

«Tu ce-alergi fără de iubire
«În câmpia cea pustie,
«Vin' s'aprinzi a ta simțire
«La a dragostei făclie :
«Al tău suflet, a ta minte
«Vor gusta veselii sfinte :
«Ling'o inimă fierbinte,
«Ce te-asteaptă ca să 'nvie!»

Uimit de-al lor cîntec și de-a lor zimbire,
Îmi răpeziîu calul... Crudă amăgire!

Un pas numai încă, eram fericit!
Un pas... ele 'n aier răpede-aî sărit,

Și 'nvîrtindu-și hora pe-o rază de lună,
S'aî nălțat la ceruri, cîntînd împreună.

Le văzuiîu ca vulturî, ca trei rîndunele,
Și ca trei steluțe se pierdură 'n stele¹.

.....

Mă treziîu din visul ce mă îngîna :
În tăcerea nopții greierul cînta!
1843. — Iași.

★

¹ Schimbat : Li-auziîu de-asupra-mî glasul
[dulce, lin,
Ca o șoaptă blîndă, ca un blînd suspin.

II.

PE MALUL MĂRII

În ceasul trist de noapte, cînd apriga furtună
Pe Marea tulburată, săltînd din val în val,
Se 'nnaltă, se lătește și vijiiie și tună,
Zdrobindu-se de mal;

Atunci cînd spaîma crudă fiorî suflă prin lume,
Cînd tunetul se poartă vîind din loc în loc,
Cînd Marea frămîntată s'acopere de spume
Și norii ca talazuri arunc' spume de foc;

Îmi place a sta singur pe-o stîncă dărîmată,
S'aud pe maluri vîntul cu groază șîierînd,
Să văd pe 'ntînsul negru furtuna întărtată
Și cerul fulgerînd.

Căci inima mea astfel de jale e muncită
Și plînge cu durere, la tine cînd gîndesc,
O, maică, inger dulce! o, maica mea iubită.
Tu ce-ai zburat din brațe-mî în leagănul ceresc!

Pierdut în întunerec, supt cerul fără stele,
Lipsit de-a ta sîntă, ce zace în mormînt,
Eă văd în nori, în valuri icoana vieții mele, —
Și gem cu-al nopții vînt!

Că¹ mult amar e ceasul cînd dorul ce jăleşte,
Cătlînd în vremi trecute un suvenir slăvit,
Se 'mpiedecă în zboru-l, și cade, se lovește
De piatra mormintală a celor ce-am iubit!

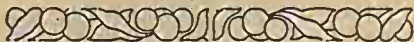
Cu-a' sale plozi umflăte o mică luntrișoară
Pe luciul viū al Mării de vînt se îngina,
Și, supt un cer albastru, ca lehăda ușoară,
Azi, lin se legăna.

Dar vîntul crunt, de-odată, suflînd cu vijelie,
Schimbă a Mării față în munți îngrozitori,
Și-acum sărmana luntre pe 'ntînderea pustie
Zdrobită se zărește, la fulgeri trecători!

Insula Princhipo. — August 1846.

*

¹ Schimbat : Ali :

III

PĂSĂRICĂ

Albă păsărică¹,
Ce stai singurică
Lângă cuibul tău ?
Nu-î ziua senină,
Ori² nu curge lină
Apa la pîrău ?

Ce plîngi tu cu jale³ ?
Vezi sorile tale
Cum se veselesc ;
Prin crengile⁴ umbroase
Vezi cli de voioase
Zbor și ciripesc !

Că durere, spune,
Ce dor greū supune
Inimioara ta,

¹ Moldova. — (N. E.).

² Apoi : Său.

³ Schimbat : De ce plîngi cu jale ?

⁴ Schimbat : luncile.

De stal singurică,
Albă¹ păsărică,
Și nu poți cînta ?

— Frate, 'n depărtare
O pajură mare²
Se 'nnaltă mereu :
Ghiara-l se lungeste, -
Și ochiu-l³ țintește
Tot spre cuibul mieu.

Apa-l lină, frate,
Frunza lin se bate
În codru 'nflorit ;
Dar cuibu-mi jos eade,
Că de mult îl roade
Un șerpe cumplit⁴ !

(Întăiū în *Bucovina*, p. 1).

1843. — Iași.

*

¹ Schimbat : Dragă.

² Rusia. — (N. E.).

³ Schimbat : Ochiu-l se.

⁴ Mihai Sturza-Vodă. — (N. E.).

IV.

MAIORULUI IANCU BRAN

Mergi să-ți iei dreapta răsplată de la dreptul

[Ziditor,

Tu ce lași în urmă jale, vrednicule muritor!

Om de bine, de credință, ce Moldova ți-ai iubit

Și 'ntr'acest veac plin de rele, s'apta bun' ai

[sprijinit¹.

Al tăi vechi și dragi tovarăși, capul, armele

[plecând,

La lăcașul tău de moarte te duc jalnic suspi-

[nând,

Glasul clopotelor sună ceasul tău de veșnicie,

Și văzduhul li răspunde prin o tristă armonie.

Trupul tău, ce-a fost țărină, în țărină s'a pre-

[face,

Iară sufletul tău vesel sus în veci va gusta pace,

Căci, în viață cînd, ca tine, omul binele slăvește,

Domnul sfînt cu-a sa iubire¹ după moarte-l

[miluiește!

(Pentru Bran, v. Russo, *Opere*, p. 27 și urm.)

1813. — Iași.

¹ Schimbat: 'așurare.

² Schimbat: slăvit.

V.

31 IANUAR 1844¹

Te slăvesc, o, zi ferică, sfință zi de libertate,
Tu a cării dulce² rază sufletul romîn străbate!
Te slăvesc, o zi de cinste³ pentru patria⁴ lu-
[bită,
Tu ce-arăți ochilor noștri Omenirea dezrobită!

Veacuri multe de durere aș trecut cu vijelie,
Supt asprime plecînd capul unui neam nen-
[roci⁵;

Dar Romînul cu-a sa mină rupe lanțul de robie,
Și Țiganul, slobod⁶ astăzi, se deșteaptă fericit⁷!

Azi e soarele mai faldic, azi e lumea⁸ mai
[voioasă,
În plept azi⁹ inima-mi crește, azi e viața mea
[frumoasă,

¹ Schimbat : Dezrobirea Țiganilor.

² Schimbat : mîndră.

³ Schimbat : măreață.

⁴ Schimbat : patria-mî.

⁵ Schimbat : în ostadire.

⁶ Schimbat : liber.

⁷ Schimbat : 'n fericire.

⁸ Schimbat : lumea azi e.

⁹ Schimbat : azi în plept.

Căci la glasul Libertății văd Moldova des-
[teptată
Și la glasul Omenirii o simțesc Induiosată.

Cinste, slavă ¹ și mărire pentru tine 'n veci să
[fie,
O, Moldovo, mult iubită ², tu ce dai sfânta
[Dreptate!
Brațul tău care sfărimă astăzi jugul de robie ³,
Înseși ție ⁴ pregătește viitor de libertate!

(*Propășirea*, nr. festiv, p. 4.)

Iași. — 31 Ianuar 1844.

*

¹ Schimbat : Fală 'n lume.

² Schimbat : țară mândră.

³ Schimbat : Brațul tău ce sfarmă astăzi un
jug aspru de robie.

⁴ Schimbat : Ție însăși.

VI.

ODĂ CĂTRE BAHLUIŪ

(Meditație mlăștinoasă)

Adese ori, departe de-a' lumii triste yaluri,
Cu pasuri regulate eū măsura al tău pod,
Bahluiū, lăcaș de broaște, rîu tainic, fără ma-
[luri,
Ce dormi, chiar ca un Pașă, pe patul tău de
[glod.

«Trecut-aū», zic cu jale¹, «a' tale negre unde,
«Precum trece poetul cu inima de foc²!»
— «Ba n'aū trecut, «tăpîne», atunci³ nasul răs-
[punde :
«Eū le simțesc prea bine, căci mă cîrnesc din
[loc.»

Cînd luna se ivește, cînd soarele apune⁴,
A' tale dulci concerturi îmi place să ascult⁵,

¹ Schimbat : atunce.

² Schimbat : Ca glîria, ca viața, ca visul de
noroc !

³ Schimbat : trist nasul îmi.

⁴ Schimbat : pe-al munților gol umăr.

⁵ Schimbat : Cînd pașii mei, ca glîdul, prin
aburi răăcesc.

Îmi place s'aud glasul al broaştelor nebune¹,
De şi al lor prochimien mă asurzeste mult²!

Atunce [eū] in pieptu-mi simt inima că saltă³,
Ca la un glas de frate⁴, iubit şi aşteptat,
Căci gingaşele broaşte sînt dulci poezi de baltă,
Precum mulţi poezi gingaşi sînt broaşte de uscat.

(Întăiu în *Calendarul Kogălniceanu*
pe 1845, p. 124.)

1844. — Iaşi.

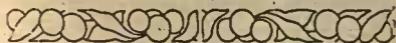
*

¹ Schimbat : Îmi plac acele imnuri de broaşte fără număr.

² Schimbat : Ce, chiar ca *Oarecare*, în cor orăcăiesc.

³ Schimbat : Atunce în cadenţă a mea inimă saltă.

⁴ Schimbat : prieten.

VII.

ZIMBRUL ȘI VULPEA

FABULĂ

Pe-o pajistă întinsă, cu flori îmbielșugată,
Păștea zimbrul voios,
Cînd pe furis, prin iarbă, o Vulpe¹ tupilată,
Tîrindu-se, îi zice² cu glas foarte duios :
— « O, Zimbrule puternic, o mult slăvite Doamne !
« Se poate-a Ta Mărire să pască pe cîmpii,
« Supusă ca noi, proștii, la ploile de toamne,
« La viut, la ger, la muște, l'a' iernii vijelli ?
« Aă nu gîndește oare că 'n vremile trecute
« S'a prefăcut în Zimbru un falnic Dumnezeu ?
« Că soarele s'ar pierde pe căi necunoscute
« De n'ar domni un Zimbru în zodiacul său ?
« Ah ! scumpul mieu stăpîn³, dă-mi voie a te
[duce
« Într'un palat de cinste în care nencetat
« Chiar oî cu-a' mele labe de hrană-ți voi aduce
« Și chiar de mine însăși la iesle-I fi legat⁴ »

¹ Rusia. — (N. E.)

² Schimbat : I s'arătă și-I zise.

³ Schimbat : prieten.

⁴ Schimbat : Și te-oîu feri de dîșmanii cu-a' mieu protectorat.

— «Ei! te cunosc, șirată !»,

Răspunse Zimbrul mieu —

«Al ris și tu în viață-ți o pasăre ¹ îngimfată ²,

«Și de atunci, sărmano, tot caș vizezi mereu !».

(Întăiu în Zimbrul, 1850, p. 8.)

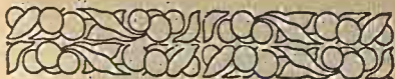
1844. — Iași.

*

¹ Schimbat : de-o cioară.

² Fabula Corbul și Vulpea. — (N. A.).

VIII.

CURCILE

FABULĂ

Niște curci îmbătrinite,
Glrbovite și zburlite,
Stau supt șură tremurlud,
Și, privind cu pizmuire
A porumbilor iubire,
Ziceau toate-așa, pe rînd:
— «Elei, soro! Elei, frate!
«Așa păsări desfrinate
«Mai văzut-ați încă voi?
«Iată priviți, o surioare!
«Cum se drăgostesc la soare,
«Fără a li păsa de noi!
 «Nu li-l frică
 «De nimică,
«N'au rușine nici de cum!
«Ați nu știu c'al nostru nume
«Onorat de toți e 'n lume,
«Că drept pilde noi acum...
— «Voi acum, sinteți bătrîne», —
Li răspunse-atunci un cine —

«Voi acum sînteți zburcîte,
«Girbovite și zburcite;
«Voi de ciudă, voi de ură,
«Stați cobînd acum supțură,
«Clevetind cu pizmuire
«A porumbilor iubire, —
«Căci de mult v'ați trăit traiul,
«V'ați mîncat de mult mîlaiul,
«Și-acum toate la un loc
«Nu plătiți nici de-un potroc!»

IX.

FRUMOASĂ COPILIȚĂ

D-REI ZOE F[ILIPESCU] ¹.

Frumoasă copilă,
Spune-mi de unde vii²
Cu zimbet pe gurită,
Cu mindri ochi și vii?

Ce³ inger mult ferice
Din ceruri te-a adus
Și pe pământ aice
Străină te-a depus?

Tu ești o nălucire,
Un farmec aurit,
Un vis de fericire,
Un inger de slăvit!

¹ Adaus mai târziu.

² Manuscript v. adausul: Ah spune-mi de unde vii.

³ Ms.: tu. — Strofele 2 și 3 sînt intervertite în ms.

Din cer ești o minune,
Și dulce-î glasul tău
Ca sfînta rugăciune
Cînd bate ceasul răd.

Borsec. — 1844.

•

X.

ADEVĂRUL ȘI MINCIUNA

D-NEI Z[ULNIA] N[EGRI]¹.

Ți-aș zice că ești frumoasă,
Că ești pasăre voioasă,
Că ai glas melodios,
Și că oricine te vede
E fericit și te crede
Dulce Inger luminos.

Ți-aș zice că ești o floare
Ce lucești mai viș la soare
Decît celelalte flori,
C'a ta gingașă zîmbire,
Ca un vis de fericire,
Naște 'n inimă dulci flori.

Dar mă tem că mi-al răspunde
Cu-al tău glas care pătrunde
Și c'un aier rizător:
«O, poete, văd prea bine
«Că minciuna pentru tine
«E neprețuit odor.

¹ Sora Elenel?

«Lasă Ingerii în pace,
«Și, de vrei plăcere-a-mi face
«Ca poet adevărat,
«Fă în viață-ti¹ o minune,
«Hotărîndu-te a-mi spune
«Adevăr neprelucrat.»

Îți spun dar că ești frumoasă,
Că ești pasăre voioasă,
Că ai glas încântător,
Și că 'n veșnică frăție
Sufletu-mi se 'nchină ție
Ca un frate iubitor.

1816.

*

¹ Schimbat : viață.

XI.

PE UN ALBUM¹

În zădar vuieste Cerna și se bate
De-a' ei stlăci mărețe, vechi, nestrămutate,
Și 'n cascade răpezi² saltă pe-al lor sin...
Apa-l trecătoare, pietrele rămân!

În zădar și anii s'adun³ cu grăbire,
Trecînd peste inimă ce-aū gustat iubire:
Suvenirul dulce de-un minut slăvit
Printre-a' vieții valuri stă 'n veci neclintit!

1844. — Mehadia.

*

¹ Al doamnei C. E. (ms.).

² Schimbat: albe. — Ms.: nalte.

XII.

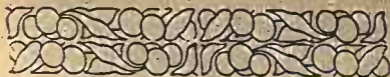
PE ALBUMUL DOAMNEI E. A.

Cind vine dulcea noapte
Cu-a' ei duiioase plingeri,
Cu tainicele-i șoapte,
Ce par cîntări de ingeri;

Cind cerul plin de stele
Cu dragoste-ți zimbește
Și ochiu-ți rătăcește
Primblindu-se pe ele;

Cind inima ta, plină
De dulce poezie,
Se bate și suspină
O dulce armonie, —

N'auzi un glas ce zice:
«Te plîng, sărmană floare,
Că pe pămînt aice
Trăiești tu fără soare?...

XIII.

SERENADA LUI SCHUBERT

Ah! mă jur pe-a ta zimbire
Pe-al tău glas ceresc,
Ție 'n veclă mea simțire,
Ție s'o jertfesc. —

Vin' ca dulcea mîngiere,
Scumpul mieu odor,
Că de-o tainică durere
Eu suspin și mor!

Iată ceasul de'ntîlnoire,
Ceasul mult dorit;
Luna, martur de iubire,
Tainic s'a ivit.

Vin' o dulce mîngiere,
Înger de amor,
Că de cruda mea durere
Eu suspin și mor.

Dulce-a vieții fericire,
Gîngășul amor,

Trece ca o nălucire.

Ca flutur ușor.

Tu ce ai simțire vie,

Suflet plin de dor,

Prinde vesel în junie

Fluturul din zbor!

1844. (Manuscript.)

XIV.

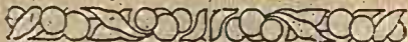
ROMANȚĂ

De-aș fi, iubito, gingașa floare
Ce crește 'n vale, lângă pîrîu,
Aș da și roua și mindrul soare
Pe-o rază dulce din ochiul tău.

De-aș fi, iubito, pasărea mică
Ce printre frunze saltă ușor,
Pe-a' tale brațe stînd fără frică,
N'aș vrea în lume ca să mai zbor.

De-aș fi, iubito, vîntul de seară,
Eû nicîo floare n'aș îngina.
Ci, cît e noaptea de primăvară,
Pe sinu-ți fraged m'aș legîna.

De-aș fi, iubito, ingerul care
Te-adoarme, noaptea, cu glasul său,
Ți-aș fura tainic o sărutare
Și'n cer te-aș duce pe sinul mieu.

XV.

ADIO MOLDOVEI

Dulce ¹ țară și frumoasă,
O, Moldovo, draga ² mea!
Cine pleacă și te lasă
E pătruns de jale grea.
Că ³, plutind în visuri line,
Pe-al tău sin ca într'un raiu,
Dulce-I viața de la tine
Ca o dulce zi de Maiu!

Eu te las, țară iubită ⁴,
De-al tău sin ⁵ mă depărtez,
Dar cu inima cernită
Pling amar, amar ostez.
Trist, acum, la despărțire,
De fiori ⁶ mă simt cuprins,
Și-orice dragă nălucire
Pentru mine-acum s'a stins!

¹ Ms. Schimbat : scumpă.

² Schimbat : țara.

³ Schimbat : căci.

⁴ Ms. Schimbat : slăvită.

⁵ Ms. Schimbat : cer.

⁶ Ms. : jăliri.

Cine știe, cine știe
Dacă 'mpins de-al soartei vint,
M'oiu întoarce 'n veselie
Să sărut al tău pământ !
De-oiu vedea încă vre-odată
Munții tăi răsunători
Ce cu-o frunte înălțată
Se pierd falnic printre nori ;

Și-al tăi codri de verdeață,
Unde curg, șoptesc ușor
Recl izvoare ce dau viață,
Doine care zic de dor,
Și-al tău cer care zimbeste
Sufletului românesc,
Și oricare mă iubeste¹
Și-orî pe care eî iubesc !

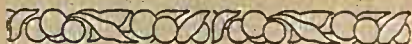
Iată ceasul de pornire,
Iată ceasul mult amar !
Vis, nădejde, fericire²,
Eî le las pe-al tău hotar,
Și-a mea inimă îî zice :
O, Moldovo, ce jălesc,
Adio ! rămiî ferice,
Ferice să te găsească !

1818.

*

¹ Ms. : Și-orî pe care mă iubeste.

² Ms. Schimbat : Veselie, fericire.

XVI.

HORA ARDEALULUI¹

Hai să dăm m!nă cu mină
Cel cu inimă rom!nă,
Să 'nvirtim hora frăției
Pe pământul României!

A sosit ziua dreptății
Ziua sfint' a libertății!
Tot creștinu 'nveselește²,
România 'ntinereste!

Ardelean, copil' de munte,
Ian ridic' acum cea frunte,
Și te 'nsuflă de mindrie
Că ești fiu de Românie!

Ardeleni, lumea ne vede!
Muma dragă³ 'n noi se 'ncrede,
Căci de-acum Rom!nu 'n lume
Va fi vrednic de-al său nume!

¹ Culegerea din 1863 nu cuprinde pe acestea două.

² Ms. : Bradu 'n munte înverzește.

³ Schimbat : România.

Ura! frați, în fericire!
Ura! frați, într'o unire,
Să 'nvirtim hora frăției
Pe pământul României.

(Foaia pentru minte, inimă și
literatură, 1848, p. 192;

îscălit: «Un Român»)

Brașov, 1848.

XVII.

15 MAIŪ 1848

Fraților, nădejde bună! fiți cu toți 'n veselie,
Cerul însuși ocrotește scumpa noastră Românie:
Azi e ziua de 'nviere a romnului popor,
Care singur își urzește dulce, mîndru viitor.

Priviți cerul cum se 'ntinde ca o Mare 'nseni-
[nată;

Priviți soarele ce-aruncă o lumină 'nflăcărată;

Priviți văile 'nflorite, codrii, munții taverziți!

Cerul, soarele, pămîntul, astăzi sint împodobiți;

Căci e ziua mult dorită, căci e ziua mult mă-

[reată,

Unde falnic se ridică România îndrăzneată!

Fraților, nădejde bună! azi, supt cerul fără
[norii.

Libertatea, România se 'ntîlnesc pe cîmpi de
[flori

Și 'nnolesc în fața lumii a lor veșnică 'nfrățire
Dup' o lungă, dureroasă și fatală despărțire!

Fraților, nădejde bună! Viitorul ce urziți
Va fi vrednic de trecutul al strămoșilor slăviți!
Bărbăția și unirea între voi de-acum dom-
[nească,
Și strigați în libertate: România să trăiască!

(Ibid., p. 145; iscălit «un Român»;
atribuție lui Alecsandri, în ed.
a 2-a «Minerva», p. 241.)

XVIII.

LA MORMINTUL

LUI GR. ROMANÒ

Încă o rază care se stinge
Din cerul nostru întunecat !
Inima noastră amar te plinge,
O dulce frate înstrăinat !

Martir iubite al libertății,
Tu mori departe de-al tău pământ,
Mori ca o floare în floarea vieții¹,
Și noi te plingem pe-al² tău mormînt.

O dormi în pace pe-aceste maluri,
Înginat dulce, ca 'n vis ușor,
De glasul Mării purtat de valuri,
De glasul nostru uimit de dor.

O, zbori din lume, zbori fără jale,
Suflete blînde, suflet senin !
Căci noi vom spune patriei tale
Cît ai jălit-o³ pe țerm străin !

¹ Schimbat : trist pe țermul străinătății.

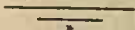
² Schimbat : ducem l'al.

³ Schimbat : dorit-o.

Cit vom fi încă purtați prin lume
De valul vieții, de-al soartei vînt,
Vom șopti jalnic scumpul¹ tău nume
Ca un adio l'al tău mormînt!

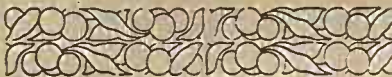
(Zimbrul, I, n-1 12.)

Constantinopol. — 31 Maiu 1818².

¹ Schimbat : dragul.

² Apoi : 1819.

NIX.

ÎNTOARCEREA ¹ ÎN ȚARĂ

Pe muchi de prăpăstii lunecind ușor,
Cu corbil de iarnă mă 'ntreceam în zbor.

Sania-mi cea mică, murgul mieu cel dalb
Albe lăsau urme ² pe omătul alb.

Zburam eu ³ ca gândul ce mă 'mpresura;
Gîndul mieu, ca mine, în ceruri zbura.

Eu răzbăteam iute troienii de ninsori,
El lăsa în urmă-i troienii lungi de nori.

Căci mergeam departe... : el cătră o stea,
Eu, înstrăinatul, cătră țara mea !

În zădar copacii crengile-și pleca'
Și zăpadă 'n cale-mi pe rind scutura'.

În zădar și cerul viscole stîrnea,
Și cu fulgi prin neguri drumul ⁴ așternea.

¹ Ms. înturnarea.

² Ms. Schimbat : Lăsau urme albe.

³ Ms. Schimbat : noi.

⁴ Ms. Schimbat : cîmpii.

În zădar și lupii, codrii răzbătind¹.
Cu crivățul iernii m'alungău urlind.

Și lupii ce urlă, și arborii muți
În negura deasă rămneau pierduți,

Căci mergeam departe²... : gindu-mi la³ o stea,
Eă, Instrăinatul, eă la⁴ țara mea !

În țara mea dulce sînt drumuri de flori ;
În dulcea mea țară zbori, murgule, zbori.

În blindul luceafăr am un inger blind ;
Înnaltă-te 'n sinu-i⁵, o, tristul mieu gînd !

Țara nu-i departe ; o simt, o văd eă !
Raiul înflorește în sufletul mieu.

Steaua 'ncet se 'nnaltă⁶ pe cerul senin,
Îngerul iubirii îmi zimbește lin.

Periți, neguri dese, iată dulcea stea,
Piel, străinătate, iată țara mea !

1849. — Bucovina.

*

¹ Ms. : părăsind.

² Ms. Schimbat : în grabă.

³ Ms. Schimbat : cătr' o ; apoi : el cătră o.

⁴ Ms. Schimbat : cătră.

⁵ Ms. : Mergi să te dezmierde.

⁶ Ms. Schimbat : se arată

XX.

L A M O A R T E A

LUI P. CAZIMIR

19 Septembre 1850

Din ramura plăpindă a tinerimii tale,
O, țara mea duiosă,
A mai căzut o floare, te-a părăsit în jale,
În jale dureroasă.

Sărmană, tristă mumă, copii-ți de iubire
Te lasă fără vreme;
Ei cad, secerați grabnic de-a morții grea lovire
Pe sinul tău ce geme.

Ce vint amar de moarte, vai, suflă peste tine,
De suferă și moare
Orice de-abia nverzește supt dulcile-ți lumine,
Ori ce-I de-abia în floare?

Fatală, crudă soartă! Tot ce e drag în lume,
Curând din lume piere;
Ferice care lasă măcar un dulce nume
L'a patriei durere!

1850. — Iași¹.

(Zimbrul, 1850, p. 91.)

¹ Locul adaus pe urmă.

XXI.

D R I D R I

Cine n'a văzut
Și n'a cunoscut
Pe Dridri voioasă, ca o
[păsărică, —
Jur pe Dumnezeu,
Pe sufletul meu,
El în astă lume n'a vă-
[zut nimică.
Cântec frances.

Era grațioasă,
Tinără, frumoasă,
Vie Parisiană cu miș de 'nelutări:
Mica ei gurită,
Ca o garofiță,
Purta o comoară de dulci sărutări.

Dulcea veselie,
Ce inima 'nvie,
Ca un soare veșnic lucia 'n ochii sei.
Ea 'nsufla iubire.
Plăcere, uimire.
Căci era artistă în sufletul ei.

Prin orice mișcare,
Prin a sa cîntare,
Prin a sa flintă, vesela Dridri
Sămăna o floare
Cu mică aripioare
Ce zbură prin aer ca un colibri.

Cine n'a zărit-o
Și n'a urmărit-o
Trecînd în primblare Cîmpii Elisiei?
Cine-a urmărit-o
Și iar a zărit-o
Fără să dorească a fi dragul ei?

Parisul e mare,
Și 'n stîul lui are
Multe frumusețe, dalbe cît ai vrea:
Dar așa dălbică,
Așa frumusică
N'au avut Parisul, nici n'a mai avea!

Multe știu să cînte
Și voios să 'ncînte
Noaptea în bancheturi pe iubiții lor,
Dar ca dinșă cine
Știa să închine
Cupa veseliei dulcelui amor?

Ca un dalb de lună,
Ca o veste bună,
Ea veni pe lume într'un carnaval,

Și, rîzînd de moarte,
De relele soarte,
Ea cînta tot astfel pe al lumii val :

«Viata-î trecătoare,
«Dragostea-î un soare,
«Care luminează calea scurtei vieți ;
«Mergeți dar ca mine,
«Cu fruntea 'n lumină,
«Voi ce treceți plaiul dulcii tinereții

«Cerul mult serice
«Ne-a trimes aice
«Ca 'mpreună vesel să călătorim,
«Și ni-a dat simțire,
«Dor de fericire,
«Inimă fierbinte ca să ne iubim.

«Inima-mî e plină
«De-amor, de lumină,
«Și vrea să iubească plină ce-oiu muri ;
«Sufletul mieu ride ;
«Raiul se deschide,
«Se deschide 'n glasul veselei Dridri.»

Astfel de cîntare
Cînta 'n nepăsare
Dragă copilică cu glas aurit ;
Ea credea 'n iubire
Și în nălucire
Ca în cerești daruri fără de sfîrșit.

Nu ştia că 'n lume
Cel mai dulce nume,
Cea mai scumpă floare, cel mai gingaş dor,
Moartea le atinge
Şi curind le stinge
Cum se stinge-un fulger viu şi trecător!...

Supt o cruce tristă
Tînăra ¹ artistă
Odihneşte-acuma singură 'n mormint, —
Singură, tăcută :
Acum-e pierdută
Într'un colţ de lume, supt negrul pămînt.

Dalbe tinerete,
Vesele ² frumsete,
Cine putea crede că voi veţi ³ peri!...
De şi n'o mai vede,
Nimeno nu crede
C'a putut să moară vesela Dridri!

1851. — Paris.

*

¹ Schimbat ! Vesela.

² Schimbat : Gingaşe.

³ Fusese : îfl.

XXII.

UMBREI LUI NICU GHICA

Tu ce-ai fost în lume atât de iubit,
Inimă de inger, suflet amărit,

Mare a fost taina durerilor tale,
De-ai lăsat în lacrimi, de-ai lăsat în jale

Patrie, soție, rude și copil,
Ce te plîng pe malul tristei veșnicii!

Dar cît de grozavă, cît de nepătrunsă
A fost acea taină în sînu-ți ascunsă!

Astfel tu de fire¹ erai simțitor
Și l'al altor patimi dulce 'ndurător.

Astfel știași face jertfi neconținute,
Că din pragul morții te-ai fi 'ntors, iubite, —

De glîndiași ce lacrimi lași în urma ta,
De puteași copiii a țî-i săruta!...

¹ Schimbat : în suflet.

O, ființă blindă, umbră mult jălită!
Auzi tu, din termul unde ești sosită,

Cum te plînge lumea care te-a pierdut?
Cum te plînge țara care te-a avut?

Vezi tu vălul negru, noaptea 'ntunecată
Care peste inimi s'a întins de-odată?

Simți tu de departe ce deșert cumplit
Lași între prietenii cari te-au iubit?

Omenirea tristă a pierdut în tine
O comoară scumpă, un izvor de bine,

Patria un razim, noi un frățior,
Copilașii tineri, fericirea lor!...

O, voi, lanțuri tainice, voi, legături sfinte
De copil al țării, de om, de părinte;

Visuri de iubire și de viitor,
Ce 'ngînați în cale-I omul trecător,

Voi, simțiri înalte ale Omenirii,
Glasuri mîngăioase a' Dumnezeirii;

Toate într'o clipă, cum de-ați părăsit
Sufletu-I nemernic, gîndu-I rătăcit?...

Astfel a vrut soarta, și, cînd ea vroiește,
Omul cade!... iarba pe-a lui urmă crește!

Omul e o taină, viața lui un vis :
Sufletelor blinde cerul e deschis !

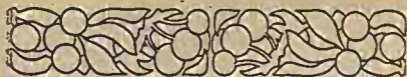
Cel ce-a fost odată, stersu-s'a din lume
Ca un fulger iute, ca un val de spume :

Cel ce răspîndit-a bunuri pe pămînt,
Singur, în tăcere, zace supt mormînt.

Singur, într'un codru, doarme el departe
De al lumii zgomot, vîsurî mult deșarte,

Și-umbra-i e 'ngînată jalnic, lin, ușor
De-al codrului freamăt și de-al nostru dor !

1851. — Iași.

XXIII.

DOR DE CĂLĂTORIE

Primăvara cea verzie
Cu cosița-l aurie
Mi-a sosit voios în țară,
Drăgulita primăvară!

Și-a adus un dulce soare,
Și-un sîn plin de lăcrimioare,
Și-a adus o lună plină
C'a s'o scalde în lumină.

Lunca rîde și 'nverzește,
Doru 'n suflet se trezește,
Izvorășul curge 'n vale,
Și-mî aduce dor de cale.

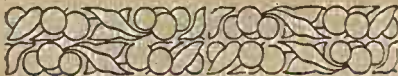
Dați-mî, dați-mî aripioare,
C'aud glasuri de cocoare;
Dați-mî aripi sprintenèle,
C'aud glas de rîndunele.

Să mă duc în depărtare,
Peste munți și peste Mare,

Să mă duc în lumea 'ntreagă
Ca o pasăre pribeagă.

Duce-m'aș, în cale lungă
Dor să nu mă mai ajungă ;
Duce-m'aș și m'aș tot duce,
Dor să nu mă mai apuce !

1852. — Iași,

XXIV.

B O S F O R U L

FRAGMENT DIN NOAPTEA BAIRAMULUI

— *Poem orientat* —

Dormia în liniștire Bostorul fără valuri,
Între-al Eüropei mîndre și-al Asiei verzi maluri,
Ca un uriaș războinic ¹, în lupte ostentit:
Din zori și până 'n noapte pe sinu-l ² el purtase
Corăbil cu trei poduri, nenumărate vase
Spre-Apus și Răsărit.

Acum, dezmiardat însă de-a Ginilor ³ suflare,
Se legăna molatec, cu-o leneșă mișcare
Și, ca oglindă vie, supt cer se întindea.
Iar luna zîmbitoare, și tainică, și lină,
Vărsînd pe-a' sale unde dulci spume de lumină,
Cu fața sa bălaie în el se oglindea:

¹ Apoi: uriaș războinic. Schimbat: un balaur verde.

² Ms.: umeri.

³ Amintire din poesia lui Hugo, *Les Djinns*.
— Ginii ar fi duhurile ușoare de noapte.

Precum acele păsări, străine, călătoare.
Ce se abat în șesuri la asfințit de soare,
Stringînd a' lor aripe, căzute de lung zbor. —
Mulțime de corăbii cu plazele 'nvălite
Staî, umbre uriașe, fantasma neclintite,
Pe luciul Bosfor.

Era la ceasul tainic cînd Geuîle de noapte
De la¹ un mal la altul aduc duioase șoapte,
Cînd Marea 'ncet adoarme cu-o suspinare grea;
Atunci cînd lumea-și pune fantastica sa haină,
Cînd orice zăfir trece purtînd o dulce taină,
Cînd orice undă poartă în frunte-î cîte-o stea.

Era la ceasul tainic² cînd palida cadlă,
Cu lacrimi pe-a' ei gene, cu fruntea pe-a sa³
[mîna,

Privind în depărtare un zbor de elcovani,
Ar vrea pe luciul apei, ca păsările-acde.
Să fugă 'n staul nopții, zburînd spre Dardanele,
Departe de tirani.

Nu se zăria atunce pe umeda cîmpie
Decît lucioase flacări și fulgere-argintie⁴
Ce, șerpuint prin apă, sclipia⁵ și s'alungău,

¹ Ms. : pe.

² Ms. : liber. Schimbat : oara tristă.

³ Ms. : sa pe.

⁴ Schimbat : Scintel și fulgeri de flacăr'argintie.

⁵ Schimbat : plutia.

Său delfinî fără număr, cari, sărind din Mare
Și 'n spume luminoase mișcînd a lor spinare,
În valuri după stele pe rînd se cufundaū.

Acum de mult imamul din minare[t] cîntase,
De mult glasu-l puternic la rugăciunî chemase
Copiii lui Mohàmmed în naltele geamiî;
Nu s'auziaū în lume decît suspinuri multe
Și-acele blînde glasuri de duhuri¹ nevăzute,
Ce vin de prin pustii.

De-odată 'n întunerec o luntre² nezărită
Trecu ca visul negru pe-o frunte adormită,
Lăsînd o urmă lungă pe-adîncul umed plaiū;
Pe mal un cîntec dulce se auzi de-odată;
Iar luntrea³, cu grăbire spre cîntec îndreptată,
Se afundă în umbra mărețului Saraiū.

Constantinopol. — 1815.

¹ Ms. Schimbat : umbre.

² Ms. Schimbat : barcă.

³ Schimbat : barca.

XXV.

STROFE

LUI C. NEGRI

I.

Prietenul mieu Negri, iubit și dulce frate,
Îți scriu aceste strofe din locuri depărtate
În care-odinioară, ca mine călător,
Lăsînd a ta gîndire în tainicul ei zbor,
Adese ori ca mine ai stat culcat pe maluri,
Cu sufletu-ți în ceruri, cu ochii tăi pe valuri.

II.

În orice parte-a lumii străin eu mă găsesc,
Îmi place, sînt ferice la tine să gîndesc,
Și 'n orice întimplare a vieții mele-mi place
La gîndurile mele părtaș de a te face;
Căci din copilărie cu tine m'am deprins
Să 'mpart orice simțire de care sînt cuprins.

III.

De mă muncește dorul cînd îmi aduc aminte
De vremile trecute a' dragostii fierbînte;

De simt a' mele lacrimi curgiud incetișor
Cînd se deșteaptă 'n mine al țerii gingaș dor;
Dureri sau veselie, orice vie simțire
M'apropie de tine cu-o dulce înfrățire.

IV.

Acum pe malul Mării, la umbră stînd culcat,
În liniște adîncă și 'n visuri cufundat,
Privesc trecînd multime de vase călătore,
Ce lunecă pe valuri ca lebede ușoare,
Și gîndu-mi le urmează supt cerul fără nori,
Ca pasărea pribeagă ce cat' un cuib de flori.

V.

El merge să revadă acele mindre plaiuri,
A' tineretii noastre armonioase raiuri,
În care, ca și tine, o scumpe frățior,
Simțit-am al meu suflet, ferice, iubitor,
Crescînd în înflorire supt al iubirii soare
Și culegînd a' lumii plăceri încîntătoare.

VI.

Se duce el în grabă și-oprește zborul său
Pe unde-odinioară trecut-am tu și eu,
Dar mai ales îi place, uimit, să se închine
Acelor două țermuri de suvenire pline.
Neapoli, Veneția, poetice surori,
Ce 'n inimile noastre deșteaptă dulcii flori.

VII.

O, Negri, scumpe frate, cit vom trăi în lume,
Cu multă 'nduioşare şopti-vom aste nume,
Şi, cîte ori în viaţă cu drag le vom şopti,
Cu drag unul la altul frăţeşte vom glădi, —
Căci între două inimi mai strînsă e unirea
Cînd ele de-o potrivă au cunoscut iubirea.

VIII.

Trec anii cu grăbire pe calea scurtei vieţi,
Se vestejeşte floarea frumoasei tinereţi,
Dar sufletul nu-şi pierde a' sale daruri-sfînte.
El veşnic are viaţă, şi îşi aduce-aminte
De oricare simţire, de oricare cuvînt
Ce l-au făcut să alese chiar cerul pe pămînt.

IX.

Aşa pe veşnicie va sta întipărită
În sufletele noastre icoana mult-slăvită
A celei ce în lume a fost Ingerul mieu,
Şi oara tristă 'n care, zburînd la Dumnezeu,
Ni-a dat cea de pe urmă a sa dulce privire,
Unind minile noastre în veşnică 'nfrăţire!

MĂRGĂRITĂRELE

(1852—1859.)

I.

CĂTRE ROMÎNI ¹

(DEȘTEPTAREA ROMÂNIEI)

1 8 4 8

Vol ce stați în adormire, vol ce stați în ne-
[mişcare,
N'auziți sunind puternic ² acel glas triumfător,
Ce se 'nnaltă pîn' la ceruri din a lumii deș-
[teptare,

Ca o falnică chemare ³
Unui falnic viitor? ⁴

Nu simțiți inima voastră că tresare și se bate?
Nu simțiți în sinul ⁵ vostru un dor sfînt și ro-
[mănesc

¹ Adaus tîrziu, ca preludiu:
Lacrimile, izvorite dintr'un suflet simțitor,
Precum roua dimineții, se lînnaltă 'n tainic nor,
Și se duc de se revarsă pe al Domnului altar
În odoare prețioase, în ceresc mîrgăritar.

² Schimbat: prin somnul vostru.

³ Schimbat: Ca o lungă salutare.

⁴ Schimbat: Către-un falnic viitor.

⁵ Schimbat: pieptul.

La cel glas de înviere, la cel glas de libertate,
Ce pătrunde și răzbate
Orice suflet omenesc ?

Iată ! veacul¹ se deșteaptă din adinca-i le-
[targie !

El]pășește cu pas mare către-un țel de mult
[dorit ;

Ah ! treziți-vă ca dinsul, frații mei de Românie !
Săriți² toți cu bărbăție :
Iată vremea³ v'a sosit !

Libertatea 'n fața lumii a aprins un falnic⁴
[soare,

Și-acum națiile mândre⁵ către dinsul atîntesc
Ca un cîrd de vulturi ageri ce cu-ariplî mîn-
[tuitoare

Se cerc vesel ca să zboare
Cătră soarele cerec !

Numai tu, popor romîne, să zaci veșnic în or-
[bire ?

Numai tu să fii nevrednic de-acest timp refor-
[mator ?

Numai tu să nu iei parte la obșteasca înfrățire :
La obșteasca fericire,
La obștescul viitor ?

¹ Schimbat : lumea.

² Schimbat : Sculați.

³ Schimbat : Ziua vieții.

⁴ Schimbat : mîndru.

⁵ Schimbat : neamurile toate.

Până cînd să creadă lumea, dragi¹, copii de
[România]

C'orice dor de libertate a perit, s'a stins din
[vol?]

Până cînd a să vá² plece cruda, oarba tiranie
Și la caru-i de trușie
Să ne 'njugă ca pe boi!

Până cînd în țara noastră despotismul³ să
[domnească?

Nu sinteți sătul de rele, n'ați avut destul stă-
[pin?

Sculați, frați, cu bărbăție, lumea 'ntreagă⁴ să
[privească

Că în Țara Românească⁵
Mai trăiesc încă Români⁶!

Sculați, frați de-același sînge⁷, iată ceasul⁸ de
[frăție!

Peste Molniță⁹ și Milcov, peste Prut, peste
[Carpați

¹ Schimbat : o.

² Schimbat : să ne tot.

³ Schimbat : tot străinul.

⁴ Schimbat : La arme, viteji, la arme, faceți lumea...

⁵ Schimbat : Pe cîmpia românească.

⁶ Schimbat : Cete mîndre de Români!

⁷ Schimbat : nume.

⁸ Schimbat : timpul.

⁹ Schimbat : Molna, peste.

Aruncați brațele voastre cu-o puternică mîn-
[drie,

Și de-acum pe veșnicie
Cu toți mîinile vă dați!

Haidetî, frați¹ de-același sînge, haî cu toți
[ntr'o unire,
Libertatea Romîniei² să cătăm, să dobîndim,
Haî, Romîni, supt ochii lumii, pentru-a patriei
[iubire³,

Pentru-a nației mîrire⁴
Viața noastră să jertsim!

Fericit acel ce calcă tirania supt picioare!
Care vede 'n a lui țară libertatea re'nviind.
Fericit, măreț acela care, supt al slavei⁵ soare,
Pentru Patria lui⁶ moare,
Nemurire dobîndind⁷.

(*Foaia pentru minte, etc.*,
1848, p. 184.)

Februar 1848.

*

¹ Schimbat : Haî copii.

² Schimbat : Libertate-acum saũ moarte.

³ Schimbat : Pas' Romîni, lumea ne vede...
Pentru-a patriei iubire.

⁴ Schimbat : murei dezrobire.

⁵ Schimbat : un falnic.

⁶ Schimbat : sa.

⁷ Schimbat : moștenind ; apoi restituit ca în
forma întăiũ.

II.

SENTINELA ROMÂNĂ

POEM ISTORIC .

I.

Romful nu pierc.

Din virful Carpaților,
Din desimea brazilor,
Răpezit-am ochii miei
Ca doi vulturi sprintenei,
Pe cea vale adincită
Și cu flori acoperită,
Ce se 'ntinde ca o ceață
Pân' în Dunărea măreată
Și de-acolo, 'n depărtare
Pân' în Nistru, pân' în Mare.
Iar pe cel amar pustiiu

Cu văzutul ce 'ntilniū ?
Întilniū un ostășel¹,
Verde ca un stejărel²,

¹ Schimbat : viteaz oștean.

² Schimbat : Purtând semne de Rimlean.

Mndru[ca un pui de leu ¹,
Și viteaz cit e un Zeu ²:
Brațu-I sting era 'ncordat
Supt un scut de fier săpat,
Care 'n soare strălucia ³,
Și pe care se zăria
O lupoaică argintie,
Ce părea a fi chiar vie,
Și supt fiară doi copii
Ce păreau a fi chiar vii;
Mina-I dreaptă ținea pală,
Iar pe cap purta cu sală
Coif de aur lucitor,
Ca un Zeu nemuritor.

Cel viteaz era călare
Pe-un cal alb în nemiscare,
Și, ca dînsul, neclintit
Sta privind spre Răsărit;
Numai ochii săi mișca,
Vulturește-î alerga
Pe cea zare cenușie,
Lungă, tainică, pustie,
Unde, ca prin vis trecînd,
S'auzia din clud în clud
Vuiet surd, grozave șoapte
Ce veniau din Miazănoapte,
Zgomot lung, înădușit
Ce venia din Răsărit.

¹ Schimbat : Falnic, tare ca un leu.

² Schimbat : cu chip frumos de Zeu.

³ Schimbat : Ce ca soarele soaria.

Iarba nu se clătina,
Frunza nu se legăna.
Pasărea la munți zbură.
Fiara 'n codri tremură,
Căci prin lumea spăimintată,
În uimire cufundată,
Treceaŭ reci liori de moarte,
Presimțiri de rele soarte !
Iar pe cer un vultur mare,
Făcînd cercuri de zburare,
Se vedea plutînd cu fală,
Și 'n rotirea-î triumfală,
Tîntia ochiul său măreț
Pe viteazul călăreț.

— «Cine ești? tu, măi voinice¹?

«Rătăcit pe cîmp aice²?

— «Cine-s eŭ? Oștean Roman³,
«De-a 'mpăratului Traian!

— «Dar ce călî tu, măi voinice,
«Singur în pustiiŭ aice⁴?

— «Maica Roma cea bătrînă
«Mi-a pus arma asta 'n mînă,

«Și mi-a zis cu glasul său:

«Fiul mieŭ, alesul mieŭ!

«Tu din toți al miel copil.

«Cel mai tare 'n viteji!

«Mergi în Dacia, grăbește,

«Pe barbări de-î risipește,

¹ Schimbat : de unde ești.

² Schimbat : Pe la noi ce rătăcești ?

³ Schimbat : Sînt Român și sînt oștean.

⁴ Apoi suprimate aceste două versuri.

«Și-apoi veșnic priveghiază,
«Sentinelă mult vitează.
«Și te-aține la hotare, —
«Că s'aud în depărtare
«Răsunînd dușmăne pasuri,
«Menințînd barbare glasuri...»

— «Venit-am și am învins!
«Pe barbări pe toți i-am stins,
«Și pe țermurile lor
«Acum, Domn stăpînitor,
«Aștept oardele avane,
«Aștept limbile dușmăne
«Care vin din Răsărit,
«Ca potop nemărgenit,
«Să cuprindă, să înnece .
«Tot pămîntul unde-or trece!».
— «Val de tine, măi voinice!¹
«Al să pieri în cîmpii aice!».

— «Eū să pier, eū?... Niciodată!
«Vie-o lume încrunțată,
«Vie valuri mari de foc...
«Nici că m'or cliinti din loc.
«Tot ce-î verde s'a usca,
«Rîurile vor seca,
«Și pustiul tot mereū,
«S'a lăți 'mprejurul mieū;
«Dar eū, veșnic în picioare
«Printre valuri arzătoare,

¹ Schimbat: O, viteze neferice.

«Voiu lupta, lupta-voiū foarte
«Făr' a fi atins de moarte,
«Căci Romîn sînt în putere,
«Și Romînu 'n veci nu pier.»

II.

Apa trece, pietrele rămîn¹.

Abia zice, iată, iată²,
Fulgeră 'n cer o săgeată,
Vijlie, vine, lovește
Scutul care zîngănește.
Și-o răspinge-o zvîrlie jos
Ca pe-un șerpe veninos.
După dînsa 'n depărtare,
Colo 'n fund. în fund la zare,
Se ivește-un negru nor,
Plin de zgomot sunător,
Ce tot vine, ce tot crește
Și pe cîmpuri se lățește
Cît e zare de zărit,
Între Nord și Răsărit!

— Sentinelă, privighiază,
Norul crunt înaintează,
Sentinelă te arată,
Norul crunt se sparge!... Iată!
Iată oardele avane,
Iată limbile dușmane
De Gepizi și de Bulgari,

¹ Aduș tîrziu.

² Schimbat : și de-odată.

De Lombarzi și de Avari!
Vin și Hunii, vin și Goții,
Vin potop, potop cu toții,
Pe cai iuți ca rindunele,
Fără frîie, fără șele,
Cai sirepi ce fug ca vîntul,
De cutremură pămîntul!
Mulți sint ca nisipul Mării,
Mulți ca ghiarele muștrării
Într'un suflet păcătos,
Într'ua cuget singeros!..
Sai, Romine, pe omor,
Fă-te fulger răzbitor,
Fă-te Dunăre turbată,
Fă-te soartă nempăcată,
Căci potopul, iată-l vine,
Și-î amar, amar de tine!

— Vie!...

Ca o stincă naltă,
Ce din virf de munte saltă,
Tună, se rostogolește,
Cade, rumpe și zdrobește
Codrii vechi din a sa cale,
Păn' în fund, în fund de vale, —
Astfel crunt ostașul mieu
Își izbește calul său
Peste codrii mișcători
De barbari năvălitori,
Și mi-î sparge, și-î răzbește,

1 Schimbat: El îi sparge.

Snopuri, snopuri îi cosește,
Și-i infringe, și-i răspingo
Și-i alungă, și-i învinge !
Calu-i turbă, mușcă, zbiară ¹;
Beat de sînge ca o fiară ²,
Calcă trupuri supt picioare,
Sfarmă arme sunătoare,
Și cu greū în sînge 'nnoată,
Și mereū se 'ndeasă 'n gloată.

Crunt războiū, privire cruntă!...
Fiul Romei se încruntă...
Fulgeri ies' din ochii săi,
Fulgeră mił de scîntei
Dintr'ale-armelor ciocniri
Și lucioase zîngăniri;
Zbor' topoarele-aruncate,
Zbirnie-arcele 'ncordate,
Și săgețile la soare ³
Vijelesc vijitoare ⁴;
Caii saltă și nechează,
Lupta urlă, se 'nceștează,
Și harbărit toți grămadă
Morții crude se dau pradă:
Zece cad, o sută mor,
Sute vin în locul lor;
Miș întregi se risipesc,

¹ Schimbat : sare.

² Schimbat : Nechezînd cu înfocare.

³ Schimbat : ușoare.

⁴ Schimbat : Nourează miudrul soare.

Alte miș în loc șoseșc!
Dar viteazul cu-a sa pală
Face drum printre năvală,
Și pătrunde prin săgeți, —
Că-l Romin cu șapte vieți!

În zădar hidra turbează,
Trupu-i groznic încordează,
Geme, urlă și scrișnește,
Și 'mprejur se 'ncolăcește.
Fiul Romei se aprinde,
Hidra 'n mine-i o cuprinde,
Și-o sugrumă, și o sfarmă,
Și-o învinge, și o dărâmă!...

Fug Gepizii, fug Bulgarii,
Și Lombardii și Avarii;
Fug și Hunii, fug și Goții,
Fug potop, potop cu toții,
Și se duc, se duc ca vântul,
Asurzind întreg pământul
De-a' lor urlete barbare,
De-a lor vaiete amare!

III.

(Roma, Roma nu mai este¹!)

Unde-s oardele avane?
Unde-s limbile dușmăne?

¹ Adaus târziu.

Au perit, s'au stins din față,
Precum toamna 'n dimineață
Se topesc, se sting la soare
Negurile-otrăvitoare !

Cu ce visor de urgie,
Năvăliră 'n Romănie,
Cum veniră de turbați
Ca balauri încruntați,
Cu o falcă 'n cerul sfânt
Și cu alta pe pământ !
Dar s'au dus cum n'au venit
În pustiiul lor cumplit,
Părăsind în urma lor
Cîmpul luptei de omor !
Lat e cîmpul celei lupte,
Lat și plin de arme rupte,
Plin de trupuri sfărîmate,
Care zac grămezii culcate :
Plin de sînge ce-l pătează
Și văzduhul aburează !

Unde sînt atitea vieți,
Glasuri, inime ¹ 'ndrăzneți ?
Moartea rece le-a cuprins,
Într'o clipă, și le-a stins,
Și pe cîmpul cel de moarte,
Crunț lăcaș de rele soarte,
S'a lăsat acum de-odată
O tăcere 'nfricoșată.

¹ Schimbat : Unde-s ochii îndrăzneți.

Numai cînd, din vreme'n vreme,
Se aude-un glas ce geme,
O jălire 'ntristătoare,
Un suspin de om ce moare,
Său nechezul dureros
Unui cal aruncat¹ jos,
Care chiamă nencetat
Pe stăpînu-l jos culcat.

Soarele își schimbă locul
Și apune roș ca focul,
Întinzînd pe cea cîmpie
O văpseală purpurie,
Ca un singeros vesmint
Peste-un lung și trist mormînt!
Iar în naltul cerului,
De-asupra mormîntului,
Țipă vulturul cu fală,
Și 'n rotirea-l triumfală
Încunună cu-al său zbor
Pe viteazu 'nvingător.

Să trăiești, ostaș romane,
Stîlp al lumii apusane!
Tu cu pieptu-ți ai oprit
Valul crunt de Răsărit,
Și cu brațul tău armat
Pasul soartei l-ai schimbat!
Dar ce zic... un sfîr rece
Printre-a' lumii vine trece,
Căci de-odat'un glas prin lume,
Fără samăn, fără nume,

¹ Schimbat : răsturnat.

Sună, duce-o neagră veste :
Roma, Roma nu mai este !...

Zis-a glasul, un răsunset
Lung răspunde ca un tunet,
Și al Romei vultur falnic
Cade, dînd un țipet jalnic !
Zis-a glasul, și cu jale
Plîngînd soarta mumei sale,
Fiul Romei cel bătrîne
Scapă armele din mîne.
Pleacă fruntea și 'n durere,
Moartea chiamă, moartea cere,

Iară calu-I, frățior,
Nechezînd încetîșor,
Cîmpul luptei părăsește
Și spre munți facet pornește,
Ducînd lîa și nesimțit
Pe stăpînul lui iubit :
El se duc în tristă cale,
Și pe urma lor, 'de vale,
Cade-o noapte 'ntunecoasă,
Noapte oarbă, sloroasă
Ca fundul pămîntului.
Ca taina mormîntului ;
Și supt neagra sa aripă
Se șterg toate într'o clipă,
Cum se șterge de ușor
Visul cel amăgitor,
Și ca suvenirul sfînt
Celor cari nu mai sînt !...

(România literară, pp. 93-6.)

III

MOTUL ȘI SECUIUL

SCENĂ DIN MUNȚII ARDEALULUI, 1848

MAGHIARUL.

Motule,
Măi hoțule!

Nu tot trage 'n carne vie,
Și mai trage 'n cea pustie.
Nu tot bate 'n pieptul mieu,
Că-î păcat de Dumnezeu!

ROMÎNUL.

Puiule,
Secuiule!

Ce cați tu la noi în muute?
Lance'n coaste, bardă'n frunte,
Orî un plumb vrăjit în piept,
Să te duci în Raiu de-a drept?

MAGHIARUL.

Motule,
Măi hoțule!

Tu ești tare, eș sînt tare:

Bun e Dumnezeu și mare !
De te-aș prinde'n mîna mea,
Zile tu n'ai mai avea.

ROMÎNUL.

Puiule,
Secuiule !

Eū sint tare, tu ești tare,
Dar țî-e lauda prea mare !
De-al de tine, fătul mieū,
Mulți viteji ucis-am eū !

MAGHIARUL.

Hoțule,
Măi hoțule !

Șai din munte, dă-te 'n vale
Ca să-mi mai scurtezi din cale :
În cea vale de-al sălta,
Val și-amar de viața ta !

ROMÎNUL.

Puiule,
Secuiule !

Nici eū să robesc la tine,
Nici tu să robești la mine :
Vrei, nu vrei dintr'un cuvînt ?
Că te sting de pe pămînt !

MAGHIARUL.

Moșule,
Măi hoșule!

Tu n'ai nume, tu n'ai țară.
Asta-i patria maghiară:
Tu să cade să-mi robești,
Că¹ tu om încă nu ești.

ROMÎNUL.

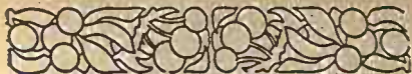
Puiule,
Secuiule!

Na! te du pe ceia lume,
Ca să ași de-al meu nume:
Spuie-ți morții din mormint
De sînt om, sau de nu sînt!

1848. — Brașov.

*

¹ Schimbat : Căcl.

IV.

MARGĂRITA

— Baladă —

VIS DE POET

Ea era frumoasă, dulce 'ncântătoare
Ca o floare vie căzută din soare;

Lumea 'namorată și de doruri plină
O slăvia în taină ca pe o regină,

Și, pe cînd nici visul nu 'ndrăznea, nici dorul
Până lingă dînsa să-și înalte zborul,

Gîngăș cu iubire, un poet ferice
Prin a lui cîntare îndrăznea a-î zice:

— «Cînd privesc la tine, scumpă Mărgărită¹,
«Ca o liră dulce, inima-mî trezită

«Cîntă și serbează bunurile vieții.
«Farmecul iubirii și al tinereții.

¹ Schîmbat : scumpa mea iubită.

«Cînd privesc la tine, draga mea frumoasă,
«Raiul mîi deschide poarta-î radioasă,

«Şi zăresc printr'însa plaiul nemuririi,
«Unde ne aşteaptă Ingerul iubirii.

«Atunci omenirea, viaţa de amaruri,
«Se îmbracă 'n ochi-mîi cu plăcute daruri;

«Patria-mîi ascunde chinurile-î grele,
«De zimbeşte vesel fericirii mele,

«Şi tot ce încintă, tot ce dă uimire,
«Tot ce 'nnaltă omul la dumnezeire,

«Dragostea, virtutea, dulcea poezie
«Mîi şoptesc de tine şi mă'nchină ţie!

«Iar cînd, mult ferice, mîi aduc aminte
«Că'ntr'e-a' noastre inimî sînt legături sfînte,

«Că tu, Mărgărită¹, tu minune vie,
«Al venit din ceruri ca să te dai mie;

«C'al tău sîn herbinte batę pentru mine,
«C'a ta frumuseţă este al mieu bine...

«O, atunci, iubită, sufletu-mî s'aprînde,
«Nobilă mîndrie vine de-î cuprinde,

¹ Schimbat : inger dulce.

«Și simt că el numai e merit pe lume
«De a fi altarul scumpului tău nume!»

Astfel la picioare-l poetul cînta,
Iar ea, vărsînd lacrimi, blînd îl asculta.

Și 'n a sa uimire gingașă, adîncă,
Îl ruga, zimbîndu-l, să mai cînte încă:

— «Spune-mi, Mărgărită¹, care scump odor
«Ar putea în lume să-ți însufle dor?»

«Care vis de aur s'a oprit din cale
«Ca să fie visul tinereții tale?»

«Vrei să ai pe Bîsfor aurit saraiū,
«Unde să gusti vesel farmecul din Raiū?»

«Vrei, într'o gondolă dulce legănată,
«De cînturi duiioase să fii îngînată?»

«Vrei pe-aringa dalb[²a] unu sprinten nor
«Cerul și pămîntul să-l alergi ușor?»

«Vrei s'auin pe frunte-ți mărgăritărele,
«Salbe înșirate pe raze de stele?»

«Vrei tu la picioare-ți lumea s'o închin?»
«Vrei să fii regina cerului senin?»

¹ Schimbat : ce minune.

² Șuprimate apoi aceste patru versuri.

«Spune-mi ce minune dorești ca să nască
«Pentru-a ta plăcere dragostea-mi cerească?»

— «Dragul meu poete! nu doresc odoare;
«Din a ta cunună vreați numai o floare:

«Acea floare scumpă dacă aș avea,
«Altă 'mpodobire pe frunte n'aș vrea.

«Și numai amorul care mă învie
«Ar întrece 'n mine falnica-mi mândrie!

«Tu ești visul gingaș ce din zborul său
«S'a oprit să 'ncinte pe ¹ sufletul meu.

«Tu-mi îndulcești viața, tu-mi șoptești din stele,
«Tu luminezi calea rugăciunii mele,

«Și în veci pe tine cu drag te găsesc
«În orice îmi place, în orice iubesc,

«Și-o credință sfântă de la cer îmi vine
«Că în altă lume m'am iubit cu tine.

«O, mult îmi e scumpă închinarea ta,
«Căci, iubind, amorul tu știi a-l cînta,

«Și prin armonia dulcii tale lire
«Poți ² zbura cu mine ³ către nemurire.

¹ Schimbat : Varsă încîntarea sufletului.

² Schimbat : Vom.

³ Schimbat : 'mpreună.

«O, pleac'a ta frunte pe inima mea,
«De ascultă dorul ce șoptește 'n ea,

«Și-apoi cîntă lumii țara mea slăvită,
«Cîntă România și-a ta Mărgărită¹!...»

.

Cine-ar putea crede că acest amor
A fost o părere, un vis trecător?

Poetul visase..., cum visez poezii,
Flori de altă lume pe cărarea vieții.

Iar, cînd la lumină ochii și-a deschis,
În ceruri zburase cerescul său vis!

— «O, vis al iubirii», — zis-a el cu jale,
Simțind două lacrimi pe genele sale —,

«Scumpă nălucire! te întoarce 'n Raiu,
«Mergi de infloreste pe cerescul plaiu, —

«Căci un vis ca tine, așa de ferice
«A 'nflori nu poate pre pămînt, aice.»

(*România literară*, pp. 187-8).

*

¹ Schimbat: pe-a ta iubită.

V.

BISERICA RISIPITĂ

LEGENDĂ.

I.

Sus, pe muntele Ceahlău,
Stă la pîndă Duhul rău,
Și aruncă peste munți
Ochiul său șerpil și crunți.
Cu ochirea-l să zărească
Vre o pradă sufletească.
Dar de-odată el tresare,
Căci aude 'n depărtare
Glas de clopot chemător,
Printre munți răsunător,
Și cu groază el zărește
Pe cîmpia ce 'averzește
O biserică măreață,
Strălucind albiu prin ceață,
Lîng'a' Bistriței verzi maluri
Ca un vas frumos pe valuri.

II.

Satan urlă, Satan zbiară.
Căci mai vede, vede iară
Șiruri albe de Români,
De femei cu flori în mână,
Și copii și mândre fete,
Și flăcăi cu negre plete,
Coborînd ca lungă oaste
Pe-ale dealurilor coaste,
Răzbătînd codri pustii,
Trecînd peste ape vii,
Șerpuind prin văi adînci,
Sărînd peste nalte stînci,
Și 'ndreptîndu-se în cale
La biserică din vale,
Unde clopotul suna
Și 'n văzduh se legăna.

III.

Satan urlă, Satan zice :
«Răpezi-mă-voiă de-aice,
«Și în ghiară de-o voiă strînge,
«Limba 'n clopot o voiă frînge,
«Vesnic ea să nu mai sune
«Ceasul crunt de rugăciune !...»
Și, cum zice, în turbare,
De pe munte falnic sare,
Aripi negre întinzînd
Și cu ele 'ntunecînd
Șapte codri mari, cărunți,
Șapte sate, șapte munți!

El se 'nnaltă și se lasă
Pe clopotnița frumoasă,
Ca un vultur răpitor
Pe o lebădă în zbor,

IV.

Turnul geme 'n temelie
Ca de aspră vijelie,
Clopotul dogit răsună,
Clătinat ca de furtună,
Și pe iarbă vestejită
Cade crucea aurită.

Iar Satan grozav scrișnește,
Clopotul din turn smuncește
Și-l aruncă 'n depărtare
Peste Bistrița cea mare.

«Unde ești, Dumnezeu sfinte?»

«Unde ești, Doamne părinte?»

«De lași tu pe Duhul rău

«Să calce lăcașul tău?»

Astfel muniții staă privind

Către ceruri glăsuind!

V.

Iară Bistrița vitează

Apele-și infuriează,

Vrind cu zgomot să innece

Pe Satan în sinu-i rece :

Ea adună mări de apă

Și 'ntr-o clipă malul sapă,

Încet turnul de pe mal

Cade 'n aprigul ei val,
Cu Satan ce se afundă
Ca un fulger într'o undă :
Apa saltă, clocotește,
Nici că se mai limpezeste !
Și, de-atunci, în acel loc,
Ea tot fierbe ca de foc,
Și adese ori s'aude
Răsufind gemete crude.

VI.

Spun păstorii din Ceahlău
Că în timpul acel greu
Cerurile s'aū deschis
Și-un glas tainic ar fi zis :
«Tu ce-ai fost de Iad călcată,
«Mănăstire blăstămată,
«Tu să aibi atunci iertare,
«De blăstăm să ai scăpare,
«Cînd doi îngeri iubitori,
«Într'o noapte fără nori,
«S'or opri din a lor cale
«Pe risipurile tale,
Și prin dulcea lor iubire
«Ți-or aduce-a mea sfințire !...»
.....
— Fost-a, nu, așa minune ?
Bistrița o poate spune !

VI.

CÎNTECUL MĂRGĂRITEI

Auzit-ai, frate, de un plaiu frumos
Care 'n veci răsună de cîntări iubite ?
Unde se 'mpreună cerul luminos
Ca albastrul Mării ce nemărgenite ?
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū :
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieu !

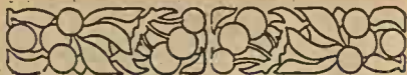
Unde vîntul serii, blind ca un suspin,
Leagăna 'n tăcere dalbe flori de aur ;
Unde pe-ale rodii salbe de rubin
Flutură verdeața frunzelor de laur ;
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū :
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieu !

Auzit-ai, frate, de acel Bosfor,
Ce din valuri iese și s'aruncă 'n valuri ?
Care oglindează ca prin vis ușor
Tainice saraiuri și 'nverzite maluri ?
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū :
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieu !

Unde călătorul, vesel inginat,
Doarme 'n legănarea lungilor caice,
Și, în altă lume tainic deșteptat,
Vede împlinirea viselor ferice;
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū;
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieū!

Auzit-ai, frate, de-un plaiū logeresc,
Unde înflorește scumpa nălucire?
Unde al iubirii dar dumnezeiesc
Ca cerescul suflet are nemurire?
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū;
Pe-ale tale brațe du-mă, dragul mieū!

Dar ce zic? Ah! unde, unde este plaiū
Mai frumos, mai vesel, mai bun de iubire
Decit țara noastră, dulcele-acest raiū,
Plin de încântare, plin de fericire?
Acolò mi-e dorul, acolò mă vreū;
Lasă-mă aice să mor, dragul mieū!

VII.

PĂSĂRUICA MĂRII

De trei zile-acum pe Mare,
Navigind fără 'ncetare,
Noi pământul n'am zărit!
Vântul suflă și ne 'mpinge;
Orizontul ne încinge
Ca un cerc nemărgenit.

În ce parte se răpède,
Ochiul omului nu vede
Decît umede timpii:
Marea-î lată și adîncă;
Cine știe, mine încă
De-om mai fi printre cei vii!

Ziua trece, ziua scade,
Și pe gînduri omul cade,
Suspînd încetișor:
Noaptea-aduce mil de stele;
Omul trist, privind la ele,
Vars'o lacrimă de dor.

Iar o păsăruică vine.
Prevestind termuri vecine,
Liman vesel și deschis:
Po catarg ea saltă, cîntă,
Ne uimește, ne încintă,
Și-apoi zboară ca un vis.

Într'un suflet cu simțire
Astfel glasul de iubire
Sună dulce 'ncîntător,
Și din noaptea 'ntunecată
Îl trezește de-î arată
Mult ferice viitor.

Astfel glasul libertății
Va suna 'n ziua dreptății
Pentru biata țara mea,
Și din umbrele durerii
Steaua mîndr'a învierii
Răsări-va pentru ea.

(*România literară*, pp. 26-7.)

VIII.

FLOAREA OCEANULUI

Pe vârful aprig al cestor maluri
O floare mică a răsărit,
Și între ceruri și între valuri
E clătinată de vînt cumplit.

Naltă e stîncă, Marea-l adîncă,
Spumegă valul, jos clocotînd;
Dar floricea, sus, de pe stîncă,
Zimbește vesel, la cer privind.

În zădar vîntul vrea să o zboare,
Ca s'o arunce cruntului val:
Ea își deschide inima'n soare
Și 'nveselește aprigul mal.

Astfel, iubită, în a mea viață,
Scump suveniru-ți e neclintit;
Și 'n vecei revarsă a lui dulceată
În al mică suflet mult fericit!

Fie talazuri în astă lume:
El pe de-asupra zboară voios
Și se închină cu al tău nume
Ca floarea mică cu-al ei miròs.

Biarritz. — 1853.

IX.

MUNTELE DE FOC

LEGENDĂ DIN MUNȚII APENINI.

Pe cel muntî pustî, sălbateci
Din Lombardo-Veneție,
Unde noaptea în orgie
S'adun' demonii lunatici,

Hoții de moarte doisprezece
Stău în rond, supt vîntul rece,
Care șuieră și trece.

Focul cerului s'aprinde,
Urmărit de groznic tunet,
Și al munților răsunset
Printre văi adînci se 'ntinde.

Hoții rid cu voie-bună,
Șeful lor, purtînd cunună,
Cîntă astfel în furtună:

«Varsă 'n cupa mea de aur
«Vinul roș ce desfătează.

«Și mă 'mbată, mă turbează
«Ca singele roș pe taur¹.

«Toarnă, drege tot aice,
Și cînd eă : «destul» voiū zice,
«Pe-al mieū cap trăsnetul picel

«Beți, voinici, până la moarte!
«În ceas vesel de plăcere
«Să uităm orice durere,
«Orice chin al relei soarte.

«Beți, copil, toți după mine
«Și 'nchinați cupele pline
«L'a' fulgèrelor lumine!

«Vîntul bate, cerul tună,
«Munții urlă, Satan ride,
«Iadul vesel se deschide
«Și cu noi cîntă 'mpreună.

«Pe cînd lumea se 'ngrozește,
«Omul brav lenchetuiește,
«Și-al lui suflet se 'ntărește!

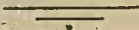
«Tremuăe-se tot în lume
«Cît va fierbe sînge 'n mine;
«Facă-și cruce și se 'nchine
«Cel ce-aude de-al mieū nume!

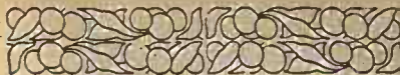
«Eū sînt brațul care frînge,
«Eū sînt ochiul ce nu plînge,
«Eū sînt gura ce bea sînge!»

¹ Schimbat : Ca și singele.

Abia zice, și de-odată
Cade hoțul de pe munte,
Fulgerat, lovit în frunte
De a cerului săgeată !...

De-atunci miș de focurile,
Limbi de pară albastrele,
Ard pe locurile-acele !

X.

HOȚUL ȘI DOMNIȚA ¹

Frunză verde de alună,
Trece voinicul pe lună,
Și codrul voios răsună.

Trece hoțul hăulind,
Pe cărare coborînd,
Din frunziș mereu pocnind.

Măi voinice, voinicële,
Iea-ți tăiușul de plăsele,
Pune mina pe oțele,

Că se primblă pe potici
Trei desagi de irmilici
Și de galbină venetici.

Iar în urmă-li, călare,
Vine-o mîndră fată mare
Gătită pe măritare.

Ea-i mireasa unui Craiū,
Și se duce cu alaiū
Peste munte, peste plaiū.

¹ Variantă tîrzie a «Doinei» de la pp. 41

Dar copila-I amărită ;
C'a să fie despărțită
De Moldova mult iubită ;

Și, în gândurile sale,
Ea se roag'amar cu jale
Ca să-I ias'un Zmeu în cale...

Frunzuliță de brad mică,
Iese hoțul din potică,
Singur, vesel, fără frică,

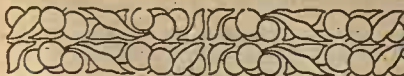
Și-apoi zice : «Cale bună !
«Unde mergeți împreună,
«Dragii miei, noaptea pe lună ?

«Decît la curtea crăiească.
«Mai bine 'n lunca hoțească
«Ling'o inimă frățească.»

Frunză verde stejărel.
Hoțul pleacă sprintenel,
Cu Domnița lingă el :

Iarba crește 'n calea ior,
Și Domnița, scump odor,
Vesel calcă pe covor.

Dealul Doamnei.

XI.

CE GÂNDEȘTI, O ! MĂRGĂRITĂ ?

Ce gîndești, o, Mărgărită,
Cînd de visuri ești răpită
Într'al nopții miez senin,
Cînd din luna zîmbitoare
Vine-o rază călătoare
De se joacă pe-al tău sin ?

Nu crezi tu, o, Mărgărită,
C'acea rază fericită
Este gingașul mieu dor,
Ce-î trimes din depărtare
Să-ți aduc'o sărutare
De la bietul călător ?

Și-atunci, dulce Mărgărită,
Nu te simți duios uimită
L'ale razei dezmierdări ?
Și cu-o șoaptă de iubire
Nu trimetî a ta gîndire
Să mă caute pe Mări ?

Mult frumoasă Mărgărită,
Barca mea e rătăcită

Pe al Mării val turbat :
Glas de moarte 'n aier trece,
Și de-al morții fior rece
Sufletu-mi e tulburat !

O, duioasă Mărgărită,
Dă-mi o lacrimă iubită
Într'acest minut amar,
Dorul meu în cer s'o suie
Și ferice s'o depuie
Pe al Domnului altar !

Canalul de Gibraltar. — 1853.

XII.

I A H T U L

Fericit e călătorul
Ce, purtat voios prin lume,
Își îngluă viața, dorul
Cu-al iubitei dulce nume!

Zbori pe luciul viă al Mării,
Barcă mică, sprinteioară;
Mergi în voia întâmplării.
Ca o lebadă ușoară!

De l'a' Patriei verzi maluri
Am plecat în țeri străine,
Și pe plaiuri și pe valuri
Eă duc dorul ei cu mine.

Zbori pe luciul viă al Mării ș. c. l.

Doru-mi plînge; dar îndată
Între cer și Marea lină
O minune se arată,
Ce durerea mi-o alină.

Zbori pe luciul viă al Mării ș. c. l.

Cea minune strălucită
Poartă nume de o floare :
Ea-i frumoasa mea iubită,
A mea dulce iubitoare.

Zbori pe luciul viū al Mării ș. c. l.

Ea-i comoara de plăcere,
Ea-i voioasa nălucire,
Ea-i cereasca mîngiere,
Ce încînt'a mea simțire.

Zbori pe luciul viū al Mării ș. c. l.

Orîșunde eū voiū merge,
Veșnic ea mă însoțește ;
Lacrima din ochi mi-o șterge,
Sufletul mi-l răcorește !

Zbori pe luciul viū al Mării ș. c. l.

O, ferice-l călătorul
Ce, ea mine, trece 'n lume,
Îngîinîndu-și viața, dorul
Cu-al iubitei dulce nume ¹.

Zbori pe luciul viū al Mării,
Barcă mică sprinteioară ;
Mergi în voia întîmplării,
Ca o lebadă ușoară.

(*România literară*, p. 38.)

Gibraltar ². — 1853.

¹ Apoi s'a suprimat strofa.

² Apoi: Cadix.

XIII.

O NOAPTE LA ALHAMBRA ¹

În Alhâmbra strălucită,
Mult vestită,
Unde sufletul uimit
Drăgălaș se desfătează
Și visează
La trecutul fericit;

Pe o noapte 'nseninată
Și 'nstelată,
Eram singur, admirînd
Peste marmurele dalbe
Raze albe
Din luceferi lunecînd.

Dulce-a nopților săclie
Argintie
În Alhâmbra deștepta
Mil de umbre nevăzute
Și tăcute,
Ce pe rînd se arăta',

¹ Saraiul Sultanilor mauri cari au domnit în Grenada.

Și, trecînd printre coloane,
Prin saloane,
Veniaû toate-a se 'nchina
La frumoasa lor regină,
Ce'n lumină
Tainic, lin se legăna.

Astă fantasmă gingășă,
Drăgălașă,
Ca un zimbet de copil,
Era falnica Sultană
Africană,
Fiica lui Boabdil¹,

Linda-Raia, pentru care
Mic și mare,
Sufletul și l-ar² fi dat,
Pe cînd dalba-I tinereță
Și frumseță
Strălucia³ 'n³ acest palat.

Acum Linda, în tăcere,
Cu durere
Se uita l'a' ei surori,
Și 'n a Leilor stîlnă⁴
A sa mînă
Arunca plăpînde flori.

¹ Cel de pe urmă Sultan maur din Grenada.

² Schimbat: Sufletul său ar fi dat.

³ Schimbat: Încîntău.

⁴ Basin de marmură albă așezat pe doisprozece lei, asemenea de marmură, care se află, într'un salon mare, descoperit, ce se chiamă Curtea Leilor.

Iară umbrele ușoare,
Zimbitoare,
Privind floarea ce cădea,
Pe-a stătutii apă lină,
Cristalină,
Se pleca', se oglindea'.

Dulce era acea noapte
Fără șoapte
Ca un vis frumos din Raiu¹,
Cînd de-odat'o armonie
Sună vie²
În poeticul³ Saraïu :

O duioasă biulbiulină⁴
Din grădină
Începuse a cînta,
Și-al ei cîntec de iubire
Cu uimire
Linda-Raia-l asculta.

Toate umbrele 'ncîntate,
Adunate
Supt al lunii dulce foc,
De mîni gîngaș se luară,
Se 'nșirară
Iute, vesel pentru joc.

¹ Schimbat : Pe-al Andalusiiei plaiu.

² Schimbat : Serafie.

³ Schimbat : Răsună viu în.

⁴ Arabii numesc privighitoarea ; biulbiul.

Și 'n Alhambra mult sonoră¹
Ele 'n horă
Începur'a se învîrți
Cu-o mișcare grațioasă,
Luminoasă,
Care mințile-mi răpi.

Fiecare dintre ele
Blind la stele
Se uita, jucînd ușor,
Și stelutele uimite,
Neclintite,
Vărsaă raze 'n ochii lor.

Toate 'n horă vesel prinse
Și cuprinse
De-ale danțului bețil,
Răspîndiaă luciri ușoare,
Zburătoare,
Ce săltaă prin galerii;

Și din horă, din zburare,
Fiecare
Cu-o zimbire saluta
Pe-a Saraiului regină,
Ce 'n lumină
Danțul răpede-l purta.

Dar o rază aurită,
Răzletită
Din a' zorilor cunună,

¹ Schimbat : nesonoră.

Străluci ca o săgeată
De odată
Printre-a' nopții dulci minuni.

Și ghirlanda de fecioare
Zlmbitoare
Învîrtindu-se voios,
Se 'nnălță până la stele,
Și cu ele
Peri ca un vis frumos !!

Cine poate-așa minune
A o spune
În cuvinte omenesti!
Cine poate 'n lumea 'utreagă
Să 'ntelegă
Desfătările-mi cerești !

Întru tainica vedere
De plăcere
A fantasticului cor,
Ce-a lăsat în a mea minte
Un fierbinte
Suvenir nemuritor !

Numai tu, o M[ărgărită],
Mult iubită,
Prin un dulce sărutat,
Mi-ai aduce-o înclintare
Și mai mare
Decît ceia ce-am gustat.

¹. Aici se oprește poezia în edițiile următoare

Lingă Sierra-Nevada ¹,
La Grenada,
În Alhâmbra, până 'n zori.
În acele nopți senine,
Cînd la tine
Am visat de-atîte ori!

Grenada — 1853.

¹ Numele muntilor la poalele cărora se ridică orașul Grenada.

XIV.

SEGUIDILLA

CINTEC POPORAL SPANIOL.

De la Sierra Nevada
Pân' la munții Pirenei
Nu-I minune ca Grenada,
Nu-I cer dulce ca al ei!

În Grenada strălucită
Nu-I grădină, nu-I saraiū,
Ca Alhâmbra înflorită
Ce se pare-un vis din Raiū!

În Alhâmbra mult frumoasă
Nu-I nimic mai răpitor
Ca al Lindei amoroasă
Suvener încântător!

Ah! frumoasa¹ mea iubită,
Viață, Raiū... ce n'aș da eū
Pentru-o noapte fericită
Să te-adorm pe stnul mieū,.

¹ Schimbat : mireasa.

- Între Sierra Nevada
Și 'ntre munții Pirenei,
În Alhámbră, la Grenada,
Supt seinul dulce-al ei!

Grenada. — 1853.

XV.

EL R' B A A

CÎNTEC ARĂPESC.

Sultanul de Maroc
Are 'n Împărăție
O sută și-o mie
De armăsari cu foc ;
Dar jur pe Dumnezeu
Că el cu veselie
Mi-ar da averea-î mie
În schimb pe calul mieu.
— *La Allah, illa Allah,
U Mhammed rasul Allah !*

Sultanul de Maroc
Are cămili ușoare,
Ce duc a' lui odoare
La Meca, sfântul loc ;
Dar jur pe Dumnezeu,
Că el orice comoare
Și partea lui de soare
Mi-ar da pe calul mieu.
— *La Allah, illa Allah,
U Mhammed rasul Allah !*

Sultanul de Maroc
Mai are-o favorită
Frumoasă, înflorită
Ca visul de noroc ;
Dar jur pe Dumnezeu
Că inima-I răpită
Chiar pe a sa iubită
Mi-ar da pe calul mieu.
— *La Allah, illa Allah,*
U Mhammed rasul Allah !

Din Tūnis la Maroc
Nu-s iute rîndunele
Aşa de uşurèle
Ca murgul mieu in joc :
I-a dat chiar Dumnezeu
Picioare de gazele
Şi ochi frumoşi de stele,
Să fie-odorul mieu.
— *La Allah, illa Allah,*
U Mhammed rasul Allah !

Munţii Uadras, Maroc. — 1853.

XVI.

STELELE

DOINĂ

De la mine pân' la tine
Numai stele și lumine!

Dar ce sînt acele stele?
Sînt chiar lacrimile mele.

Ce din ochi-mî aŭ zburat
Și pe cer s'aŭ aninat,

Cum s'anină de spre zori
Roua limpede pe flori!...

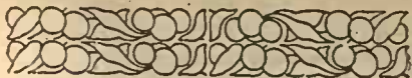
Vărsat-am multe din ele
Pentru soarta țerii mele!

Multe pentru cei ce sînt
Pribegiți de pe pămînt!

Multe lacrimi de jălire...
Iar de dulce fericire

Ah! vărsat-am numai două,
Și-s luceferi amîndouă !

Sevilla. — 1853.

XVII.

N. BĂLCESCU MURIND

«De pe plaiu 'nstrăinării,
«Unde zac și simt că mor
«De amarul desperării
«Și de-al țerii mele dor,
«Văd o pasăre voioasă
«Apucînd spre Răsărit,
«Și o rază luminoasă,
«Și un nour aurit.

— «Păsărică zburătoare,
«Unde mergi cu dorul mieu ?
— «Am solie 'ncîntătoare
«De la sfîntul Dumnezeu,
«Să duc glas de armonie
«Țermurilor românești,
«Să vărs dulce¹ veselie
«Inimilor ce jălești!»

— «Rază vie călătoare,
«Unde mergi cu dorul mieu ?»

¹ Schimbat : Și să scald în.

— «Am solie 'nvietoare
«De la sfîntul Dumnezeu,
«Să depun o sărutare
«Pe al țerii tale sin,
«Și s'aduc o alinare
«Jalnicului tău suspin».

— «Nouras pătruns de soare,
«Unde mergi cu dorul mieu?»

— «Am solie roditoare
«De la sfîntul Dumnezeu,
«Să mă las în Romănie,
«Ca să crească miî de flori
«Pe frumoasa ei cîmpie,
«Ce o plîngi adese ori!»

— «Du-te, rază strălucită,
«Du-te, mică păsărea,
«Și pe țara mea iubită
«Mîngiați-o 'n lipsa mea!
«Iar tu, nour de rodire,
«Fă să crească 'n sinul său,
«Cu verzi lauri de mărire,
«Floarea sufletului mieu!»

[Palermo.]

XVIII.

A N U L 1 8 5 5

Dup' atitea veacurî¹ negre de dureri, de vi-
[jelic,

Ce-aũ trecut fără 'ncetare peste biata Romănie.

Tu, an nou, ce ni vestestî?

Vii s'aduci patriei mele, ca o dreaptă răsplă-
[tire,

Pace, glorie, mărire², libertate, fericire,

Indurările cerești?

Din noianul veșniciei ești tu sol de mîngiere?

Trebuie ca semn de moarte sau ca semn de
[Inviere

Să te blăstăm, să te-admir?

Ești prieten, sau faci³ parte din cumpliții an
[de rele,

Ce-aũ depus în al lor treacăt peste fruntea
[șerii mele

O coroană de martir?

¹ Schimbat : atîți răi secolii negri.

² Schimbat : putere.

³ Schimbat : amic, sau tu faci.

Orice-a fi a ta menire, vei găsi poporul tare,
Înfruntînd lovirea soartei cu-o puternică răb-

[dare

Și cu suflet de Român,

Căci Românul e întocmai precum stîncile mă-

[rete,

Care 'n valurile Mării furtunate și semețe

Neclintite 'n vecl rămn.

Po aceste mindre țerinuri sentinelă 'nnaintată,
Neamul nostru, fără sprijin, în veghere ne-

[curmată,

Stă pe loc la postul său :

El de douăzeci de veacuri¹ a trecut prin miș

[de lupte,

Dar acum i-a căzut brațul, i-a căzut armele

[rupte...

O puternic Dumnezeu!

Sînt destule-atite chinuri! adă ziua mult do-

[rită,

Zi de pace, de tărie și de glorie iubită .

Pentru-acest sărman popor,

Pentru-o nație creștină care poart' un mare

[nume

și în sufletu-I presimte că-I chemată 'n astă

[lume

La un salnic viitor.

¹ Schimbat : secol,

Fă ca anul care vine, să aduc' un mîndru
[soare,

Să deschid'o cale nouă de mari fapte roditoare
Pentru neamul românesc,

Căci el are din vechime o menire strălucită :

El a fost și vrea să fie sentinelă neclintită
Pe pămîntul strămoșesc !

(*România literară*, p. 11.)

*

XIX.

CÎNTECE ȘI SĂRUTĂRI

P O E T U L.

— Ah! cite glasuri de armonie
În al meu suflet cîntă duios,
Toate, uimite, se 'nchină ție
Cînd te-arăți mie,
Înger frumos!

Albă Romîncă! tu pentru mine
Ești adierca lunii lui Maiu:
Darul iubirii, cerescul bine,
Naște și-mi vine
Din al tău graiu

Priveste 'n lume mărețul soare
Cum răsplinește veselii flori:
El dă o rază invietoare
De orice floare
Ivită 'n zori.

Priveste-a nopții mîndră comoară
Cum las' să cadă¹ stele din ea:

¹ Schimbat: a ninge.

De orice suflet care'n cer zboară
Lin se coboară
Cite o stea.

O, dulce inger de dezmiardare !
De-ai vrea, unită cu dorul mieu,
Să-mi dai, ferice, o sărutare,
De-orice cîntare
Aș cînta eū, —

N'ar fi în ceruri dalbe lumine,
Nici flori pe lume s'ar legăna,
Pe cite versuri de amor pline
Eū pentru tine
Aș suspina !

ROMÂNCA.

— Cînd primăvara cu lăcrămioare
În locul iernii vine zimbînd,
Inima, dulce privighitoare,
Scăldată 'n soare,
Cîntă iubînd.

Dar cînd se luptă țara'n durere,
Tot omul tînr și simțitor
Trebu' să-I deie cu-a sa putere
O mîngăiere
Și-un ajutor.

Cînd țara geme supt apăsare,
Mai bine-mi place s'aud sunînd

Un răcnet aspru de răzbunare
Decît oftare
De amor blind.

Versul iubirii duios străbate,
Focul poetic e răpitor,
Dar nu-s cuvinte măl-înfocate
Ca *libertate*
Și viitor !

June poete ! ascunde-ți dorul,
Căci nu e timpul de dulci plăceri ;
Decît pe liră să cîntî amorul,
Apăr' onorul
Sermanei țeri !

Cînt'-un viers falnic de renviere
Care s'aprindă sufletul mieu ;
Ridică neamul de la cădere,
Și-orî ce-mî vei cere
Va fi al tău !

Iași. — 1855.

XX.

BANUL MĂRĂCINĂ

I.

Sus la munte ninge, plouă,
La Craiova pică rouă
Din al nopții ochi cerești
Și din ochii omenesți.
Dar ce plîng Romîniî oare ?
Sufletul de ce îi doare ?
Plîng un mîndru frățior
Dezlipit de sinul lor.

Banul tînăr Mărăcină,
Căruî Oltul se închină,
De pe malu-l a plecat
Pe-un fugar ne'ncălecat ;
A plecat în lungă cale
Cu ceata slugilor sale
Și cu cinzeci de voinici
Adunați toți de pe-aici.

Ei pășesc peste hotare,
Trec prin satele maghiare,

Prin orașele nemțești,
Prin țeri lungi împărătești,
Și, în dragostea moșiei,
Duc Vulturul României
Care 'n aur lucitor
E cusut pe steagul lor.

Tot pe-a' Dunărei verzi maluri
Unde umbra-L joacă 'n valuri,
Merge mândrul Craiovan
Cite zile-s într'un an,
Și feciorii mi-l urmează,
Și sugarii lor nechează,
Și străinii ce 'ntâlnesc
Stău în cale de-I privesc.

Pasă ceata călătoare,
Cînd pe noapte, cînd pe soare :
Lung e drumul, lung și greu !
Unde merg așa mereu ?
Ei se duc la vitejie,
Căci au tainica¹ solie
De-a sădi în viitor
Libertatea țerii lor !

II.

Colo 'n termuri depărtate
În a Franciei cetate
Vechiul Luvru e deschis
Poporimii din Paris,
Care-aleargă să privească

¹ Schimbat : tainică.

Armia cavaleriească,
Ce din zori s'a adunat
Ling'al Regelui palat.

Sala tronului e plină
De o magică lumină,
Ce se varsă din senin
Pe frumoase flori de crio,
Și pe dame strălucite
Tot în aur învălite,
Și pe nobili mult vestiți
Tot cu fier acoperiți.

Filip Regele s'arată
Cu-a sa frunte 'ncoronată
Și li zice: «Nobili frați!
«Scoateți spada și jurați,
«Din a noastră dulce țeară
«Dușmanul străin să piară!».
Mii de glasuri strig': «Jurăm
«Francia s'o liberăm!»

Iată că în sala mare
Un străin de-odat[a] pare.
Tînăr, mîndru, nalt, frumos,
La ochire luminos:
El spre tron măreț pășește,
Lingă Rege se oprește,
Și din gură zice-asa:
«Să trăiești, Măria Ta!»

Toți s'apropie de¹ grabă.

— «Ce vreiști?», Regele 'ntreabă.

— «Sint Român de la Carpați,

«Și-aduc cinzeci de bărbați

«Ce sint gata ca și mine

«De-a muri toți pentru tine,

«Apărind cu brațul lor

«Franca și-al ei onor!

«Țara mea cu blinde șoapte

«Mi-a zis tainic într'o noapte:

«Mergi, copile, innarmat

«La Apusul depărtat,

«Mergi de varsă al tău sînge

«Pentru Franca ce plînge,

«Căci și ea pe viitor

«Mi-a veni în ajutor.»

«Uimit Regele-atunci zice:

— «Bun sosit la noi, voinice!

«Spune nouă cine ești?

«În Carpați cum te numești? —

— «Eă sint Banul Mărăcină,

«Căruși Oltul se închină. —

— «Ține spada mea în dar,

«Brav Marchise de Ronsard!»

Paris. — 1855.

*

¹ Schimbat : în grabă.

XXI.

LA SEVASTOPOL

În zgomotul de tunuri ce tună nencetat
La Crim, pe triste țermuri, mă primblu în-
[tristat,
Și 'n cale-mi, pretutindenî, calc țernă de mor-
[minte,
Supt care zac pierdute grămezî de oseminte.

Pe cerul alb, de toamnă zbor bombele vuind
Și cad printre răsipuri, ca fulgerul trăsând;
Pământul împrejuru-mi, săpat în lungi tran-
[șele,
E plin de arme rupte, de glonți și de ghiulele.

Un șir de mari corăbii staă înecate 'n port:
Orașul Sevastopol ars, dărîmat și mort,
Întinde pe o culme ruina sa măreață,
Fantasmă învelită c'un giulgiu de albă ceață!

O, ce spectacol mare de mari deșteptăciuni
Cu fal'-acoperite de-a' gloriei cununî!
Cît sînge, cîte chinuri și cîtă grozăvie
Pentru-un monarh despotic și oarba sa trușe!

Trecut-ău pe aice cutremur sfârmător ?
Potop trimes din ceruri cu foc pedepsitor ?
Nici aprigul cutremur, nici flacăra cerească,
Dar aū trecut urgia și ura omenească !

Și aū lăsat în urmă, grămadă la un loc,
O lungă risipire cenușărită 'n foc,
Și multe, fără număr de tainice morminturi
Pe care sfînta cruce se clatină de vînturi!...

Cînd va sosi, o Doamne, un timp mai min
[glios,
În care să pătrundă cuvîntul lui Hristos ?
Să piară dușmănia din trîsta omenire,
Să nu mai fie omul unealtă de peire ?

Cînd răsări-va 'n ceruri frumoasa, blînda zi,
Ce din orbire cruntă pe Regi II va trezi ?
Și-a răsplîdi în lume simțirî mîntuitoare,
Dreptatea, libertatea, frăția 'ntre popoare?...

Pierdut în gînduri astfel, pe cîmp mă rătăcesc,
Și 'ntr'o adîncă ripă cu jale mă opresc
Lîng'un mormînt, la umbră, sfărmat de-o bombă
[groasă,
Ce din văzduh căzuse pe marmura lucioasă.

Se sparse bomba 'n două, și-acuma negru-î sin,
Ca trîsta cup'a morții, de rouă trî plin ;
Iar, din mormîntul rece, prin marmura zdrobită
Crescuse și 'nflorise o mică mîrgărită.

O, tain'a Providenței!... Unealta de omor
Se schimbă pentru păsări în vas răcoritor!
Din moarte naște viața, din întunec soare,
Din țerna mormintală răsare dulce floare!

O, Doamne! fle, fle ca singele vărsat
Pe supt aceste ziduri într'un război turbat
Să deie-o roadă bună, un drept de renviere
Pentru-a mea țară scumpă, ce zace în durere!
Sevastopol. — 1855.

XXII.

D R A G O Ş

I.

Dragoş, mîndru ca un soare,
A plecat la vînătoare :
Ghioaga şi săgeata lui
Fac pustiiul codrului!
Cerbul moare, ursii pier,
Şi vulturii cad din cer.
Iată că 'ntr'o dumbrăvioară
El zăreşte-o căprioară,
Fiară blindă de la munte
Cu stelută albă 'n frunto
Şi corniţe mititele¹
Şi copite sprintenele.
Căprioara, cum îl simte,
Lasă locurile strimte,
Fuge, saltă, zboară, pier
Ca un vis, ca o părere.
Iară Dragoş, infocat,
O goneşte nencetat.

¹ Schimbat : suptirèle.

Zi de vară cît de lungă
Vinătorul o alungă,
Și-amîndoi se pierd de vii
În codri.. merei pustii!

II.

Iată, mări, că, de-odată,
O poiană se arată,
Înverzită, înflorită
Și de lume tînuită;
Iar, pe iarbă 'n poieniță,
Cînt' o albă copiliță
Cu ochi dulci, dezmierdători
Și cu sinul plin de flori.
Căprioara, cît o vede,
Zboară vesel, se răpède,
Și îi cade la picioare
Pe-un covor de lăcrămioare.
Cît viteazul o zărește,
Pe loc stă și se uimește:
Uită blînda căprioară
Și săgeata ce omoară,
Uită draga vînătoare,
Uită lumea de supt soare.

III,

— «Copiliță!», zice el
Răzimat de-un stejărel,
«Ești tu Zîna istui plaiu,
«Său o floare de la Raiu?
— «Dragoș, Dragoș frățioare,

«Nu sînt Zînă, nu sînt floare,
«Ci¹ am suflet fecioresc
«Și Moldova mă numesc.
«Mult e mult de cînd te-aștept
«Să-mi alin dorul din piept, —
«Că de Domnul sînt menită
«Ca să fiu a ta ursită!
— «O, Moldovo 'ncîntătoare,
«Gingașă formecătoare!
«Iată, arcu-mi vitejesc,
«Lîngă tine-l răsădesc,
«Ca să deie pîn' în zori.
«Crengi de frunze și de flori²,
«Și cu-acele crengi frumoase
«Să 'mpletim cununii voioase:
«Una ție, una mie,
«Pentru-a noastră cununie!»

IV.

A doua zi, ei plecară
Și prin codri apucară,
Amîndoi îmbrățișați,
Cu flori mîndru 'ncununati³.
Dealuri multe ei suiră,
Multe dealuri coborîră,
Pîn' în valca cea 'nverzită,
De-un rîu limped'⁴ răcorită.
Copilița 'nveselia

¹ Schimbat : Dar.

² Schimbat : cu frunze și cu flori.

³ Schimbat : mîndre 'ncununati.

⁴ Schimbat : luciu.

Și din gur'asa grăia :

— «Dragoș, Dragoș frățioare,
 «Lasă ochii tăi să zboare
 «Peste dealuri și câmpii
 «Păscute de herghelii,
 «Peste văi, peste grădini,
 «Unde zbor' miș de albiși,
 «Peste ape curgătoare,
 «Și dumbrăvi răsunătoare :

«Cît pământ tu vei vedea,
 «E cuprins de zestrea mea,
 «Și-acea dalbă de moșie
 «Toată 'n¹ veci a ta să fie,
 «Cînd prin tine-a fi scăpată²
 «De o fiară 'nfricoșată,
 «De un Zimbru floros³
 «Care-o calcă 'n sus și 'n jos.»

V.

Bine vorba nu sfișia,
 Din rîu iată că ieșia
 Zimbrul aprig ca un Zmeu,
 Cu lungi coame ca de leu.
 Și cu coarne oțelite
 Și cu aripi la copite :

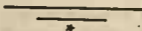
Fiară cruntă și turbată
 Pleca³ fruntea lui cea lată
 Și, sărind, mugind, da zor
 Peste mîndrul vînător.

¹ Schimbat : Tot în.

² Schimbat : Ca să fie 'n veci scăpată.

³ Schimbat : pleacă.

Iară Dragoș s'aținea,
Și, cel Zimbru cum venia,
Ghioaga 'n frunte-l arunca,
Fruntea 'n două-l despica ;
Apoi capul îl tăia,
Într'o lance îl punea, —
Și pleca în veselie
Pe frumoasa lui moșie :
De păgînî să o ferească
Și ca Domn să o domnească !

XXIII.

I M A I Ū

Acea zi mult frumoasă, cea zi de neuitare
Cînd pentru 'ntîia oară amorul infocat
Ne-a strins la sinu-î dulce cu-o dulce 'mbră-
[țișare
Și a depus pe frunte-î întîiul sărutat ;

Acea zi mult iubită cînd tu, prin o minune,
Mi-ai dat reînviere l'al dragostei altar,
Din suvenirul nostru în veci nu va apune,
Căci ea a fost hotarul trecutului amar.

Ea se împodobise cu-al primăverii soare
Și se 'ngîna voioasă cu frumuseța ta,
Dar tu-mî păreaî mai dulce și mai încîntă-
[toare
Decît chiar primăvara care ne încînta.

O, cît erai atunce de albă și frumoasă,
Cînd dorul tău, în ceruri zburînd cu-al mieu
[suspîn,
A izvorît în ochi-î o rouă luminoasă
Și te-a plecat pe sinu-mî ca floarea unui crin !

O singură minută, a mea și-a ta sfință
S'aū intrunit la raiul fierbinții sărutări,
Dar din acea minută cereasca Provedință
Ar face-o veșnicie de scumpe desfătări!

Atit era de mare a noastră fericire,
Că, dacă moartea crudă, văzind cît ne iubim,
Vroia atunci să cîrme a noastră viețuire,
Am fi murit ferice, făr'a ști că murim!

*

XXIV.

A D I O

Adio! ah, niciodată
N'am crezut că pre pământ
A mea inimă 'ntristată
Va rosti acest cuvint;
Dar tu însăși, tu pe care
Te-aveam tainic Dumnezeu,
Al vroit fără 'ndurare,
Să jertfesc amorul meu!

Martur am în veșnicie
Dumnezeul tău slăvit,
Cu ce sfântă poezie,
Cît de mult ești te-am iubit,
Cîte lacrimi de durere
Pentru tine am vărsat,
Și, lipsit de mîngiere,
Cîte lacrimi ți-am iertat.

Ani întregi am fost departe
De al țerii dulce sîn,
Numai ca să ai tu parte
De un trai plăcut și lin;

Auî întregi, ascuns în mine,
Plas-a gingaşul mieu dor,
Făr' a cere de la tine
Nicio jertfă de amor.

N'am dorit eû alta 'n lume
Decît, pînă ce-oiu muri,
Să mă 'nchin la al tău nume.
Să mă laşi a te iubi.
Ah! din raiul nălucirii
Pentru ce m'ai deşteptat?
Din lăcaşul fericirii
Pentru ce m'ai alungat¹?

Adio! rămii ferice!
Şterge din inima ta
Pe cel ce adio-ti zice,
De şi 'n veci nu te-a uita!
Te-am iubit cu dor sîrbinte,
Şi-astfel te iubesc, că vreû
Să văd stîns din a ta minte
Întreg suvenirul mieu!

¹ Schimbat : depărtat.

XXV.

CÂNTECE DE LUME

I.

Inima-mi e amarită,
Zarea vieții înnegrită :
De-oîu trăi, n'am ce dori.
N'am ce jăli, de-oîu muri!

Inimă, sîi răbdătoare
Ca pămîntul supt picioare,
Păn' ce-î zace cu-al tău dor
În mormînt nesimțitor.

Ce-ți slujește de-a plloge.
De-a vărsa lacrimi de sînge
Într'al lumii val cernit?...
Valul trece neoprit!

Taci, cumplita mea durere,
Si tot crește în tăcere,
Păn' ce tu la Dumnezeu
Duce-vei sufletul mieu!

II.

Avut-am o dată 'n lume
 Dor de sală și de nume,
 Dar acum vedea-l-aș mort
 Chiar și numele ce port!

Avut-am odinioară
 Mamă dulce, dulce țară;
 Dar acum sînt rătăcit
 În pustiū nemărgenit!

Avut-am în fericire
 Un vis dulce de iubire...
 Unde-l, Doamne, visul mieu?
 Unde-l raiul, unde-s eu?

Amar mie, amar mie!
 Din cereasca 'mpărăție,
 Ce lung fulger m'a pătruns!
 Ce-am fost eu, și ce-am ajuns!

III.

Ah! durere, în ce parte
 De tine să fug departe?
 Urmă 'n lume să nu las,
 Nici s'aud al lumii glas!

Cum să scap de rău, de bine?
 Încotro să fug de mine,
 Pe pămînt să nu mai știu
 De sînt mort sau de sînt viu!

Dați-mi, dați-mi aripioare .
Să zbor iute pe supt soare ;
Dați-mi aripi de pe dor,
Pe supt noapte iar să zbor.

Duce-m'aș și m'aș tot duce,
Dor să nu mă mai apuce !
Cine 'n cale m'a vedea
Să plingă de jalea mea !

XXVI.

VISUL LUI PETRU RAREȘ

LEGENDĂ.

I.

Jos în vale, pe Birlad,
Lâng'al Docolinei vad,
Nemerit-aũ, poposit-aũ
Și de noapte tăbărit-aũ
Zece care mocănești
Cu boi albi fălcienestî.

De tot carul, șese boi,
Înjugați doi cîte doi;
Boi cu coarne ascuțite
Și copite potcovite;
Boi de frunte, și mînați
De slăcâi toți înarmați.

Iar în cară ce avut?
Ce merinde-s de vîndut?
Pești de apă curgătoare

Și de apă stătătoare,
Cu năvodul pescuții
Și cu undița undiții.

Dar merindele-s a' cui?
A lui Petrea Majăluț¹,
Care-l om de omenie
Și-ar fi bun chiar de Domnie.
Dac'ar pune Dumnezeu
Tot omul la locul său :

Iată-l colo jos lungit,
Într'o burcă învelit,
Lingă focul de nuiele,
Unde ard, jupiți de piele,
Patru miei de la Ispas
Pentru pruluzul de popas.

Focul plîpție mereu,
Roș ca limba unui zmeu ;
Și pe culmea luminată
Și prin tabără așezată
Se văd boii la un loc,
Țintind ochii lor spre foc.

Ard nuielele trosnind,
Crește para scinteind :
Împrejuru-l, ca o roată,
Șede argățimea toată ;
Numai Petrea nu-l în răd :
El de-oparte stă pe glăd.

¹ Măjerului. — (N. E.).

Unul zice: «Măi voiucii!
«Auzit-ați voi pe-aici
«De biet Domnul Ștefăniță,
«Ce-a fost om de mare viță,
«C'a murit cū zile 'n sin
«In cetate la Hotin?» —

Toți fac cruce 'ncremenind.
Un bătrîn zice, zîmbind:
— «A murit? Domnul să-l ierte!
«De-acum să vedeți voi certe,
«Lupte, vrajbe 'ntre boierii
«Pentru Scaun și averii!».

Atunci Petre iea cuvînt:
— «Așa-I rîndul pre pămînt:
«Cine-I slab, vrea a fi tare,
«Cine-I mic, vrea a fi mare, —
«Căci Domnia-I dulce pom,
«Care farmecă pe om!»

— «Fie dulce!, fie rău,
«Da-ni-ar sfîntul Dumnezeu
«Un alt Ștefan la Domnie,
«Să ieșim la vitejie!».

Astfel toți răspund cu dor,
Și adorm în somn ușor.

II.

Focul taberei s'a stins,
Neagra umbră s'a întins.

Totul zace¹ 'n neclintire,
În adîncă amortire ;
Numai stelele sclipesc
Și pe cer călătoresc.

Miezul nopții s'a ivit
Și prin lume-a răspîndit
Ceata visurilor dalbe,
Visuri negre, vișuri albe,
Ce îngîmă pînă 'n zori
Pe sărmanii muritorî.

Iar un vis prevestitor,
Abătîndu-se din zbor,
Se oprește lîngă Majă,
De-l încîntă cu-a lui vrajă,
Arătîndu-î viû prin somn
Străluciri, mării de Domn.

Cînd năluca mumei lui
Pe malul Ialpăului²
Se arată lin, și-î zice :
« O ! de sinul mieu ferice,
« C'a purtat și a născut
« Domn viteaz și priceput ! ».

Cînd un vultur aurit,
Sus, pe cerul înnegrit,
Lucind falnic ca un soare,
Zicea : « Petre frățioare,

¹ Schimbat : tace.

² Ialpuhului. — (N. E.).

«Cît de 'nnalt e zborul mieu,
«Mult mai nalt va fi al tău!».

Cînd un lanț întins de munți
Cu-al lor codri deși, cărunți,
Se 'nchina voios în cale,
Și, din munte, și din vale,
Mîr de glasuri cuvînta :
«Să trăiești Măria Ta!».

Petre Maj'ademenit,
Din somn dulce s'a trezit.
O, minune! ce să văză
În a zilei albă rază?
Vede-acum cu ochi deschiși
Ce-a văzut cu ochi închiși.

Pe cel cîmp lung, înverzit,
Vine visul împlinit!
Pe colnice, pe-a' lor coaste
Se coboar' o mîndră oaste,
Cu trei steaguri de osteni
Și trei cete de Curteni.

Mîndri-s bravii călăreți
Pe-armăsarii șoimuleți!
Strălucind la foc de soare,
Ca 'ntr'o zi de serbătoare :
Ei în tabără s'opresc
Și lui Petre-așa grăiesc :

«Petre Majă 'ntru mulți ani!
«Noi, Curtenî și Căpitanî,
«Fost-am, fost trimesî cu bine
«Din Suceava cătră tine,
«Ca să-ți zicem ție-așa:
«Să trăiești Măria Ta!

«De cînd Vodă, la Hotin,
«A murit cu zile 'n sin,
«Țara este 'n văduvie:
«Ea se 'nchină, se dă ție,
«Ca să-î fii tu mire blînd,
«Domn viteaz, dup'al ei glînd.

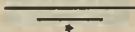
«Iată deci că ne 'nchinăm
«Și 'n glas mare te¹ urăm:
«Să trăiască-a ta Mărire
«În ani mulți de strălucire²,
«Pentru-al țerii bun noroc,
«Pentru-al dușmanilor foc! —

Petre zice: «Bunî sositî!
«Pace vouă, soli iubiți!
«Iară voi ce-ați slujit mie,
«Fețiî mei din argăție,
«Luați tot ce este-al mieu:
«Așa-î dreptul, așa vreî! —

¹ Schimbat : Itî.

² Schimbat : Ani mulți, plinî de strălucire.

Apoi, mîndru 'nveșmîntat,
Pe-un cal șarg încălecat,
Pleacă vesel la Domnie...
Fericită calea-î ste; —
Căci pe dînsul Dumnezeu
L-a pus drept la locul său!

XXVII.

E M M I ¹

Cînd glasul Provedinții te-a rechemat în ceruri,
Ca să mărești podoaba cereștilor misteruri,

O, fiică a Moldovei, o suflet îngeresc,
O, floare trecătoare pe plaiul pămîntesc,

În oara de pe urmă a viețuirii tale,
În mijlocul acelor ce te plîngeau cu jale,

Tu, blîndă, radiasă, cu zimbetul senin,
Primblînd asupra lumii un ochi frumos și lin,

Ai zis : «Eû plec, adio, pe calea veșniciei.
«Dar vreaû a fi cîntată în limba armoniei».

Și-atunci, pe pragul morții, la mine ai gîndit.
La mine, ce duc jalea acelor ce-aû murit!...

O, dar, voiû spune lumii cît ai fost ² de fru-
[moasă,
Iubită, iubitoare, și dulce, și duiasă,

¹ Fiica unei surori a lui Negri. — (N. E.).

² Schimbat : cît fost-ai.

Ce inimă 'ngerească bătea în sinul tău,
Cum alinaî c'un zîmbet amarul cel mai greu,

Cum dulcea ta privire era încîntătoare
Ca 'n visorele iernii o zi de dulce soare.

Și lumea va 'nțelege că tu, spre cerul sfînt,
De mult erai menită să zbori de pe pămînt!

O, soartă, lege crudă! o, taină 'ngrozitoare!
De ce lumina pierе? de ce copilul moare?

De ce în omenire așa multe jăliri,
Și-asa de trecătoare, de scurte fericiiri?

De ce să cadă crinul în zarea dimineții?
De ce să moară Emmi în floarea tinereții?

Lipsia Dumnezeu oare de îngeri lucitori?
Lipsia cerul de raze, de stele și de flori?

Nu! însă tu, surloară¹, aveai 'nnalta menire
De-a arăta că moartea² e pas la nemurire;

Că 'n oara de pe urmă un suflet înzeit
Privește fără spaîmă l'al vieții asfîntit,

Și că o frunte albă păstrează, ca în viață,
Frumseța-I răpitoare chiar supt a morții ghiată...

¹ Schimbat cu alb inger.

² Schimbat: S'arătî că trista moarte.

O, fiică a Moldovei! trecut-ai ca un vis,
Și raiul nemuririi în sînu-î te-a închis;

Dar cite flori frumoase răsar pe-a noastră cale,
Ni amintesc de tine și ne cuprind de jale!

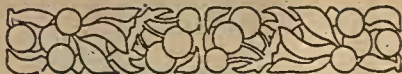
Și cite păsările încint¹ cu¹ glasul lor,
Șoptesc de blinda Emmi și ne pătrund de dor.²!

Iași.

*

¹ Schimbat : cu dulce.

² Scrisoare din 1857 a lui Bolintineanu : «Zulia Negri are o fată vitregă, Ema, fata lui Vasilică Sturdza».

XXVIII.

MOLDOVA ÎN 1857

Scumpă Moldovo! țară de jale!
Ah! în ce zile¹ tu ai ajuns!
Lasă-m'a plînge ranele tale,
Căci pîn' în suflet mă simt pătruns!

Tu, ce ești bună, dulce, iubită,
Tu, ce ești fiica lui Dumnezeu,
Cum te lovește soarta cumplită!
Cum te înneacă amarul greu!

Lupii, și corbii, și vulpi străine
Fac a lor hrană din trupul² tău,
Și tu, Moldovo, plătești cu bine,
La toți aceia cari-ți fac rău!

O, cît de crunte și-otrăvitoare
Sînt pentru tine a' lor mușcări,
Cînd ei cu gure³ sfișietoare
Răspund l'a' tale dulcii sărutări!

¹ Schimbat : stare.

² Schimbat : corpul.

³ Schimbat : buze.

Dar mult mai aprig trebul să fie
Chinul ce suferi, amarul chin,
Cînd vezi chiar sîi-ți cu dușmănie
Rupîndu-ți sînul de amor plin!

Mumă duiosă, tristă, 'n cădere,
Cu agonie trupul îți¹ frîngi,
Și nu-ți rămîne nicio putere,
Nici glas, la lume ca să te plîngi!

Cînd ridici fruntea, jos în țărîină
O 'mpinge-o calcă dușman picior;
Cînd ridici glasul, o cruntă mîină
Îi curmă 'ndată gemătu 'n zbor!

Dar, cît va bate inima 'n mine,
Eû în veghere la lupt'oiû sta,
Și, cu tărie, eû pentru tine
În fața lumii voiû protesta!

Pentru coroana-ți de Suverană,
Pentru-al tău nume și al tău drept
Eû înfrunta-voiû hidra dușmană,
Și-un scut ți-oiû face cu² al mieû piept!

Voiû zice ție: «Mumă 'ntristată!
«Prinde la suflet învietor,
«Căci tu scăpa-vei de muncî odată
«Și-I avea parte de viitor!

¹ Schimbat : mînile-ți frîngi.

² Schimbat : dia.

«Las' să te prade hoții în taină,
«Să urle lupii în urma ta;
«Lasă-l să rupă mîndra ta haină :
«Haină mai mîndră tu vei purta !

«În zădar răii vreaŭ în orbire
«Cereasca lege a 'mpotrivi :
«Cerul vroiește a ta mărire
«Și tu, Moldovo, mare vei fi !

«În zădar cearcă ei să ridice
«Un zid pe Milcov, despărțitor :
«Cădea-va zidul, și tu, ferice,
«Vei fi unită cu a ta sor'.

«Căci tot se află în Romănie
«Inimi aprinse de un sfînt¹ dor,
«Ce vreaŭ Românul ca să re'nvie
«Mare, puternic, ca dorul lor !

«E scrisă 'n ceruri sfînta *Unire*,
«E scrisă 'n inimi cu foc ceresc,
«O, Romănie, l'a ta mărire
«Lucrează brațul dumnezeiesc !

Voiŭ zice, zice pînă la moarte
«Celor ce-s dîșmani nelmpăcați :
«O, voi, unelte de rele soarte
«Pentru Romînii ce vă sînt frați !

«Voi cari înseși cu-a' voastre mîne,
«Mormîntul țerii l-ați pregătit,

¹ Schimbat : de-un sacru.

«Și-ați mușcat mina ce vă dă pine,
«Și-ați rănit sinul ce v'a iubit ;

«Voi cari țerii plătiți cu ură,
«Clad ea vă chiamă : dragii săi fi,
«Uitind Dreptate, Lege, Natură,
«Uitind că Inșiși aveți copii ;

«Blăstămul țerii tunlod¹ să cadă,
«Pe capul vostru nelegiuit !
«Blăstăm și ură !... Lumea să vadă,
«Cît rău în lume ați făptuit !

«Fie-vă viața neagră, amară !
«Copii să n'aveți de sărutat ;
«Să n'aveți nume, să n'aveți țară :
«Aici să n'aveți loc de 'ngropat !

«Și, cînd pe calea de veșnicie,
«Veți pleca sarbezi, tremurători,
«Pe fruntea voastră moartea să scrie :
«Dușmăni ai țerii, cruzi vînzători !»

(Întăiū în foale volantă, litografiată ;
ms. 21 al Academiei Romîne.)

Iasi. — 1857.

¹ Schimbat : curiud.

XXIX.

NOAPTEA SFÎNTULUI ANDREIŪ

Zgomot trist în câmp răsună,
Vin strigoii, se adună,
Părăsind a' lor sicrii:
Vol, creștinelor popoare,
Faceți cruci mîntuitoare, —
Căci e noaptea 'ngrozitoare.
Noaptea Sfîntului Andrei!

Vîntul suflă cu turbare:
A picat stejarul mare,
Cerul s'a întunecat;
Luna saltă 'ngălbenită,
Printre nouri rătăcită, —
Că o luntre părăsită
Pe un Ocean turbat.

Bufnele pösomorite,
În a' lor cuiburi țrezite,
Țipă cu glas amortit;
Lupii urlă împreună
Cu ochii țintiți¹ la lună;
Cîmpul geme, codrul sună:
Satan pe deal s'a ivit!

¹ Schimbat: Cu-ochii roși.

Iată-l, iată, Satân vine,
Răzbătînd prin verzi lumine,
Pe-un fulger scînteietor :
Umbre, stălii despletite,
Cucuveici, iele zburlite,
Și Rusaliile pocite
Îl urmează ca un nor.

Sus, pe turnul fără cruce,
Dubul rău zbierînd se duce,
Și tot turnul s'a clintit !
Miezul nopți 'n aier trece
Și, lovînd arama rece,
Oare negre douăsprezece
Bate 'n clopotul dogit.

Strigoimea se 'ndesește,
Horă mare învirtește
Lîngă turnul creștinesc,
Iar, pe lîngă alba lună,
Nouri vineți se adună,
Se 'mpletesc într'o cunună,
Și 'mprejuru-l se 'nvirtesc.

Voî cu suflete curate,
Cu credinți nestrămutate,
Oamenî bunî, femeî, copii,
Voî, creștinelor popoare,
Faceți cruci mintuitoare, —
Căci e noaptea 'ngrozitoare,
Noaptea Sfîntului Andrii !

Acum, iată, pe morminturi,
Clătinați, bătuți de vinturi,
Toți strigoii s'aũ lăsat ;
Așezați într'un rond mare,
Adânciți în lutristare,
Pe sicriu-și flecare
Oasele și-a răzimat.

Unul zice : «Eũ, în viață,
«Cu o mină îndrăzneată,
«Multe drepturi am răpit ;
«Răpit-am pinea de hrană
«Unei gingașo orfană
«Ce, pierdută și sărmană,
«În miserie-a pierit !

Altul zice : «Eũ în lume
«Am avut putere, nume,
«Căci am fost stăpînitor ;
«Dar, în oarba-mi lăcomie,
«Pentru-o seacă avuție,
«Am împins în grea urgie
«Pe sărmanul meu popor ¹ !

Altul zice : «Eũ în țară
«Fost-am o cumplită fiară.
«Plină de amar veniu :
«Împotriva țerii mele
«Făptuit-am multe rele,
«Și-am legat-o 'n lanțuri grele
«Și-am vindut-o la străin !».

¹ Aluzie la Mihail Sturza. — (N. E.).

— «Foc și ură 'n veșnicie
«Pe voi cadă, pe voi fie!»
Strig' atunci un glas ceresc.
Și pe loc cad în morminte
Păcătoasele-osăminte, —
Iar pe zidurile sfinte
Trece-un foc dumnezeiesc !

Iași, 1857.

XXX.

DORUL DE MARE

Pe senin călătorește
Un nor tainic plutitor :
Al mieu suflet ce jălește,
După el se 'nnaltă 'n zbor :

Norul trece și dispare
În afundul cerului :
Ah ! de merge el spre Mare,
Duce-m'aș pe-aripa lui !

Duce-m'aș la cele maluri
Ce oglindă fruntea lor
În poeticele valuri
A' frumosului Bosfor,

Și de-acolo 'n depărtare,
Pe un vînt primăvărel,
Să ating cu-o sărutare
Mările din Arhipel.

Duce-m'aș încă 'nnainte
Pe cel plaiu încîntător,

Unde soarele-î fierbinte
Ca fierbintele amor :

La Veneția mult iubită,
Raiu ferice, neuitat,
Unde gondola cernită
Te adoarme legănat.

La Palermo 'ncoronată
Supt cer dulce, fără nori,
Cu ghirlanda parfumată
De-a' naranzei albe flori ;

La Neapoli ce se scaldă,
Răspîndind învăpăieri,
Trupul¹ ei în Marea caldă
Și-al ei suflet în plăceri.

Duce-m'aș fără 'ncetare,
Ca vulturul să pătrund,
Peste-a' ochilor hotare,
Orizontul fără fund :

Să văd stingerea de soare
În adîncul Ocean,
Și-a lui coamă arzătoare
Răsărînd ca un vulcan ;

Să văd stelele voioase
Înflorînd cerul senin,

¹ Schimbat : Stînul.

Și cu raze argintoase
Dezmierdînd al Mării sin ;

Să văd luna răsărită
În al nopții aier cald
Ca o floare aurită
Într'o cupă de smarald, —

Și s'aud blindele șoapte
Ce zbor tainic în etër,
Izvorite 'n miez de noapte
De pe valuri și din cer.

XXXI.

SURORII MELE

În ce loc, unde se duc
Florile ce se usuc'?

Unde zbor, în care Raiu,
Fluturii de pe plaiu?

În ce lume, unde merg
Lacrimile ce se șterg,

Visurile îngeresti,
Dorurile sufletesti?...

În acel loc fericit,
Plin de tot ce-l mai iubit,

Dusu-te-ai, o, blinda stea,
Dulce surioara mea!

Și-ai luat în zborul tău
Dorul sufletului meu!

Paris, 1857.

XXXII.

STEAUA ȚERII

Cunoșteam odată
Un om rătăcit,
Cu mintea furată
De-un gând strălucit :

El se 'nnamorase de-o stea zimbitoare,
Și-l închina astfel vorbe rugătoare :

— «Dalbă stelișoară
«A lui Dumnezeu,
«Dulce surioară
«Sufletului mieu,

«Crezi că veșnicia fără de simțire
«Plătește-un fierbinte minut de iubire ?

«Crezi tu că, departe,
«De acest pământ,
«Al avea tu parte
«De-un amor mai sfânt,

«Mai mare, mai gingaș, mai vrednic de tine
«Decît adorarea ce-ai născut în mine ?

«O, floare cerească!
«Dacă s'ar putea
«Ochi-ți să privească
«În inima mea, —

«Ar afla atâtea simțiri iubitoare
«Ce cresc l'al tău nume ca florile 'n soare, —

«Cît vre-o lume altă
«Nici ai mai dori,
«Ci din bolta 'nnaltă
«Mi te-ai cobori,

«Ca s'auzi concertul de armonii line,
«Ce-mi răsună 'n suflet și șoptesc de tine!».

Apoi stă 'n uimire,
La ceruri privind:
Plîngea cu mîhnire,
Suspina zîmbind.

Si, cînd, de spre ziuă, fugia blînda noapte.
Îi părea c'aude în cer aste șoapte:

— «Eă a țerii mele.
«Sînt lucinda stea:
«De poți, între ele
«Vină de mă iea.

«Fă-te geniu falnic, fă-te șoim de munte,
«Ca s'ajungi la mine și l'a țerii frunte!».

Iasi, 1856.

XXXIII.

HORA UNIRII

1857

Hal să dăm mână cu mână
Cel cu inimă română,
Să 'nvirtim hora Frăției
Pe pământul României!

Iarba rea din holde piară,
Piară dușmănia 'n țară;
Între noi să nu mai fie
Decit flori și omenie!

Măi Muntene, măi vecine,
Vină să te prinzi cu mine,
Și la viață cu unire,
Și la moarte cu 'nfrățire!

Unde-I unul, nu-I putere
La nevoi și la durere:
Unde-s doi, puterea crește,
Si dușmănul nu sporește!

Amîndoi sîntem de-o mamă,
De-o făptură și de-o samă,
Ca doi brazi într'o tulpină,
Ca doi ochi într'o lumină.

Amîndoi avem un nume,
Amîndoi o soartă 'n lume:
Eă ți-s frate, tu-mi ești frate,
În noi doi un suflet bate!

Vin' la Milcov cu grăbire,
Să-l secăm dintr'o sorbire,
Ca să treacă drumul mare
Peste-a' noastre vechi hotare, —

Și să vadă sfîntul soare,
Într'o zi de serbătoare,
Hora noastră cea frățească
Pe cîmpia românească!

[1859.]

XXXIV.

COROANA MOLDOVEI

— *Imn național* —

I.

Pe a țerii noastre zare
O lumină crește 'ncet :
Tot Românul viū tresare,
Ca din moarte învîiet ;
În genunchi toți cu sîială,
Fii-acestuī bun pămînt,
Căci lumina triumfală
Iese dintr'un vechiū mormînt !

CORUL.

În genunchi toți cu sîială,
Fii-acestuī bun pămînt,
Căci lumina triumfală
Iese dintr'un vechiū mormînt !

II.

În acel lăcaș de pace,
În al morții veșnic somn

De trei veacuri cine zace :
Ștefan, bravul nostru Domn !
În genunchi toți cu sfială,
Iată Ștefan cel slăvit
Și coroana-l triumfală
Și-al lui braț nebiruit !

C O R U L.

În genunchi toți cu sfială,
Iată Ștefan cel slăvit
Și coroana-l triumfală
Și-al lui braț nebiruit !

III.

O ! coroană, ca și tine
Noi în umbr' am fost pierduți :
Varsă în țară vil lumine, —
Să fim lumii cunoscuți !
În picioare, toți, cu fală :
Saltă, saltă, țara mea,
Căci, coroana-ți triumfală,
Ea pe frunte-ți va șede !

C O R U L.

În picioare, toți, cu fală,
Saltă, saltă, țara mea,
Căci, coroana-ți triumfală,
Ea pe frunte-ți va șede !

(În ms. 21 al Academiei Române.)

[c. 1857.]

XXXV.

ODĂ LA UNIREA ROMÎNILOR ¹

Tu ce stai în așteptare, scumpa noastră Ro-
[mănie,
Tu, al cărei cap de veacuri e plecat în spre
[pământ,
Nu simțesti în sinu-ti tânăr acea falnică mi-
[drie,
Ce însușă un dar sfânt ?

Un dar sfânt, semn de 'nviere, de la Cer vine
[spre lume,
O coroană ce lucește de un foc nemuritor,
Și pe care Providența a înscris al tău scump
[nume,
Plin de mare viitor !

Dumnezeu pe tine astăzi te numește a sa fiică,
Între neamuri strălucite el voiește-a te 'nnălța,
România, și voioasă și-a ta trunte-acum ridică,
Căci coroana, — e a ta !

¹ Încălțată de I. Alecsandri, fratele poetului.
Foaie volantă, tipărită la Paris.

Tu ești floarea primăverii, supt zăpadă 'nnă-
[bușită,
Ce străbate 'n veselie la un soare 'ncălzitor,
Tu ești vulturul ce scapă de la viață înrobită
Și la cer se 'nnalță 'n zbor !

Astfel e a 'ntregii lume generoasă așteptare,
Care vrea de a ta soartă să fii singură stăpână :
Vulturul și-a luat zborul, înflorit-a mîndra
[floare,
Romănie, fii romîna !

Dar supt soare e și umbră și dușmăni sînt
[Îngă frați,
Și 'ntre glasurile lumii strig'o neagră clevetire :
Că Muntenii, Moldovenii între ei sînt nempă-
[cați,
Că răsping a lor Unire !

Fii puternică, măreață, nobilă, nestrămutată.
Căci e timp de renviere, o duiosă Romănie ;
Malcă, fii tăi adună și la lume te arată
Vrednică de-a ta solie !

Libertatea, ce prin lupte dobîndesc cu mult
[amar
Cel ce varsă al lor sînge pe a patriei țărîna,
Libertatea, inger dulce, a sosit l'al tău hotar
Și-ți întinde a sa mină !

Prin ea cerul îți trimete a sa dreaptă răsplă-
[tire,
Ce robia liberată¹ a cheinat asupra ta,
În ea toți avem sperare și credință și iubire,
Prin ea toți ne-om deștepta!

Ca la ceasul Învierii, când Biserica adună
Sufletele împăcate a' poporulul creștin,
La chemarea ta de maică vom veni toți îm-
[preună
Lângă dulcele tău sin.

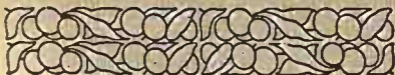
Și-o puternică strigare dia pământul românesc
Ca un vuleț de izbindă lumea 'ntreagă va răz-
[bate,
Vestind falnic, spre serbare, la tot neamul
[omenesc
Ziua ta de libertate!

Maica noastră, maică dragă, al Românilor
[scump dor,
Te ridică 'ncoronată de puternica ta mină!
Toți Româniil cu frăție se unesc într'un popor:
Romănie, fili romină!

(1857.)

*

¹ Alusie la liberarea Țiganilor, cîntată tot de Alecsandri.

XXXVI.

PRESIMȚIRE

— Spune-mi, inimă ferice,
Pentru ce tresari cu sală ?
Pentru ce răsuni aici
De-o cîntare triumfală ?

Trista lume-acum îți pare
Luminoasă și 'nflorită ;
Presimți vre o soartă mare
Pentru țara mea iubită ?

— Dar, o scumpă prevestire
Vine 'n taină de-mi șoptește
C'a Romînilor mărire
Azi în lume se urzește ;

A Italiei libertate
Va 'nsuffla o nouă viață
Legioanelor uitate
De la Dunărea măreată,

Și 'n curînd gînta latină
Răsări-va ca un soare.
Coperind cu-a sa lumină
Celelalte mari popoare.

Nizza, 1859.

*

XXXVII.

PE ALBUMUL

D-REI IDA VEGEZZI RUSCALA

Ades în codri, noaptea, la stele,
Mici păsărele duios suspină :
Dumnezeu știe ce cîntă ele,
Căci, în unire, Lui se închină.

Una pe alta nu se zărește,
Dar al lor cîntec în cer răsună :
Noaptea adîncă le despărțește.
Dar a' lor doruri le împreună.

Astfel sînt inimî, ce, fără știre,
Sînt între ele tainic legate :
Și prin a țerii sfîntă iubire
Și prin iubirea de libertate !

Torino, 1859.

XXXVIII.

PILOTUL

COMITELUI CAVOUR

Pe o noapte 'ntunecoasă,
Pe o Mare furtunoasă,
Trece-un vas necunoscut :
Care geniu îl conduce
Printr'a' mărilor năluce
Către malul nevăzut ?

Valul vine cu urgie
Din întinderea pustie,
Ca un dușman tănuit :
El s'aruncă să înnece
Vasul gingaș care trece
C'un lung gemăt obosit !

Nu e stea, nu e nici lună :
Vântul suflă, cerul tună,
Apa saltă clocotind,
Și, în neagra depărtare,
De lumină nicio zare
Nu se vede strălucind !

Călătorii, visînd moarte,
Supt asprimea relei soarte
Aû plecat frunţile lor :
Înlăuntru, toţi grămadă,
El s'aşteaptă a fi¹ pradă
Unui val omoritor ;

Căci supt crîncena rafală
Munţi de spumă daû năvală
Peste podul răsturnat,
Şi 'n a' Mării crunte larguri
Arunc' pinze şi catarguri,
Tot ce vîntul a dărmat !

Un om singur se zăreşte
Şi la moarte nu gîndeşte
În acel minut cumplit :
Lupta vasului e mare,
Iar pilotu 'n nepăsare.
Stă la cîrmă, neclintit,

Şi 'n furtuna 'ngrozitoare
Mina lui mintuitoare
Poartă cîrma până 'n zori,
Cînd limanul vesel pare,
Îmbătînd de fermecare
Pe sărmanii călători.

¹ Fusese : El aştept să fie.

Iată vasul în ferire :
Călătorii cu grăbire
Săr pe malul înverzit.
Viața lor este scăpată ;
Ei se duc !... dar cine cată
La pilotul ostenit ?

Torino, 1859.

XXXIX.

LA PALESTRO¹

Pe deal, la Palestro, vitejii zuavi,
Bersaglierii sprinteni, vinatorii bravi,

În oastea germană² s'aruncă 'mpreună
Și cu al lor sînge sting focul ce tună.

Dar cine-l mai aprig, mai brav luptător ?
E Regele însuși, eroul Victor³ !

Cu calul său falnic, cu lungă sa pală,
De trei ori în dîșmanii dă singur năvală.

Calu-l ud de sînge până la genunchi,
Pala-l roș vâpsită până la mînunchi !

De vale 'n capela Madonei slăvite
O mamă duiosă, cu haine cernite,

¹ Loc de luptă între Piemontesi și Austriaci.
— (N. E.).

² Austriacă. — (N. E.).

³ Victor-Emanuel, cel d'întăiu rege al Italiei
unite. — (N. E.).

Se 'nchină și 'nvață pe-un copilăș¹ blind
În zgomotul luptei să zică, rugînd :

«O ! *Santa Madonna* ! tu l'al cărui nume
«Dulcea mîngiere se coboară 'n lume, —

«Aduc la picioare-ți cu-adîncă uimire
«Inima-mî curată, plină de iubire,

«Ca o floare vie, ca o floare nouă,
«Care îți închină și parfum și rouă ;

«Ascult'o Madonă, ruga mea duioasă
«Pentru a mea țară atît de frumoasă ;

«Pentru omenirea ce plînge 'n durere
«Și pentru-a Veneției liberă 'nviere ;

«Dă patriei mele glorie, mîrire,
«Pe dășmanii noștri scoate-I din orbire.

«Și mie-mî dă brațe ca să pot combate
«Cu cei mari de-avalma pentru libertate !»

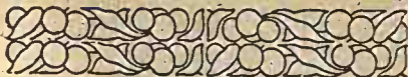
Pe cîmpul de moarte, pe cîmp de onor,
Regele înaltă steag învingător.

Zuavi 'mprejuru-I, cu glas triumfal,
Pe rege-l proclamă al lor *Caporal* :

Și copilul strigă, cu suflet de om :
«Să trăiești, o Victor, *Rege-galantom* !»
Novara, 1859.

*

¹ Schimbat : copilul ei.

XL.

LA MAGENTA¹

E noapte ! Magenta în umbră dispare.
Cu ranele sale, cu zgomotu-î mare :

De tunuri, de oaste, de cai zburdători,
Ce 'n tropot pe strade trec. nechezători.

Pe-o piață întinsă, supt vâlul de noapte.
Miș gemete surde, miș jalnice șoapte

Se 'nnaltă din piepturi de oameni răniți,
Ce zac pe 'ntunerec, pierduți, grămădiți :

Unii, tineri încă, mor cu jale-amară,
Chemându-și părinții, plângind după țară :

Alții, în tăcere, cuprinși de fiori,
Așteaptă căldura² luminii din zori.

¹ Altă luptă din același război. — (N. E.).

² Fusesse : Aștept mîngierea.

Și însă !... de-asupra durerilor grele
Străluce-o frumoasă ninsoare din stele,

Și-o pasăre dulce se 'ngină duios
Cu al agoniei suspin dureros !

Viață pentru viață ! când ești în junie,
Demn e la războaie s'arătî vitezje !

Moarte pentru moarte ! plăcut e să mori
În dalba cîntare de privighitori,

Și pe cîmpul luptei să ai de făclie
O lampă cerească, o stea argintie !

Magenta, 1859.

XLI.

GONDOLA TRECE

Gondola trece, și 'n urmă-î lasă
Un viers de jale ce mă apasă :

«Cine 'n gondolă, pe-o noapte lină,
«Atunci cînd luna, ieșind din valuri,
«Revarsă tainic a sa lumină
«Peste palaturi, printre canaluri ;

«Cine 'n gondolă culcat se duce,
«Atunci cînd suflă vîntul de noapte
«Și de la Lido pe-ariplă aduce
«Suspînuri blînde, duioase șoapte ;

«Cine, 'n gondolă plutind în pace,
«Pe-ale lagunei lucioase spume,
«N'a simțit viața-î că se preface
«Și că renvie în altă lume ?

«Dar, o durere, cea gondolină
«Pe val de lacrimi astăzi plutește,

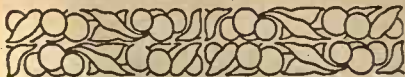
«Lacrimi vărsate de o regină.
«Care supt lanțuri se chinuiește¹!».

Glasul se stinge, gondola trece
Și lasă 'n pieptu-mi un fior rece!

Genova, 1859.

*

¹ Venetia supusă Austriei. — (N.)E.).

XLII.

COROANA VIETII

DEDICATĂ DAMELOR ITALIENE

I.

SERENADĂ.

La poetica Florența viața curge 'n înflorire
Și 'n plăcere, și 'n amoruri, și 'n clutări de
[fericire :

Noptile-s fermecătoare, căci în rădiuri și 'gră-
[din

Printre razele de stele zboară roiuri de lumină ;

Mii de șoapte amoroase, de-armonii și de mis-
[teruri

Cu-ale florilor parfumuri¹ se înalță către ce-
[ruri, —

Cît pe maluri, lângă Arno, rătăcitul călător
Se socoate supt prestigiul unui vis amăgitor.

¹ Parfume ; text.

Intr'o noapte de acelea care sint cumpănitoare
Cu a zilei albăstrime, cu a soarelui splendoare,

Supt balconul din grădina unui vechiū și 'nnalt
[palat

Șoptia astfel un glas tinăr, de-o chitară 'm-
[preunat :

«Barca se 'ncrede în sinul Mării,
«Luna 'ntr'al nopții car zburător,
«Inima 'n glasul blnd al sperării,
«Geniul falnic în viitor ;

«Pe calea vieții de rătăcire
«Omul se 'ncrede în Dumnezeu,
«Iar al mieū suflet, cu fericire,
«Se 'ncrede 'n tine, Ingerul mieū !

«Toată ființa cea simțitoare
«Cătă un razim mîngietor :
«Floarea, un zimbet de dulce soare,
«Sufletul gingaș, un frățior, —

«Ah ! mult frumoasă, albă ființă,
«Vesel luceafăr dumnezeiesc,
«Pune-ți în mine a ta credință, —
«Că tu știi numai est to iubesc !

«Vin' să culegem supt alba lună
«Floarea iubirii născută 'n raiū,
«Precum albina voios adună
«Mierea plăcută pe flori din Maiū ;

«Zilele noastre zbor' cu grăbire,
«Urmind a' soartei tainice legi,
«Iar o zi scumpă, zi de iubire
«Este coroana vieții întregi!».

Precum seara 'ntr'o pădure două june păsările
Cintă una după alta și se 'ngină între ele,

În curind o umbră lină pe balcon se arăta,
Și un glas de armonie, răspunzînd, astfel cînta:

«Toată sînta cea simțitoare
«Cată un razim mîngietor:
«Italia tristă și plîngătoare
«Cată un geniu liberator.

«O, tu ce 'n umbră privești la mine
«Ca la luceafăr dumnezeiesc,
«De vrei, ferice, să cred în tine,
«De vrei cu fală să te iubesc, —

«Mergi de te 'narmă, mergi de combate,
«Lingă Francesul Invingător¹,
«Pentru mărire și libertate,
«Supt steagul falnic al lui Victor.

«Zilele noastre zbor' cu grăbire,
«Urmind a' soartei tainice legi;
«Gloria țerii și-a sa mărire
«Iată coroana vieții întregi!».

¹ Victor-Emanuel se unise cu Napoleon al III-lea. — (N. E.).

II.

SOLFERINO¹

Măreț e bradul munților
Ce 'n codri inverzește,
Și pe noianul Mărilor
Ca uriaș plutește !

Mult falnic este vulturul
Cu aripi izbitoare,
Ce vîntul, norii spintecă
Și zboară către soare !

L'a lor mișcare răpede
Tot omul, în uimire,
Simțește 'n a lui inimă
O tainică pornire.

Dar, ca s'aprindă sufletul,
Nimic nu e pe lume.
Ca numele de *Patrie*
Și-al *Libertății* nume !

Nimic nu 'nsuflă omului
O mai sublimă fală
Ca mersul mîndru-al cetelor
La lupta triumfală !

Nimic supt bolta cerului
Mai nobil la privire

¹ Luptă din războiul de eliberare a Italiei. —
(N. E.).

Ca floarea tinerimilor
Pornită la ostire !

Pe fruntea sa energetică
Un tainic foc străluce,
Și-a ei pășire-I sprintenă
Ca gindul care-o duce.

Astfel, la glasul gloriei,
Un bersaglier de munte
Mergea pentru Italia
Să moară chiar în frunte,

Și 'n mijlocul războaielor,
Striga, luptînd ca fiară :
*„Corona vieții, frașilor,
„E moartea pentru țară !“.*

Ce vuiet bubuiește ?... Ascultă ! tunul tună
În munți, la Solferino, și văile răsună :

Armatele dușmăne s'aû intilnit în zori,
Precum într'o furtună doi mari și negri nori :

Lovire fulgerîndă, grea, lungă și cumplită !
Pe mil de țevi iese uciderea 'nmilită,

Și 'n rangurile rupte zbor' glonțil vijliind,
Și 'n ele baioneta străpunge zîngănînd :

Cad trupuri peste trupuri grămadă, slugerate,
Și tot rămîn în urmă, ca spicuri secerate,

Dar alte şiruri nouă ieau rang în locul lor,
Şi, tot scăzând, se 'ncruntă în aprigul omor!

Precum un lanţ de valuri pe Marea albăstrie,
Cavalerimea 'n linii se 'ntinde pe cimpie,

Şi 'n pedestrima deasă, ce 'mproaşcă foc fioros,
S'aruncă 'n zbor de moarte cu tropot zgomotos.

Iată Francesii sprinteni şi veseli în războaie:
Victoria de dinşi în veci nu se îndoie.

Iată colò, pe munte, voinicii bersaglieri
Ce merg tot înainte ca vechii cavaleri!

Ei se 'ncleştează 'n luptă cu-a Nemţilor ar-
[mată,
Strigând în foc: Trăiască Italia liberată!

Mulţi varsă al lor sînge pe-al patriei altar,
Dar jertfa lor sublimă nu este în zădar!

Duşmănul se retrage învins!... şi 'nvingătoare
Lucesc în Solferino stindarde tricolore!

III.

BERSAGLIERUL MURIND

Pe patul durerii un tânăr rănit

Îşi pierde-al lui stăg:

Aproape de dînsul unINGER mlînit

Veghiază şi plînge.

Oșteanul e palid ! El pare, murind,
L'a lămpel lumină,
Dar ochiu-l s'aprinde, laINGER privind,
Și pieptu-l suspină.

El mina-l întinde c'un zîmbet duios,
Cu-o slabă mișcare,
Și glasu-l de moarte, adînc, mîngios
Îi zice 'n ostare :

O, sîntă drăgălașă ! ai avut cuvînt a-mî zice
Că pe lume nu-l nimica mai dorit ¹ și mai serice

Decît sînta legătură, decît sînta înfrățire
Ce unește-amorul gingaș cu a patriei iubire !

Lasă lacrimile tale ca un limpede izvor
Să renvie-a mea putere în momentul cînd e-
[mor,

Ca să pot a-ți spune încă, în accente omenesti,
Cît de mult tu ești iubită, cît de mult știți să
[iubești !

O simțire-atît de 'nnaltă, precum e a ta sim-
[țire,
ÎntreINGER și 'ntre oameni șterge orice ose-
[bire.

¹ Schimbat : sublim.

Ea-mi însuflă 'n oara morții dor aprins de
[nouă viață,
Să te văd încoronată de Italia măreată !

O, Lucie, o, Madonă coborită pe pământ :
Nobile sfinți ca tine rare-aū fost și rare snt ;

Dar un suflet patriotic ca să știe-a se jertfi
Precum știe al tău suflet, nici nu este, nici
[va fi !

Îți aduci aminte, spune, de Florența, de o
[noapte,
De o dulce serenadă, de-ale noastre blânde
[șoapte ?

Ah ! imi pare c'aud încă prețioasele-ți cuvinte,
Jălind patria 'n sclăvie ! Spune-mi, îți aduci
[aminte ?

Nu, nu plinge. O ! nu zice că 'n mormânt tu
[m'ai împins.
Căci în inima mea jună focul sfânt tu l-ai a-
[prins ;

Tu m'ai pus pe mîndra cale de-a mă face cu
[onor
Demn de patria-mi iubită, demn de scumpul
[ei' amor !

¹ Schimbat : tău.

Stă!, ascultă! țara 'ntreagă cînt' un vers de
[libertate!

Ah! o vie fericire mă cuprinde, mă străbate:

Vin' să 'ngenunchem, să zicem, într'o veșnică
[uniro

De credință, de sperare, de amor și de gîndire:

«O! cerească Providență! sfarmă cruda tiranie
«Ce Venetiei regine pune lanțuri de robie,

«Și din Alpi cu frunte 'nnaltă până 'n Mare-
[Adriatică

«Dă putere țerii mele, care astăzi se ridică!».

Pe patul durerii, oșteanul, căzînd,
Muri cu-o zimbire:

Trista lui iubită rămase gemînd,
Fără de simțire.

A doua zi-o cruce plecată de vînt
Albă în cîmpie:

Supt ea două trupuri zăcea în mormînt
Pentru veșnicie!...

Italia-l mumă: de ai săi copii
Își aduce-aminte:

Ea a 'ntins covoare țesute 'n flori vii
Pe-a' lor osăminte!

Milano, 1859.

XLIII.

LA POETII ROMINI

PE ALBUMUL PRINCESEI A. GHICA ¹

Precum în vară dulcii păsărele
S'adun' ² voios,
Și pe un arbor cuprins de ele
Cântă frumos ;

Veniți aice cu-a' voastre lire,
Vol. ce aveți
Pe frunte raze de nemurire,
O, junii poeți !

Vol, cari 'n focul ce vă străbate
Visați cu dor
Glorii, plăcere și libertate
Și dulce-amor ;

Veniți s'aduceți o închinare
De nobili fii
Celor ce țerii au dat salvare
În vijelii.

¹ D-na Alexandrina Ion Ghica. — (N. E.).

² Schimbat : Sosesc.

Cîntați trecutul; ce se mîndrește
De-al său eroi,
Și-a căruî rază se răspîndește
Lin peste noi.

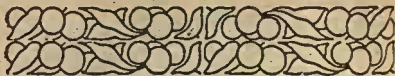
Cîntați Unirea, fala străbună,
Cu glas sonor,
Căci poezia adînc răsună
Între popor!

Cîntați, căci lumea trece, dispăre,
Visele pier,
Îns' a juniei dalbă cîntare
Zboară la cer,

Și-acolo merge de se unește
Cu sfîntul cor
Ce în lumină cîntă, slăvește
Pe Creator...

Cînd mîna morții rece s'apasă
Pe-al vieții fir,
Dulce-î cîntarea ce 'n inimă lasă
Un suvenir!

București, 1860.

XLIV.

LACUL DE COMO

PE ALBUMUL PRINCESEI C. CONACHI-
VOGORIDI ¹

SONET.

În lacul de Como e unda senină
Ca cerul albastru ivit printre nori:
În juru-l se 'ntinde un raiu de grădină,
Ce varsă pe maluri buchete de flori.

Frumoasele *ville*, zimbind în lumină,
Se 'nșiră supt dealuri ca scumpe comori,
Și 'n umbra de arbori, ce 'n apă se 'nelină,
Trec barce ușoare, cu junii călători.

Pe mal o copilă se primblă 'n răcoare.
Un flutur de aur s'alintă la soare
Și cat' a se pune pe albul ei sin.

O lac! o minune! Ferice, ferice
De cine-și închide aripile-aice,
Ca fluturul vesel pe floarea de crin!

¹ Soția Caimacamului Moldovei și slica poetului Conachi. — (N. E.).

XLV.

ROMANȚĂ

PE ALBUMUL D-NEI M. D.

Draga mea, a noastră viață
E ca pomul cu verdeață
Ce dă umbră, ce dă flori
Tinerilor călători.

Draga mea, amoru 'n viață
E ca dulcea cîntăreață
Ce se 'ngîină cu-al ei dor
Sus, în pomul roditor.

Draga mea, amor și viață
Sînt a iernii rece ghiată :
Omul merge la mormînt
Pomul cade pe pămînt.

Dar, cît îi rămîne viață,
Tot suspină cu dulceață :
Suvénirul scump în om,
Păsărica dulce 'n pom.

XLVI:

CRINUL

PE ALBUMUL D-REI CÎMPINEANU

Pe cînd steaua se ogîndă
În izvorul tălnuit,
Crinul merge de colîndă
Cîmpul verde și 'nflorit,

Și în cupa lui adună
Lacrimile¹ de pe flori,
Ce cu razele din lună
Se sărut' ca² dulcii surori.

Iar, cînd soarele s'aprînde
Pe al cerului altar,
Crinul vesel îl întinde
Cupa-l de mărgăritar.

Astfel tu, copilă dalbă,
Cînd în lume te ivești,

¹ Schimbat : Lacrimi albe.

² Schimbat : se sărută.

Culegi roua dulce, albă,
De pe crini sufletesti ;

Si, cind cerul in lumina
Te desteapta de spre zori,
A ta inimă-î inchina
Fecioreștile-î¹ comori !

București, 1860.

*

¹ Schimbat : virginalele-î.

XLVII.

HRISTOS A ÎNVIAT

Hristos Mintuitorul din morți a înviat,
Și fruntea-l ca un soare,
Lucind peste popoare,
Fiori de nemurire în lume-a 'mprăștiat.

Hristos, Zeul Credinței, ieșit-a din mormint :
Și-a sa reînviere
Ni-arată că nu pierе
Dreptatea și credința și Adevărul sfânt !

Hristos e viu ! Ca dînsul, o voi ce suferiți
În lanțuri de robie,
Curînd la viață vie
Din umbra trist' a morții veți fi cu toți-ieșiți !

Polonie strivită supt aprigul picior
Al tiraniei crude,
Curaj ! în cer s'aude
Un imn de reînviere, un glas prevestitor.

Curaj ! Deschizind astăzi a' veșniciei porți,
Mintuitorul vine,
Polonie, spre tine,
Să te ridice falnic cu din-ul dintre morți !

XLVIII.

ÎNȘIRĂ-TE-MĂRGĂRITE

LEGENDĂ

DEDICATĂ D-NEI ZOE CANTACUZIN.

Trei copile de 'mpărat
Stău într'un măreț palat,
Înșirînd la scumpo salbo
De mărgăritare albe.

Iar o pasăre măiastră
Vine vesel pe fereastră

Și, bătînd din aripoare,

Zice, blînd cuvîntătoare :

— «Bine, bine v'am găsit.

«Dalbe flori din Răsărit !

— «Bine-ai venit de la raiu,

«Păsărea cu dulce grai !

— «Eû sosesc cu primăvara

«Ca să mă întorn cu vara :

«Și-acum vin pe-al vostru plaiu,

«Aducînd luna lui Maiu,

«Luna cea de lăcrimioara

«Și de doruri iubitoare,
«Și o dalbă de poveste
«Cum n'a fost și nu mai este!
— «Păsărică, spune, spune
«Cea poveste de minune,
«Că ți-om face noi trei salbe
«De mărgăritare albe.»

I.

Înșiră-te-mărgărite
Pe lungi sire aurite,
Ca o horă luminoasă,
Ca povestea mea duiosă!

Fost-a, fost în lume-odată
Mindruliță, dulce fată,
Și la chip fermecătoare,
De puteai căta la soare,
Iar la ochisorii sei
Și la față-i nu putei!
Florile îi ziceau: floare,
Stelele: stea lucitoare,
Încit veșnic flori și stele
Se certați noaptea 'ntre ele!

Iată 'n fapt de dimineață,
Că pe câmpul de verdeață
Copilița, cu-alte două,
Se primbla, torcând, prin rouă.
Una zice: «Am visat
«De-un fecior de împărat!

«Dacă ar fi acum să vie
«Să m'aleagă de soție,
«I-aș aduce eu un dar
«Un șoiman de armăsar
«Care zboară, care sare
«Peste munți și peste Mare
«Și încunjură pământul
«Mai ușor chiar decât vântul!».

Alta zice: «Surioare!

«Ești i-aș țese 'n foc de soare

«O cămeșe 'n zece ite

«Cu descătateci prin' altite,

«Ca să-l fie de noroc

«Și să-l aperi de foc

«Și de patimi suflatești

«Și de bolile trupesti!».

Iar frumoasa copilă

Zice astfel din gurită:

— «Ești i-aș face doi feciori,

«Doi de gemeni frățiori

«Cu cositele-aurite

«Și cu fețele 'nflorite:

«De n'ar fi altul ca ei

«Drăgălași și frumusei,

«Căci ar fi strălucitori

«Ca doi ochi veselitori!»

— «De mi' face-așa copil,

«Tu mireasa mea să fii!»

(Zice-atunce mîndrul Craiului

Ce vină pe verde plaiul.)

«Tu să fii a mea mireasă,

«A mea dulce 'mpărăteasă !
«Tu, minune 'ncintătoare
«Care ești ruptă din soare !»
Copilița 'n fericire
Stă pătrunsă de uimire :
Ochiul gales i se 'nchid,
Degetele-î se deschid,
Fusu-î pică, firu-și pierde,
Și ea cade 'n iarbă verde.
Iară Craiul tinerel
O ia 'n brațe ușurel,
Și cu gingașul odor
S'aruncă pe¹ cal ușor :
Calul falnic se 'ncordează,
Sare, zboară și nechează ;
El nechezul n'a sfârșit,
La palat c'a și sosit !

Șapte zile-abia trecea,
Mare nuntă se făcea,
Cu nuntași nenumărați,
Cum se cade la 'mpărați, —
De-a mers vestea 'n depărtări,
Peste nouă țeri și Mări !
Fost-aū față Crai vestiți
Cu coroane 'mpodobiti
Și vestite 'mpărătese
Tot frumoase și alese ;
Fot-aū încă la serbare
Oaspeți mari de spăimintare,

¹ Schimbat : Saltă pe-al său.

Urleşî cu negre semne,
Sfarmă-Piatră, Strimbă-Lemne,
Zmei cu ochii sîngeroşi
Şi vitejii Feţi-frumoşi!

Dar, din toţi nuntaşii, cine
Răspîndea mai vii lumine?
Dulce-a Craiului mireasă,
Tinăra împărăteasă,
Care ochii fermeca
De zîmbia saŭ de juca.
Blîndul zîmbet al copilei
Lumină ca faptul zilei,
Şi-al ei joc părea un zbor
Chiar de¹ flutur sprinteior.
Fost-am încă şi eŭ faţă
La cea nuntă mult măreată,
Şi de-atunci tot mă gîndesc
C'am visat un vis ceresc!

II.

Înşiră-te mărgărite
Pe lungi fire aurite,
Precum şirul din poveste:
Că 'nnainte mult mai este!

Trecu luna, trecu două,
Trecu cinci, trecură nouă.
Doamna născu doi feciori,
Doi de gemeni frăţiori,

¹ Schimbat: De alb.

Cu coșite poleite
Și cu fețe înflorite,
De păreau strălucitori
Ca doi ochi veselitori !...

Aleli mindre surioare !
Puteți voi a-mi spune oare
Ce-I mai bun în astă viață
Ca iubirea cu dulceață ?
Ce-I mai sfânt și mai alin
Ca mama cu prunc la sin ?
Ce-I mai drag și mai plăcut
Ca pruncuțul nou născut ?

Muma, Doamnă fericită,
De ¹ doi prunci împodobită,
Îi ținea duios la stă
Ca doi fluturi pe un crin,
Și din pletele-I gingașe ²
Li făcea lor dulce fașe ³,
Și, pe brațe-I, ca să-I culce,
Li făcea un leagăn dulce :
Ea-I privia și zi și noapte.
Li vorbea ⁴ cu blânde șoapte.
Și, privindu-I, se uimea !...
Ea-I trezia și-I adormia,
I-adormia tot în cîntări
Și-I trezia în sărutări.

Cînd era pe adormire,
Li cînta cu 'nduioșire : —

¹ Schimbat : cu.

² Schimbat : cu soare.

³ Schimbat : învelitoare.

⁴ Schimbat : grăia.

«Nani, nani, copilași,
«Dragii mamei feciorași !
«Că mama ¹ v'a legăna,
«Cu viers dulce v'a 'ngina,
«Și-a ruga pe Dumnezeu
«Să vă primble 'n raiul său,
«Să vedeți, unicil miel,
«Ceruri plini de curcubel,
«Ploi de raze și de stele
«Pe câmpii de viorele.
«Și-oiu ruga Domnul ceresc
«Să ajungeți, cum doresc,
«Viteji mari și Feți-frumoși,
«Doi luceferi măgiișoi :
«Lumea să vă îndrăgească,
«Dușmanii să se 'ngrozească.
«S'aveți parte și renume,
«Să vă meargă vestea'n lume!».

Cînd era iar pe trezie,
Li cînta în veselie :
«Sculați, sculați, fetiți miel,
 «Floricele dalbe !
«C'au venit doi îngerei
 «În veșminte albe,
«Îngerei colindători,
 «Floricele dalbe,
«Noaptea pe la cîntători
 «Cînd zorile-s albe,
«Și v'aduc pe aripioare,
 «Floricele dalbe,

¹ Schimbat : Mama că.

«Rouă sfântă 'nvietoare,
«și cunune albe!»¹

Alei! mîndre surioare!
Nici că se afla supt soare
Fericire mai deplină,
Viață dulce mai senină!
Dar în lume ades' trece
Vînt de moarte, fior rece,
Și pe loc se vestejește
Tot ce 'n lume ni zîmbește!
Seninul se schimbă 'n nori,
Viața 'n noapte fără zori,
Veselia 'n aspre chinuri,
Și cîntările 'n suspinuri!

Iată că, 'ntr'o zi din Maiu,
Mers-a vestea chiar ² la raiu
De-acei mîndri ² frățiori,
A' pămîntului comori,
Și toți ingerii în zbor
Aū venit, ascunși de-un nor,
Ca să vadă dacă sînt
Frați de-ai lor pe-acest pămînt.
«Dulci-s, Doamne, la privire!
«Ca un vis de fericire!»
Abia zis-aū, și, pe loc,
Ca un fulger viu de foc,
Crunt deochiul aū ajuns
Pe copil și i-a străpuns!

¹ Schimbat : pîn' la raiu.

² Schimbat : gingași.

Copilașii plîng de chin,
Scot gurița de la sin,
Cată 'n ochii mamei lor,
Pleacă fruntea, cad, și mor!

Vai de codrul care-și pierde
Freamătul și frunza verde!
Vai de inima pustie
Ce-a rămas făr' de soție!
Dar amar, amar pe lume
De copiii fără mume,
Și de mumele cu dor
Care-și pierd copiii lor!

III.

Înșiră-te mărgărite
Pe lungi fire aurite,
Precum șirul de poveste. —
Că 'naintea mult mai este:

Pe copii 'mbrățișați,
Într'un leagăn alb culcați,
Trista mamă i-a îngropat
Lingă ea, lingă palat.
La fereasta din grădină,
Supt o tufă de sulcină,
Iar din leagănul de flori
Răsărit-au până 'n zori
Doi brazi gingași¹ de o samă,
Ca doi gemeni dintr'o² mamă,

¹ Schimbat : gemeni.

² Schimbat : Gingași ca un dor de.

Și-aū crescut, crescut-aū iară
De la zori și până 'n seară,
Păn' aū dat să se lovească
De fereasta 'mpărătească...

- «Frățioare, frățioare,
«Înlăuntru ce vezi oare ?
— «Văd pe mama !... Auzi, frate,
«Gemetele-i necurmato ?
— «Măiculita mea iubită,
«Cit de-amar e rătăcită !
— «Ochi-i sînt două izvoare,
«Tot de lacrimi arzătoare !
— «Ah ! privește cum ne cată
«Prin cea casă întristată !
— «Cum ne chiamă, cum ne plînge,
«Minile cum și le frînge !
— «Mamă, mamă, draga noastră,
«Iată-ne ici la fereastră :
«Vin' cu dulce sărutat
«Și cu dulce dezmierdat,
«Că de mult, amar de noi !
«Ni lipsești la amîndoi !»

Astfel brazil suspinaū
Și-a' lor crengi le clătinaū
Pe fereastă 'n sala mare...
Muma Doamnă viū tresare,
Vine-aleargă, stă, nu crede,
Vede brazil, și nu-l vede ;
Șterge iute ochii săi :

- «Dragii miel, draguții miel !
«Vof sînteti, inima-mi zice,

«C'ați venit voi iar aice
«Ling'al mamei dulce sin
«Ce hrănește-amar suspin¹ !
«Scumpii mamei frumusei,
«Copilași, iubiții miei,
«Frig v'a fost în cel pământ, —
«Pedepsi-l-ar Domnul sfânt !
«Și-acum nu mai cată nime
«De a voastră frăgezime,
«Nici vă leagănă 'n cîntări.
«Nici v'adoarme 'n sărutări !
— «Taci, măicuță cu durere,
«Că-ți aducem mîngîiere :
«Nu jăli a noastră soartă,
«Că de grijă Cerul² poartă,
«Și la morți, și la cel viu,
«Și la flori, și la copii :
«Seara primăverii caldă
«Cu dulcii lacrimi ne scaldă,
«Vîntul ne adoarme-ușor
«Cu suspin răcoritor,
«Și steluta serii, mută,
«Cu dulcii³ raze ne sărută.»
— «Ce vorbiți de primăvară
«Și de stele și de sără ?
«Nu vedeți cumplitii nori
«Cum sosesc fulgerători ?
«N'auziți cerul cum tună

¹ Schimbat : Sfășiat de veșnic chin.

² Schimbat : Cerul blind de grijă.

³ Schimbat : Cu-a' ei.

«Și pământul cum răsună ?
«Vântul suflă și vă 'ndoale.
«Pe voi cade rece ploaie...
«Dragii miei, gingășii miei !
«Cum să-î apăr eu pe ei ?...»

Biata mumă n'a sfârșit,
Cerul brazil a trăsniț
Și supt ochii săi pe loc
I-a aprins în mare foc !
La pământ brazil cădea
Cu lung gemăt el ardea
Și spre Doamna ce-î vedea
Crengile și le 'ntindea.
Biata mumă despletită,
Spăimântată, rătăcită,
Pe fereastă se pleca,
Vrînd în foc a s'arunca ;
Dar de-odată ochii sei
Aū zărit două scintel
Printre flăcări strălucind,
În văzduh voios ¹ sărînd,
Cătră stele tot suînd,
Și-amîndouă printre ele
Prefăcîndu-se în stele.

Fata ei l'acea privire
Străluci de fericire,
Cum s'aprinde alba lună
Dup'o aprigă furtună,
Și cu grabă, 'n veselie

¹ Schimbat : ușor.

Ieșind ¹ noaptea pe cîmpie,
Ea se duse aiurind,
Cu ochii ² la cer privind,
Cum se duce neoprit
Dorul cel nemărgenit !

IV.

Înșiră-te-mărgărite
Pe lungi fire aurite,
Ca diuioasa mea poveste, —
Că 'nnainte mult ³ nu ³ este !

Pe cea vale de mohor,
Ling'un limpede izvor,
Muma Doamnă stă culcată
Și cu dragoste tot cată
Cînd la cerul înstelat,
Unde doru-î a zburat,
Cînd pe fața apei line,
Unde-a' cerului lumino
Se prevăd, se oglindează
Și în taină scînteiază.
Biata mămă 'ncet suspină
Și e' o floare de sulcină
Ea dezmiardă 'ncetișor
Fața micului izvor ;
Și-apoi ⁴ stă, și tot privește,

¹ Schimbat : lese.

² Schimbat : Tot pe sus.

³ Schimbat : mult mai.

⁴ Schimbat : Apoi.

Apa cînd se limpezește :
Care stele mai întei
Aū să iasă 'n fața ei ?

Umbra nopții de pe vale
Se pătrunde de-a ¹ ei jale
Și ascultă în tăcere
Șoapta-l plină de durere:
Căci ea ² stelele descîntă
Și, plîngînd, astfel ea ³ cîntă :

«Cîte stele sînt pe cer,
«Păn' la ⁴ ziuă toate pier,
«Numai două-s stătătoare
«Până 'n răsărit de soare,
«Și îngîmă dorul mieu...
«Cobori-le-ar Dumnezeu !

«Stelișoare, blînde stele,
«Ochișorii inimii mele !
«Pe pămînt voi v'ați închis
«Și în ceruri v'ați deschis,
«Să priviți la dorul mieu...
«Cobori-v'ar Dumnezeu !

«Bine v'a și vouă, bine,
«În cel raiu cu vii lumine,
«Dar nici raiul nu e lin
«Ca al mamei dulce sin !

¹ Fusese : cu-a.

² Schimbat : Muma.

³ Schimbăt : tot astfel.

⁴ Schimbat : Până 'n.

«Ah ! copil, la sînul mieu
«Coborî-v'ar Dumnezeu !»

O ! minune, sus în cer
Două stele iată pier,
Și cu zborul de săgeată
Prin văzduh, iată-le, iată.
Că vin iute și voioase ¹,
Lăsînd urme argintoase ²,
Pân' ce cad lingă izvor
Într'un lung întins ³ ogor,
Și se fac din două stele
Două mărgăritărele...

Cine 'n lume, cine poate
Mărire să le înnoate,
Codrii vechi să mi-l pătrunză
Ca să numere-a' lor frunză ?
Cine poate-avea aflare
Cîte valuri sînt pe Mare,
Cîte raze sînt în soare,
Cît mirôs ⁴ e într'o floare ?
Numai dorul mamei poate
Să pătrundă 'n lume toate,
Ca să aște mîngiere
La cumplita sa durere !

Astfel Doamna, ca 'ntr'un riu.
Întră 'n lanul cel de grîu,

¹ Schimbat : spre cîmpie.

² Schimbat : urmă argintie.

³ Schimbât : mînos.

⁴ Schimbat : parfum.

Și tot câtă nencetat
Stelele care-aũ picat :
Spic de spic ea îl culege,
Griu 'n palme îl alege,
Și-l sărută și-l dezmiardă,
Copilașii să nu-și piardă !
Zi de vară până 'n seară
Ea din lan nu iese-afară,
Spicuieste, spicuieste,
De odihnă nici gindește !
Iar, când lanul s'a sfârșit,
Iată, Doamne, c'a găsit
Într'un spic frumos și mare
Două mici mărgăritare !

Și de-atunci muma duioasă
În răpirea-I drăgăstoasă
Tot înșiră, visătoare,
Prețioasele-I odoare,
Și la sinu-I tot le stringe,
Apoi ride, apoi plînge,
Le deșiră când și când,
Și le 'nșiră iar cîntînd :

«Înșiră-te, mărgărite,
«Pe lungi fire aurite,
«Precum lacrimile mele
«Se înșir' curgînd la ¹ stele !

«Înșiră-te, mărgărite,
«Pe lungi fire aurite.

¹ Schimbat : Pe lungi raze de la.

«Ca și anul miei de jale -
«Pe-a durerii tristă cale !

«Înșiră-te, mărgărite,
«Pe lungi fire aurite,
«Pân'ce dorul bietei mume
«Va 'ncea de-a plînge 'n lume !».

Mircești.

ADAUSE.

I.

LOGOGRIF

În inimă fragezi, găsește plăcere
S'ațiț văpaie, nădejdi, durere :
Cine mă simte, ades' suspină,
Și lumea 'ntreagă mie se'nchină.

De me'î întoarce, mă fac îndată
Oraș ce slava iubia odată,
Și-al cărui mindru, puternic nume
Ca tunet groznic răsuna 'n lume.

Prefă-mă iară, și, pentru tine,
Eă mă voiă naște, ca ceresc bine,
În orice floare din a ta cale
Și pe gurița iubitei tale.

(Iscălit .*. In *Propășirea*, p. 192.)

(Dezlegarea : Amor, Roma, Arom.)

II.

* * *

Ce soartă nemiloasă
E soarta ce m'apasă !
Ades', în deznădejde, eă stau și mă gîndesc :
Dup' orice mulțămire
Năcazurî și mlănire
Ca o răsplată crudă asupra-mî năvălesc.

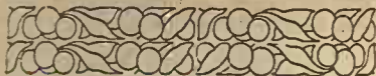
La orice pas în viață
Simțirea-mî se înghiață
Și de dezgustul lumii amar mă simt cuprins :
Plăcerea tineretel
Și farmecul frumsetel
Îmi par nimic, căci focul din inimă-mî s'a stins.

Slava-mî zimbi odată,
Și 'n calea-I luminată
O tainică nădejde de suflet mă trăgea :
Vroiam atunci în lume
Să dobîndesc un nume :
Eram copil, și lumea atunci încă-mî zimbia.

Că soimul, tinăr încă,
Ce saltă de pe stîncă,
Și, vrînd la cer să zboare, jos pică, sfărîmat,
Așa trista-mî junie
Și-a mea nădejde vie
Din visul lor de aur în pulbere-aŭ picat :

Acum s'aŭ trecut toate,
Acum nimic nu poate
Răsuneț să mai nască în pieptu-mî obosit :
Acum slavă, iubire
Le văd ca nălucire,
Ca umbră ce 'n pustiuri de mult m'a părăsit.

(Din *Povestea unui galbăn*;
Propășirea, pp. 317-8.)

III-IV.

DIN POESHILE FRANCESE ALE LUI
ALECSANDRI.

A Mr. DE LAMARTINE

PAR UN JEUNE MOLDAVE

Grain de sable emporté par le torrent du
[monde,
Je roule au gré de mon destin,
Et, sans sonder la nuit en erreurs trop féconde,
Je ne veux point savoir mon principe et ma fin.
Qu'importe à mon bonheur, fragile créature,
De connaître le germe où mon être est conçu ;
Celui qui du chaos a tiré la nature,
N'est-il pas l'inconnu ?...

Téméraire mortel, sur ma faible nacelle,
Dans le sombre océan des mystères profonds
Si j'osais m'engager..., de la nuit éternelle
Pourrais-je découvrir les abîmes sans fonds ?

Voile mystérieux, inabordable échelle,
Dont Dieu seul peut fouler les gradins téné-
[breux !

Voudrais-je, déflant le monarque des cieux,
Pénétrer les secrets de sa gloire immortelle ?...

L'insecte vil qui dessèche une fleur
Peut-il faire écrouler la vaste pyramide ?

L'aigle, amant de l'horreur,

Sous l'instinct qui le guide,

S'élance dans les airs

Au milieu des éclairs ;

Mais soudain, ébloui par les feux de l'orage,
Il sent fléchir son aile... et tombe sur la plage.

Ainsi notre âme, aveugle en sa crédulité,
S'épuise en vains efforts au livre des mystères,
Et, se lassant enfin de ses folles chimères,
Retombe en son obscurité.

Bannissons, bannissons cette aride espérance ;
Mais de l'être par qui tout doit naître et
[mourir

Et qui voit le passé, le présent, l'avenir,
Implorons la justice, et chantons la puissance.

Que la foi de nos coeurs vers son éternité
Monte ainsi que les flots de l'encensoir qui
[tremble;

Soleil, peuples, nature, entonnons tous en-
[semble

Un hymne à son immensité !

Tout proclame son nom, le ciel, la terre et
[l'onde !

Il a fait le soleil pour éclairer le monde,

La fleur pour embaumer, l'oiseau pour ea-
[chanter
Et nous pour l'adorer, et toi pour le chanter !

Illustre voyageur, voilà la destinée !
Laisse aux faibles mortels la misère et les
[pleurs...
Par le souffle du nord si la fleur est fanée,
Le chêne montagnard se rit de ses fureurs....

Pour moi, qui suis à peine au printemps de ma
[vie,
Quand le malheur viendra me soumettre à sa
[loi,
Les yeux levés au ciel et le cœur plein de foi
Je bénirai de Dieu la puissance infinie.

Car je sais que là-haut il est un tribunal,
Où la vertu rayonne, où l'on punit le mal ;
Je sais que l'Éternel au vice, à l'innocence
Réserve, après la mort, leur juste récompense.

Ah, si les doux objets de mon plus tendre
[amour
Loin de mon cœur souffrant s'en allaient sans
[retour,
Quels horribles tourments..... Mais que dis-je...
[ô faiblesse !
Dieu peut-il m'arracher mon unique tendresse ?
Dieu voudrait-il me ravir à jamais
De mes affections les précieux objets ?...

Non..., je sens dans mon âme un rayon d'es-
[pérance :

Celui dont la bonté surpasse la puissance,

Aura pitié de nos regrets amers

Et nous rendra tous ceux qui nous sont chers:

L'ami qu'on a conduit tristement à la tombe,

Nous attend dans le ciel pour nous tendre la

[main,

Et l'enfant qu'on a vu, pareil au fruit qui

[tombe

De la branche agitée au souffle du matin,

Se détacher, hélas, des lèvres de sa mère,

Et retourner flétri dans le sein de la terre, —

Au chant des séraphins, dans un riant berceau,

Il dort en attendant les baisers de son père.

Et, lorsque vers le ciel, à travers le tombeau,

Pour prendre notre vol, nous ouvrirons nos

[ailes,

Amour, tendre amitié, caresses maternelles

Nous retrouverons tout aux plages éternelles.—

Et toi, chantre mélodieux,

En pressant dans tes bras ta fille et ton Elvire,

Et sentant dans ton âme un céleste délire,

Tu courras prosterner ton front majestueux

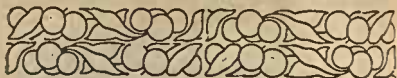
Devant le trône du mystère.

Alors la voix de l'Éternel

Te dira : « Toi, qui fus mon barde sur la terre,

Mêle tes saints concerts aux saints concerts

[du Ciel !

CĂTRE D. DE LAMARTINE

ODA UNUI TINĂR MOLDOVEAN

(Traducere ; de Asachi.)

Precum firul de arină, de al lumii riă mfnat,
Sint purtat de a mea soartă,
Și, cercind al nopții cursul cel de visuri la-
[grecat,
Nu doresc a ști de unde și'ncotro fatul¹ mă
[poartă.
Ce ajută fericire pentr'o lincedă făptură
De-a cunoaște elementul dintru care s'a făcut :
Oare cel ce din nimică plăsmuit-a pe Natură,
Nu-l și el nepriceput ?

Într'o luntre zdruncinată, eū, impins de sumeție,
Peste-Oceanul fără margini-a pluti de-aș cu-
[teza,
Fundul volburii adînce, peste-[a] apelor cîmpie,
Ori putere-aș măsură ?

¹ Fatul, decretul soartei de unde se trage fatal hotărîre ce nu se poate schimba. —
(N. A.).

Hobote misterioase, scară'n vecl' neapropiată,
Ale cării numai Zeul poate treptele sui,
Oare cine va pătrunde o lucrare-atit secretă
A Monarhului puternic, ce nu-l pot Inchipui?

O insectă care roade pe a primăverii floare,
Piramida uriașă ca să darme ar putea?
Precum vulturul ce zboară să s'apropie de
[soare,
Spăimintat de fulgerare, care aierul despică,
Simte ârîpa muiată și-obosit pe țermuri pică,—

Așa mintea, vînturată de ideile deșarte,
Nū 'ncetează ca să cerce a misteriiilor carte,
Dar, în urmă, obosită de adîncul nențeles,
Întru întunerec cade, de-unde ea a fost purces.

S'aruncăm deșertăciunea din a' vieții noastre
[câl,
Și a Proniei, prin care toate nasc, trăiesc și
[mor,
Ce, cum în trecut și'n față, vede pe cel viitor,
Al ei dreptul noi să cerem, să cîntăm puterea ei.

Naltă-se credința noastră către-a cerului tărie,
Cu'a mirezmei tămliere, ce s'aprinde peste-
[altar :

Stelelor, popoare-a' lumii, să cîntăm în armonie
Pe Acel ce-l fără margini în putere și în har !

Cerul, apele, pămîntul, toate laud' al lui nume :
El urzit-a pe luceafăr ca să lumineze 'n lume,

Floarea ca să-l parfumeze, pasărea de a-l ură,
Noi să-l adorăm,—pre tine, s'aibă cine a-l cînta!

Călătorule mărețe, astfel este a ta soarte :
Altor plinsul și su-pinul cu miseria li lasă...,
Vîntul aspru 'n timp de vară cînd aduce florii
[moarte,
Unul arbore de munte de furtunile [-I] nu-I
[pasă...

Iară eū, ce 'n primăvară văd abia a mea sîntă,
Cînd veni-va nefericea ¹ să m'apese pe pămînt,
Ridicînd spre ceruri ochii cu un cuget de cre-
[dintă,
Cuvînta-voiu și-atunci bine al lui nume nalt și
[sfînt.

Căci eū știu că 'n cer domnește-[al] judecătii
[tribunal,
Unde răul se defaimă și se laudă cel moral :
Știu că Domnul cumpănește fleșcare-a noastră
[faptă,
Și 'mpărțește după moarte răsplătirea cea mai
[dreaptă.

Dac' obiectele dorinței, ce-mi insuflă duioșie,
De la mine dinioare ar vrea soarta a răpi,
O durere prea cumplită—dar ce zic ? fără urgie
Oare poate un părinte două inimii despărți ?

¹ Neferice, nefericirea. — (N. A.).

Nu.... căci simt senină 'n mine a nădejzii
[dulce pază,
Cel a cărui bunătate pe putere covârșează,
De-umilite rugă și lacrimi niciodată s'a 'ndura,
Și pe-a' inimii odoare în viață va păstra.

Companionul ce petrecem cu 'ntristare la mor-
[mint,
Ne așteaptă 'n cer, de unde a sa mină ni în-
[tinde,
Pruncul carele, ca pômul necopt, cade pe pă-
[mint,
'Tunci cînd ramul de Borșas cu furtună se cu-
[prinde,
Chiar asemenea și fiul rupt din sîn și-a maicei
[mină,
Inundat de-ale ei lacrimi se coboară în țărîină,
Unde 'n lumea fericirii, într'un legănaș de
[flori,
Dormitează și așteaptă pe-un părinte iubitoriū,
Dup'o viață virtuoasă către cer cînd dîneoare,
Prin a' stelelor noianuri vom întinde aripioare,
Acolò cu duioșie, cu credință și pe-Amòr
Le-om afla-le întrunite într'un traiū nemuritor !

Cîntărețule al Gallei ! cu-arfa ta armonioasă
Cînd vei strînge 'n cer în brațe și pe sîca
[cea duioasă,
Și în èxtasul credinței vei pleca măreța frunte,
Cînsă de cununii 'nverzite și de coamele că-
[runte,

Veî s'auzi decretul veşnic al cerescului părinte
Ce însuflă nemurire, armonioasele cuvinte :
«Tu carele 'n lume fost-ai al mieu Bardul¹ pá-
[mîntesc,
Să uneşti a ta cîntare către viersul cel ceresc!».

*

¹ Bard : așa se numia la Galli preotul și poetul. — (N. A.).

LE COSAQUE

J'aime à voir le Cosaque, avec sa barbe rousse,
Quand, près des bords du Pruth, sur un beau
[coursier noir,
Il passe vers le soir,

Hardi, sifflant dans l'air, et ferme à la secousse
De son fougueux coursier, qui fuit en hennis-
[sant,
Poursuivi par le vent,

J'aime à le voir ainsi seul, dans la plaine im-
[mense,
Qui, se perdant au loin à l'horizon brumeux,
Semble s'unir aux cieux ;

Fuyant, fuyant toujours, avec sa longue lance,
Dont l'ombre prolongée ondule et rase l'eau,
Comme un rapide oiseau,

J'aime à voir ce vautour enivré de carnage
S'élançant dans l'espace, et chercher son butin,
Le trépas à la main.

Dans la plaine déserte à son bruyant passage
Le loup tremble d'effroi, puis s'élançe après lui
Hurlant toute la nuit.

Oui, j'aime le Cosaque avec sa barbe rousse,
Avec son knout, sa lance, avec ses petits yeux
Et son coursier fougueux.

Mais je l'aime surtout, quand, rêveur, sur la
[mousse
Il chante aux bords du Pruth une chanson
[d'amour
Vers le déclin du jour.

II.

Veux-tu passer la rivière,
O toi! la Roumaine altière
Qui souris à l'autre bord;
Pour mon pays sois sans haine :
Douchinca, belle Roumaine
Viens présider à mon sort.

Une vieille en mon enfance
M'a prèdit de la vaillance,
Un nom au loin adoré;
Or, des amis de mon âge,
Moi, j'ai le plus de courage :
La vieille a dit, par Dieu, vrai!

Ma mère, un soir d'allègresse,
M'a prèdit pour ma jeunesse

Le coursier le plus ardent,
Or mon coursier, c'est mon âme :
Il fuit comme un trait de flamme
Et rit des ailes du vent.

Mon père, un jour de victoire,
M'a prédit pour prix de gloire
Un sabre au pommeau doré :
Or je jure par Saint George.
Par ta jeune et blanche gorge,
Le sabre d'or, je l'aurai !

O toi, la Roumaine altière,
Qui regardes la rivière
Et souris à ton miroir,
Près de toi, sur l'autre rive.
Écoute la voix plaintive
Du Cosaque au coursier noir.

La nuit m'a vu venir au monde
Sous un vieux chêne au bord du Don ;
Mon premier cri, redit par l'onde.
Au ciel fit voler un aiglon ;
Sur la cavale de mon père
Un sac de lin fut mon berceau...
Et maintenant comme un corbeau
Je chante à travers la bruyère.

Houra, mon brave ami, cours du soir au matin...
Je ne crains pas la mort, quand j'ai ma lance
[en main.

Il faut me voir quand je m'élançe
En guerre, à la voix du Hetman,
Avec mon bras, avec ma lance
Et mon coursier couverts de sang:
Je brise tout sur mon passage;
Semblable à ce tourbillon noir,
Il faut me voir, il faut me voir
Criant emporté par la rage.

Hourra, hourra, du sang, du sang jusqu'à de-
[main:
Ma lance de fureur a frêmi dans ma main.

Ne quittes pas la rivière,
O toi ! la Romaine altière
Qui souris à l'autre bord ;
Pour mon pays, sois sans haine
Douchinca, belle Roumaine,
Restes là jusqu'à ma mort.

Si tu voulais, cœur barbare,
Passer l'eau qui nous sépare
Pour te coucher sur mon bras,
A ta gorge sans égale
J'attacherais une opale
Dans un collier de ducats.

Je pendrais à ton oreille
Une perle sans pareille,
Si tu voulais passer l'eau,
Et, pour couvrir ton épaule,
L'hiver, à l'ours blanc du pôle
J'arracherais son manteau.

Oh ! pour moi, calme ta haine,
Car je veux te rendre reine
Au milieu de mes amis,
Et, pour fermer ta paupière,
Je veux chanter ma prière
Sur les airs de ton pays.

Oh ! si tu voulais, Roumaine,
Au loin dans la vaste plaine
Me suivre et fuir avec moi :
J'abandonnerais ma mère,
Ma lance et mon cri de guerre
Et mon beau coursier pour toi !...

III.

Oui, j'aime le Cosaque avec sa barbe rousse,
Avec son knout, sa lance, avec ses petits yeux
Et son coursier fougueux.

Mais je l'aime surtout, quand, rêveur, sur la
Il chante aux bords du Pruth une chanson
[mousse
[d'amour
Vers le déclin du jour.

CAZACUL

(Traducere de I. Poni.)

Eū iubesc să văd Cazacul cu o barbă roșcovană,
Călător pe un cal negru, iute, ager și ușor,
Lingă Prut, ce e'undă lină udă țara moldo-
[veană,
Cînd îl luminează încă soarele apuitor.

Îndrăznet, aierul s'umple de-a lui bravă șuie-
[rare,
Și la zdrunciul cel aspru stă sumeț și ne-
[clintit,
Pe-al său cal sireap și iute, ce, nechezînd, fuge,
[sare,
Ca săgeata discordată, de vînt numai urmărit.

Iubesc să-l văd astfel singur pe o netedă cîmpie.
Ce'n întinsă depărtare uniformă-l împrejur,
Și, în negura'nvălită, parc'a Mărilor Domnie
La vedere sămănează cu al cerului azur.

Fugînd fără încetare, lancea lungă'n spate-o
[ține,
A căreia umbră lungă samănă pe Prut plutînd,
Său ca pasărea 'nsetată cînd să beie apa vine,
Întru răpedele-l zborul luciul apei atingînd.

Iubesc să văd pe ostaşul Insetat de-amor, de
[singe,
Ochi albaştri supt sprincene de 'ndrăzneală
[scinteind,
Ce, ca vulturul cel ager, care pradă cînd atinge
Vietăţile vecine, de floare se cuprind.

În cîmpia cea deşertă, la trecerea-l zgomotoasă
Lupul tremură de frică tupilat şi murmurînd,
Dar s'aruncă după dînsul c'o pornire furioasă
Noaptea 'ntreagă alungîndu-l, clănţănind, des,
[şi urlînd.

Aşa, eî iubesc Cazacul cu-acea barbă roşcovană,
Cu al său cnut, cu-a sa lance de oţel scînteietor,
Cu-al săi ochi mici ca scînteia, ce străbat prin
[deasa geană,
Fugînd răpede cu calul ca un fulger zburător.

Dar îl iubesc mai mult încă, cînd, cuprins de
[duioşie.
Lîngă Prut pe muşchiu s'aşează către-al soare-
[lui sîntit,
Şi, plin de-amor, a' lui patimi le răsună pe
[cîmpie,
Unde îl repetează viersul cel Induioşit.

II.

«Mîdră fată de Romîncă, ce cu dulce căutătură
Te vezi în oglinda apei şi pe mine-al fermecat,
De pe malul tău ian cată, vezi a inimii arsură,
Auzi versul melancolic de-un Cazac innamorat.

M'am născut în umbra nopții, care lume' aco-
[perise,
Supt un vechiū stejar ce țermul Donului spu-
[mos umbria,
Cea d'intăiū a mea strigare, de-unda apelor re-
[zisă,
Face'n cer corbul să zboare, ce pe stînci adînc
[dormia.

În desagi de in țesute, pe spinarea unei iepe
Era leagănul în care muma mea m'a fost
[purtat,
Iar, acuma, cînt ca corbul «ura»; murgule, în-
[cepe:
Alergînd nu tem de moarte, lancea cînd am
[apucat.

Trebuie-a mă vedea încă cînd m'arunc eū în
[războaie,
La al Hatmanului strigăt, l'al lui glas detunător,
Cu-al mieū biciū, cu a mea lance, cu-al mieū
[cal ce de șiroaie
De sînge își învălește pasul său cel zburător.

Atunci darm în cale totul ca un nor plin de
[furtună,
Trebuie-a mă vede-atuncea, de minie turburat,
Strigînd, «ura, ura, sînge», păn' cînd ziua se
[răzbună:
Lancea mea, strîns înpumnată, nencetat s'a
[încruntat.

Ah ! numai părăsi riul, o tu, tinăra Romîncă,
Ce zîmbești pe alte țermuri, nu urî al mieu
[pămînt :

Dușinca, frumoasă sîică, stăi pe-aproape de-acea
[stîncă,
De-astă undă limpezită, pân' ce voiū intra'n
[mormînt.

Iar, de-I trece, suflet crude, riul care ne desparte
Și vei voi ca să razimî de-aste brațe al tău sin,
Pe grumaz făr' sămănare un briliant va ținea
[parte,
Aninat în sălbi de galbeni 'mpodobite cu rubin.

Voiū uni mărgăritare la cosița-ți unduioasă,
De-I voi să treci, drăguță, Prutul ce s'a lim-
[pezit :
Cu[-a] albiului urs piele din o climă friguroasă,
Trupu-ți gingaș toată iarna va să fie coperit.

Dacă poți ah ! domolește a ta ură pentru mine,
Căci voiū Doamnă a te face, și 'ntr'al miel a
[guverna,
Iar, ca geana-ți să apună peste-a ochilor lumine,
Eă pe viersul patriei tale a mea rugă voiū cînta.

Ah, de vreî, a mea Romîncă, acolo în depărtare
A mă însoți spre cîmpii cei întinși de Don, fu-
[gînd,
Părăsi-voiū pe-a mea maică, pe războinica-mi
[strigare
Lancea, calul, pentru tine, alungînd, despre-
[țîind.]

Aşa, eu iubesc Cazacul, cu-a sa barbă blondă,
[deasă
Cu-al său biciu, cu a sa lance și cu ochii săi
[cel mic,
Cu-al său cal carele 'n fugă în orizont se în-
[deasă;
Dară-l iubesc mai mult încă, când, cugetător
[pe-aice,
Pe verdeață se așează pe al soarelui sfințit
Și începe-a sa cîntare de-un amor neliniștit.

VARIANTE

DUPĂ ALTE EDIȚII, PRECUM ȘI DUPĂ
MANUSCRIPTUL ORIGINAL AL LUI ALEC-
SANDRI, PĂSTRAT LA ACADEMIA ROMÂNĂ.

DOINA.

Manuscriptul dă data : *Mircești*, 1842. Nu e,
astfel, din cele d'întăiū poeziale lui Alecsandri.
După *Doină* vine și acolo :

BABA-CLOANȚA.

SORA ȘI HOȚUL.

În ms. are no. XIV.

CRAIŪ-NOŪ.

În ms. are n-1 III. Data e acolo : *Mircești*,
1842.

Poesia a fost tipărită întâiū în *Albina româ-
nească*, din 16 Maiū 1843, p. 119.

Variante :

Strofa 3, v. 1 :

De cînd *pe lume...*

Strofa 4, v. 4:

În el de soare se ascundea.

Urmează :

Iar, cînd să smulgă flori în pădure,
Prin iarba udă iute zbură,
Fluturii veseli, ce căta' mure,
Pe lingă gene-i toți flutura'.

Și, cînd pe creștet ducea coștă

.....

Și sălta floarea pe sînul său.

Strofa 7, v. 2:

Ce se ridică vara 'n văzduh.

Strofa 10, v. 4:

Nenchizînd ochii până la zori.

Strofa 12 și urm. sună așa :

Craiū-Noū, Craiū iubit,
Cu suflet cernit

Sufletu-mî suspină,
Geme 'n tainic chin ;
N'am nicîo zi lină,
Nicîun minut lin.

Inima-mî jălește.

Strofa 18 :

Cu oglindă mică,
Ca să văd în ea
De sînt frumusică,
Noroc de-oiū avea,

Să mă lași ferice,
Fugind tu de-aice...

P. 28, strofa 1, v. 3-4:

Căci, cînd se 'ntoarse iar dimineata,
În cort se duse ea cu suspin.

Strofa 3, v. 1:

Și mult ea plînsese, mult îl boci.

Strofa 4, v. 2-3:

Rămase singur un mormînt nou
Și multă vreme cu glas de jale
S'auzi noaptea : »Craiu-Nou, Craiu-Nou».

Cu aceasta se și mîntuie bucata, fără ultima
strofă, ce apare 'ntăiu în *Propășirea*.

MAGHIARA.

În ms. (no. XVII) e nota preliminară :

«În munții Slatinei este un pîrău numit Ma-
ghiarnița. Numele lui se trage din întîmplarea
cuprinsă în această baladă.»

Strofa 1, v. 3-4 :

Inimioară de dor plină,
Coea 'n țeara cea vecină.

Strofa 2, v. 3-4 :

Mîndră-I iar cea inimioară,
Căci se bate ca o fiară.

Strofa 3, v. 4 :

Nici în umbră, la răcoare.

Strofa 4, v. 2:

Dar cuprinde-amar suspin.

V. 4:

Dar pe fața sa bălaie.

Ed. I:

Dar pe-a sa față bălaie.

Strofa 5, v. 5, ms.:

Maghiari nemeși, peste-o mie.

Strofa 7, v. 1, ms.:

De trei zile geme-acum.

Strofa 9, v. 3-5, ms.:

Ca și tine el suspină
Într'un beciu fără lumină,
Coea 'n țara cea vecină.

Strofa 10, v. 5.

Maghiari nemeși, peste mie.

Strofa 16, v. 1:

În merei codri pustii.

Strofa 17, v. 5:

În cer tunetul vuieste.

Strofa 18, v. 2:

Calul său, ce suflă greu.

Ibid., v. 5:

De vînt, tunete nu-î pasă.

Ed. 1-iū:

De-a lui viață nici că-î pasă.

Strofa ultimă, v. 5, ms. și ed. 1-iū:

Poart'al fetel dulce nume.

Ms. are data: 1844, Slatina.

ALTARUL MĂNĂSTIRII PUTNA.

E tipărită și în *Bucovina* din 1848-9, no. 42,
p. 261:

V. 7:

Căpitanî, hotnogi, cu ghioage și cu platoșe do
[fier.

V. 16:

Cu-a' lor lungi și negre plete se 'nfrățe le-o
[neagră în că.

V. 18:

Printr'a' fulgerului focuri, aū oprit v. 'ūru 'n
[zbor.

V. 24:

Așa zice Domnul Ștefan...

V. 28:

Departe, pe cîmp departe.

V. 29 :

Ura 'n ceruri se inualtă...

V. 32 :

Trece, piere ca o clipă...

Sfârșitul e ca în ediția definitivă.

ANDREIŪ POPA.

În ms. (no. IX) se cuprinde această notă lămuritoare cu privire la «Mihal mîndru'»: «Mihal Cozoni, moșul mieu, mort în războiul de la Drăgășani, în Țara-Românească, la anul 1821».

Iar la versul :

Ha! la horă de muieri

se dă deslușirea : «istoric».

Data e : «Tîrgul Ocnei, 1843».

GROAZĂ HOȚUL.

În ms. are no. X. Poartă data, vădit greșită, de : 1843.

URSIȚII.

În ms. are no, XVI.

STRIGOIL.

În ms. are no. XX, purtînd titlul *Crucea*.

părăsită. S'a tipărit întâiu în *Bucovina* pe 1848-9.

Strofa 1, v. 4-6; ms. și *Buc.* :

Vezi o cruce părăsită
Ce de vînturi e clătită,
E clătită nencetat ?

Strofa 3; ms. și *Buc.* :

Colo'n nopți întunecoase,
Mil de focuri¹ mincinoase
Se văd vesel fluturînd,
Și, prin ele, crunt de-odată²...

Strofa 4, v. 2; *Buc.* :

Fugi de cele căi pocite.

Strofa 5; *Buc.* :

Într'o noapte 'ntunecoasă
Dulce șoaptă amoroasă
Prin văzduh tainic zbura :
Două umbre staū în vale
Și ostînd amar cu jale.

Strofa 6, v. 1-2; *Buc.* :

Iar pe culme 'n depărtare
Se zăria mișcînd la zare.

Strofa 6, v. 4; ms. :

A' lui coam' erau zburlite.

¹ Ms. : flăcări.

² Ms. : Și prin ele de odată.

Strofa 6, v. 5; *Buc.* :

Și-ale lui negre copite.

Strofa 7, v. 5; *Buc.* :

Nu te duce, nu te duce.

Strofa 8, v. 6; *Buc.* :

În umbră s'aă infundat.

Strofa 9, v. 6; *ms.* :

Un cal alb cu-al lui stăpîn.

Strofa 10, v. 1-2 :

Vîntul suflă, vijliește,
Calul falnic se izbește.

Strofa 11, v. 3; *ms.* :

Pășind iute cătr'un mal.

Strofa 12, v. 6; *Buc.* :

Aă picat viteazul cal¹.

Strofa 12 lipsește în *Bucovina*.

CEASUL RĂU.

Variante ale ed. 1-iă (Paris; a doua e din 1863).

P. 55 din ediția noastră, strofa 2, v. din urmă :

Dragul tinerel.

P. 56, v. 1 :

Și se 'ntoarse 'n munte.

¹ *Ms.* : Aă picat stăpîn și cal.

STRUNGA.

În ms. (no. IV), are data : Mircești, 1812.

FĂT-LOGOFĂT.

În ms. are n-l VI. Strofa 1, v. 4 :

Stăi pe loc, te-oprește.

HORA.

În ms. (no. XI), notă la Piel-Nălucă : «Po-
rele de Țigan!».

ZBURĂTORUL.

Are în ms. (no. XVIII) data de 1811.

Se află și în *Bucovina* pe 1819, no. 6, p. 27.

P. 69, v. 2 :

De fetița mîndră, albă,

V. 5 :

Salbă scumpă de mărgele.

V. 7 și urm. :

Într'o dulce dezmierdare

Și de fiece mărgică,

.

Pe sîn, dragă-mi ești mușcată.

V. 12-3 :

În poiana 'ntunecată

Nu 'ntîlniși pe Zburătorul ?

V. 15 :

Şugula' blindele fete.

V. 20 :

Unul salbă 'n chinguliță.

TATARUL.

Are în ms. (no. VII) data de 1843.

CINEL-CINEL.

Are în ms. (no. V) data de 1843.

MINDRULIȚA DE LA MUNTE.

Are în ms. (no. VIII) data de 1843.

DORUL ROMINCEI.

Ms., no. XVIII. Are acolo ca motto :

Nani, nani, puile

(Cintecul mamelor).

Ms., strofa 1, v. 3 :

De mi-ar da un copilaș.

Strofa 3, v. 1-2 :

L-aș culca, l-aș dezmierda.

Dulei, mi l sărutări l-aș da.

Strofa 7 nu e în ms.

Strofa 8, v. 4; ed. 1-iū:

Cum n'a fost, nici n'a mai fi!

Strofa 9, v. 2:

Ici la sin, legănat dulce.

CÎNTECUL OSTAȘILOR CĂLĂREȚI.

În ms. (no. XII), data de 1843.

DORUL.

După ms.; v. 2:

Îngerel cu dulcef lumine.

V. 7:

Și prin vis, cu blinde șoapte.

Strofa 5, v. 1:

Dar, vai mie! timpul zboară.

P. 80, v. 5:

Dorul arde, vestejește

Inima ce tot jălește.

Brusa, Asia; 1846.

DOINA IUBIRII.

Ms., no. XXII, ca *Hora Ilencuței*.

Se adaug aceste două versuri:

Și se duc în pribegie
Ileucuțo, draga mea.

MĂRIOARA FLORIOARA.

Variante din ed. 1853.

Dedicația cuprinde numai inițialele.

P. 83, v. 5 :

 Multe păsări colo 'n zbor.

P. 85, v. 5 :

 Și din cale-l o opria'.

P. 85, v. 17 și urm. :

 Iea-ne, dragă surioară,
 Mărioară, Florioară,
 De ne pune 'n părul tău,
 Și ne-ascunde 'n sinul tău,
 Să-l ferim de deochiū rău :
 Părul tău să-l netezim,
 Sinul tău să-l răcorim.

P. 85, v. 25 :

 Lingă florl ea se culca.

P. 86, v. 1 :

 Și în cale-l se opria.

Versurile 5 și 6 nu sînt în ed. din Paris.

P. 87, v. 8 :

 Și în cale-l se opria.

Versurile 12 și 13 nu sînt în ed. din Paris.

P. 87, v. 21 :

O șoptă care-I șoptia.

P. 88, v. 24-5 :

Străinul încă s'opria
Și din gur' așa zicea :

P. 90, v. 1 :

Mintile i se ducea',
Inima-I se indulcea,
Iar străinul, ca și ea.

P. 92, v. 24 :

Iar luna, cît le vedea,

P. 93, v. 25 :

Încît nici nu ne-a zărit.

P. 94, v. 13-4 :

Razele-și împreună
Și 'n văzduh se legăna.

P. 95, v. 14 :

Părul să ți-l netezesc.

P. 95, v. 19 :

Și plîngea, și-apoi rîdea.

După v. 22 :

Ca un flutur flutura.
Ca o pasăre zbura,
Și cu glas duios cînta.

Cind de-odată ea tăcea,
În văzduh....

P. 96, v. 21 :

Și de-odată s'arăta.

P. 96, v. 24 :

Mititică, dălbioară.

P. 96, v. 26 :

Iar Zlota est o zăria.

P. 97, v. 16 :

Iar munții, cit o zăria'.

P. 97, după v. 25 :

Ca de vișor tremura',
Și-apoi nici că mai era.

P. 98, în loc de v. 27 :

Apoi iar o dezmierda
Și cu raze-o 'ncununa.

P. 99, v. 27 :

Dar de ce oare jălea.

P. 100, v. 22 :

Dalb luceafăr aurel,
Mititel și gingășel.

P. 101, după v. 6 :

Jalea prin văzduh zbură.
Lumea se înflora,
Iar Mărtoara tremura.

P. 101, v. 24 :

Iată-l, frate, iată-l vine.

P. 101, v. 30 :

Că l-am fost eū părăsit.

P. 102, v. 3 :

Iar norul pe sus vuia.

După v. 8 :

Vinturile vijlea',
Codrii vechi urla', gemea'.

V. 12-4 :

Cuprinzînd-o 'n braţul săū,
Cu Zina se depărta,
Sus, la munte, se 'ndrepta.

P. 103, v. 9-10 :

Şi-un glas dulce, jălitor,
Care cînt'ăşa cu dor.

P. 104, v. 5-6 :

Şi-mî aduce-adese ori
Dor aprins de la surori.

STELUŢA.

P. 107, strofa 3, v. 2.

Prin ceasul de urgie...

LĂCRIMIOARE.

P. 110, v. 3:

Astfel soarta *crud* răpește.

Se află și în *Bucovina* pe 1819, no. 2. p. 9.

8 MART.

În ed. 1-iū: «8 Mart 1815».

În ms. are numai două strofe.

V. 4-5:

Tu care 'n întunerec, ca vulturul rănit,
Zăceaî nenorocit.

V. 7:

Ca păsări trecătoare...

Data bucății e: Blînzî.

De la: Sînt ceasuri fericite, sînt tainice
[plăceri,

Începe în ms. o bucată deosebită, alcătuită
din versuri îmbinate două cîte două.

P. 111, v. 11:

Sînt ceasuri fericite...

P. 111, v. 15 și urm. :

Se 'nnaltă ca un vultur ce zboară 'n vîrf de
[munte,

Ființa-I se mărește, se face Dumnezeu ;
Atunci întreaga lume în față-I dezvelește

Minuni necunoscute, de care se uimește,
Natura pentru dînsul s'acopere de flori,
Cîntînd imnuri înalte, ce 'nsuflă dulci flori,
Și stelele mai luciu sclipesc în miez de noapte
Și 'n zori seninul vesel se'ntinde mai curat.

P. 112, după v. 12 :

Și, cînd al morții clopot va bate pentru mine
Atunci ca două păsări din cuibul părăsit
Zburînd cu al mieu suflet la tronul de lumina,
Veți spune cu mîndrie că 'n lume am iubit
Constantinopol, Iulie 1846.

P. 112, v. 11 ; ed. I :

O ceas fericite, 'n care...

P. 113, v. 15 :

E ceasul uimirii, cînd tainica fire
Poetilor tineri li da 'nsufleteire.

De la : «De este vr'o flintă» (p. 114) ms. dă
versurile ca alcătuiind o bucată deosebită, *Elena*.

P. 114, v. 3 :

Cu tot ce e mai tainic...

V. 11, ms. :

De-odat'un fulger tainic, scînteie de iubire.

Ed. Paris :

Un fulger viu de-odată, scînteie de iubire.

V. 19 :

Se 'mpodobi voioasă cu haina sa de flori.

V. 24 :

Șoptia cu tine astfel prin dulcele-î suspin.

Apoi :

Așa ziceam odată, cînd mintea-mî îndrăzneată,
Zburînd fără 'ncetare ca umbră 'n urma ta,
Visa putere, nume și fala cea măreată,
Spre-a fi de tine vrednic, spre a te merita
Și-acum, o dulce fulger al tinereții mele,
Izvor al fericirii în care viețuiesc,
Aș vrea să pun pe frunte-ți un diadem de stele
Și să te string în brațe pe tronul Ingeresc!

DE CREZI ÎN POESIE.

Variante din ms. :

V. 2-3 :

În dulcea armonie
Din bolțile cerești.

V. 9 :

Ce 'nsuflă dulce dor.

V. 11 :

Ce naște-a ta privire.

O NOAPTE LA ȚARĂ.

In ms. : *O noapte la Blinzi.*

V. 12 :

Pierzînd orice nădejde, oricare nălucire.

După trei strofe : II ; după alte trei : III.

P. 119, v. 6 :

Zburînd la nemurire ca vulturul la soare.

V. ultim :

Este-o sîntă 'n lume ce ştiu că mă iubeşte !

VEZI TU VULTURUL.

V. 3 :

Aşa sufletu-mî vesel în preajma ta slăvită.

V. 7 :

Aşa cînd vii, iubito, cu faţa ta voioasă.

În ms., nu e data.

DESPĂRTIREA.

În ms. : *Adio.*

V. 1-2 :

Te duci, te duci, iubită, în ţermuri depărtate,
Lăsînd duloasa ţară...

V. 4 :

În ceasul de pornire...

V. 7 :

Mergi dar, Eleno scumpă, te dă...

V. 16 :

Că oricare nădejde, că orice dulce bine.

P. 122, v. 1 :

Orlunde tu vei merge, Elenă-ți ad' aminte

V. 11-2 :

Vă depărta de tine orice gândiri de jale,

Va 'mprăștia din cale-ți oricari negri nori.

V. 11-5 :

Vei asculta cu lacrimi ale 'ngerilor șoapte,

Zi, draga mea Elenă, precum oiă zice eă.

DULCE ÎNGER...

În ms. : *Dulce înger de blîndețe (rugăciune).*

V. 2 :

Tu ce 'n cale-mi vesel zbori.

V. 6-7 :

Să ferești de soarta rea,

Pe-a ta blîndă surioară.

P. 123, v. 3-4 :

Vei zbura, înger slăvit,

Lui șoptește-l al mieu nume.

Data e : «pe Marea, Iulie 1846».

CÎNTEC DE FERICIRE.

După ms.

P. 125, v. 7 :

Dorul mieu, cuprins de jale,

Zi și noapte 'n a ta cale,
Te dezmiardă nencetat.

P. 126, v. 4-5 :

Amor, fală, fericire
Mi-le-aū dat a ta simțire,
Scumpa mea...

V. 13 :

Al mieū suflet e grădină.
Data e aici: Terapia, 1846.

AȘTEPTAREA.

P. 130, v. 3 :

Te-aștept, Eleno, te-aștept, iubită,
Cuprins de jale, supus de dor.

P. 131, v. 4 :

Pierdat în gânduri adese ori.

V. 7-8 :

Ah ! vină, dragă Eleno, vină,
Pe-a' mele brațe, la sînul mieū.

V. 17 :

Să bată ceasul scăpării sale.

V. 19 :

Te-aștept, Eleno, precum așteaptă.

VENEȚIA.

După ms.

P. 132.

Strofa 2, v. 1-3 :

Căci Ziditorul Lumii, în via lor privire,
Vârșind un farmec dulce și farmec de slăvit,
Li-a dat vâpaie, raze de îndumnezeire,
Ca să-mi arăte 'n lume un drum de fericire,
Prin negurile lumii, supt cerul înegrit !

Strofa 3, v. 2 :

Po sînul tău, ce saltă, cuprins de-un dulce dor.

V. 5 :

Și-urmează a ta flință, blînd inger de amor.

P. 133, strofa 4, v. 1-3 :

Cînd, noaptea, în tăcere, la ceasul ce s'adună
.....
Gondola, leagăn dulce, ne poartă împreună.

P. 134, v. penultim :

Acea scînteie vie de dragoste curată.

BARCAROLĂ VENEȚIANĂ.

În ms. : «Barcarola Ninițel».

La sfîrșitul strofel 1 :

De ce, vai mie,
Steluță vie,
Lipsești tu numai din corul lor ?

P. 136, v. 4:

Vin' de domnește.

Data e aici: Octombrie.

BIONDINETTA.

Ms., motto:

La Biondina 'n gondoletă.

P. 138, v. 13:

Venețiano tinerică.

V. 22-3:

Ș'eû mă jur pe Sfințul Marc
Să-ți închin, Biondino, ție.

Data e aici: Novembre.

O SEARĂ LA LIDO.

În ms. începe numai cu strofa 2 de pe p. 141:

O, te iubesc, Elenă, cu-o tainică uimire,

În aceeași strofă, v. 3:

Cu lacrimi, cu nădejde, cu dulce fericire.

Strofa 4 de pe această pagină, v. 1:

În tine cred, Eleno, precum credeam odată

În glasul maicei mele, în dulcele-l amor.

Strofa 5, v. 2-3:

Un nume ce cu jale în taină eû șoptesc

Și care mă încântă...

Strofa 6, v. 3:

Și 'n leagăn de gondolă, și 'n leagăn de iubire.

BALCAROLĂ SICILIANĂ.

Și în ms. cu titlul : «Cantonetă napoletană».

A D. I O.

În ms. o intitulată : *Maiu 1847.*

P. 119, v. 5 :

Și ne 'nnaltă și ne pune.

P. 150, v. 1 și urm. :

Plîng amar, durerea-mi crește.
Și 'n vecl. doru-mi se oprește
Pe mormîntul tău iubit !
A mea inimă cernită,
De nădejde părăsită,
Într'al lumii negru hău,
Geme jalnic, te dorește,
Dar răsunet nu găsește
Decît pe mormîntul tău !

O, de-acum s'aũ sfîrșit toate,
Adio !

Constantinopol.

V I S U L.

Și în ms. cu data de : 1843.

PE MALUL MĂRII.

Strofa 3, v. ultim :

Și norii fulgerind,

Strofa 5, v. 1-2 :

Pierdut fără nădejde, supt cerul fără stele,
Lipsit de-a ta zimbire.

Aici, data e : 1845.

PĂSĂRICA.

Ms., cu data de 1843.

MAIORULUI IANCU BRAN.

Și în *Foaia* din Brașov, anul 1850.

În ms., adaus la titlu : «în ceasul înmormîn-
tării sale».

V. 4-5 :

Om de simț și de credință, ce pământul ți-ai

[iubit

Și 'ntr'acesta veac de rele fapta bun' ai spri-

[jinit.

Strofa 3, v. 2 :

Iară sufletul tău vesel va gusta în ceruri pace.

DEZROBIREA ȚIGANILOR.

În ms. : *Dezrobirea Țiganilor mănăstirești.*

CURCILE.

În ms., v. 10:

Ian priviți, dulci surioare.

V. 17:

E. cinstit de toți la lumo.

P. 176, v. 5:

Stați, cobîți acum supt sură,

Clevetind cu pizmulre

Orice gingașă iubire, —

Că de mult v'ați trăit traiul

.....

Și-acum toate la un loc

Nu plătiți nici un potroc.

ROMANȚĂ.

În ms.: Borsec, 1844.

*

VERIFICAT

1987

CUPRINSUL

	<i>Pag.</i>
Prefața	3
Doină	11
Baba Cloanța	13
Sora și Hoțul	20
Craiū-Noū	24
Maghiara	29
Trei Arcași sau Altarul mănăstirii Putna	34
Andréiū-Popa	37
Doină	41
Soarta	43
Groază Hoțul	44
Ursiți	46
Strigoiul	50
Ceasul rău	53
Strunga	57
Iarna vine, Vara trece	59
Făt-Logofăt	62
Hora	65
Zburătorul	68
Tatarul (cîntec vechiū)	70
Cinel-Cinel	72
Mîndrulița de la Munte	74
Dorul Romîncei	75
Cîntecul ostașilor călăreți	77
Dorul (cîntec de lume)	79
Doina iubirii	81

	<u>Pag.</u>
Mărioara Florioara	83
Steluta.	107
Lăcrimioare.	109
8 Mart.	111
De crezi în poezie	116
O noapte la țară	117
Vezi tu vulturul	120
Despărțirea	121
Dulce fager.	123
Cîntec de fericire	125
Pescarul Bosforului.	127
Așteptarea	130
Veneția	132
Barcarolă venețiană.	135
Biondinetta	137
O seară la Lido	140
Gondoleta	142
Barcarolă siciliană	144
Visurile	146
Adio	148
Pe Marea.	151
Ursita mea	153
La Veneția mult duiosă.	156
Visul	161
Pe malul Mării	164
Păsărica	166
Maiorulul Iancu Bran	168
31 Ianuar 1844.	169
Odă către Bahluiă	171
Zimbrul și Vulpea	173
Curcile	175

	<u>Pağ.</u>
Frumoasă copilă	177
Adevărul și minciuna	179
Pe un album	181
Pe albumul doamnei E. A.	182
Serenada lui Schubert.	183
Romanță.	185
Adio Moldovei.	186
Hora Ardealului	188
15 Maiu 1848	190
La mormintul lui Gr. Romalb.	192
Întoarcerea în țară	194
La moartea lui P. Cazimir, 19 Sep- tembre 1850	196
Dridri	197
Umbrel lui Nicu Ghica	201
Dor de călătorie	204
Bosforul (fragment din noaptea Baira- mului)	206
Strofe	209
Către Români (Deșteptarea României)	215
Sentinela română.	219
Moțul și Secuiul	230
Mărgărita	233
Biserica risipită	238
Cîntecul Mărgăritei.	242
Păsăruica Mării	244
Floarea Oceanului	246
Muntele de foc	248
Hoțul și Domnița	251
Ce gîndești, o! Mărgărită?	253
Iahtul	255

	<u>Pağ.</u>
O noapte la Alhambra.	257
Seguldillă	263
El R'haâ (cîntec arăpesc)	265
Stelele (doină)	267
N. Bălcescu murind	269
Anul 1855	271
Cîntece și sărutări	274
Danul Mărăcină	277
La Sevastopol.	281
Dragos.	284
1 Maiu.	289
Adio	291
Cîntece de lume	293
Visul lui Petru Rares.	296
Emmi	303
Moldova în 1857	306
Noaptea Sfintului Andrei.	310
Dorul de Mare.	314
Surorii mele	317
Steaua Terii	318
Hora Unirii, 1857.	320
Coroana Moldovei (imn național).	322
Odă la Unirea Romnilor.	324
Presimțire	327
Pe albumul d-rei Ida Vegezzi Ruscala.	329
Pilotul Comitelui Cavour.	330
La Palestro.	333
La Magenta.	335
Gondola trece.	337
Coroana vieții.	339
La poezii romni.	348

	<u>Pag.</u>
Lacul de Como	350
Romanță	351
Crinul	352
Hristos a înviat	354
Înșiră-te-mărgărite	356
Logogrif	375
*	376
A Mr. de Lamartine	378
Către D. de Lamartine	382
Le Cosaque.	387
Cazacul	392
Variante	397

VERIFICAT
2017